

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

„Zapuščino cerskih junakov moramo braniti ponosno in odločno“

Iz govora predsednika vlade, Dragiša Cvetkoviča, na veličastnih proslavah 25. letnice zmagoslavne bitke na Ceru, ki je eden temeljev osvoboditve Jugoslovanov

Danes pred pet in dvajsetimi leti se je na cerskem vrhu v Sumadiji odločila bitka, s katero se je začela minula svetovna vojna. Prinesla je slavno zmago srbski armadi, ki je daleko močnejšega nasprotnika pobila in ga vrgla čez Drino, da se dolgo ni mogel zavreči. Avstroogrski monarhiji je bil s tem prizadet strahovit udarec in Srbija je s cersko bitko vojno moralno že dobila. Svet, ki se je združil v borbo za svobodo proti nasilju, je iz te prve zmage na ogromnem svetovnem bojišču, ki jo je izvojeval najmanjši, črpal gotovo zavest, da bo pravična stvar odnesla tudi končno zmago, in cerska bitka je bila svetilnik, ki je svetil vsem vojskam, borečim se za osvoboditve zaslužjenih, da so po zgledu junaške srbske armade v najhujših trenutkih vztrajale, prenesle vse težave dolgoletne krvave razprave in niso štedile nobenih žrtev, da dosežejo v obrambi največjih svetlinj naroda, doma in rodne omike svoj cilj. Tudi Srbija je še enkrat prešla svojo Kalvarijo, toda je iz nje izšla notranje še močnejša, odločnejša in do kraja preizkušena v veri na zmago, s katero se je končno ovcenčala in zaključila svetovno vojno z osvoboditvijo in zedinjenjem jugoslovanskih narodov. Cer pa ni pomenil samo rojstnega dne novi jugoslovanski državi, ampak je zaslovel po vsem omikanem svetu, ki danes, naj je bil pred pet in dvajsetimi leti v tem ali onem bojnem taboru, oddaja globoko čast junakom, ki so tam z orožjem v roki umrli najlepšo smrt za svobodo svojih bratov, za neodvisnost in lepšo bodočnost svoje domovine in za uresničenje najvišjega vzora omikanih narodov, ki izpovedujejo krščansko vero: mirno sožitje in vzajemnost v skupnem napredku na podlagi svobode, pravice in enake vrednosti vsakega!

Toda tudi danes nam Cer govori, nas bodri, dviga in opominja:

da je skupnost, ki je bila zgrajena na toliki požrtvovalnosti, na takem junaštvu do

konca in na taki ljubezni, ki se je brez ozira darovala za lasten rod, da bi bil srečen in močan, nepremagljiva, če ostanejo potomci vsedgar vredni takih prednikov. Iz hvaležnega spomina nanje in na njihova velika dela moremo vso bodočnost črpati notranje narodne in pravstvene sile v brezdanjem izobilju, da je ne bo moglo zlomiti ničesar na svetu. Slova, ki je v dnevi, ko se je na Ceru začel prvi zubelj svetovnega požara, da bi bila sojena krivica in opravičena narodna pravda, družila nas vse v želji in naporih, da vsem Jugoslovanom zasije svoboda, naj nas v svobodi še krepkeje veže v nerazdružno celoto, ki bo mogla kljubovati vsem viharjem. Tiste, ki s svobodo ne znajo vselej prav ravnati, pa junaški dnevi tistega časa, ki je komaj za nami, opominjajo, da je bila predrago kupljena, da bi se smel kdo z njo igrati, kakor da ni obča svetinja, ki je ne sme nihče imeti v zakupu: ona je last in pravica vseh, iz katerih je vzklila v večstoletnem trpljenju, žrtvah in naporih, da se dvignejo iz siromaštva in podrejenosti po svojih bogatih prirodnih in duhovnih darovih do položaja spoštovanega omikanega naroda in urejene kulturne države. Toda nobenega dvoma ni: narod je zdrav in močan; naj je še toliko trpel, vedno je vse preštel in zmagal; nikoli ni izdal nobene svoje svetlinje in tako bo tudi v bodoče iz roda v rod. Ne samo, da bo premagal vse notranje težave, tudi noben zunanji nasprotnik, če bi se pojavil, ga ne bo oplašil in združen s svojimi brati, bo vsak storil do kraja svojo dolžnost, da ohranimo svoj dom, svoj jezik in svojo pravico, da naša država izide iz vseh preizkušenj vedno močnejša. To ve ves svet in zato moremo ob današnji slavnostnem dnevu mirno gledati nasproti jutrišnjemu in vsem bodočim v zaupanju, da bomo mogli v poštenem miru graditi naš skupen dom, ki ga varuje naša slava, s tolikimi zmagami ovcenčana jugoslovanska vojska.

vstah prihajale k cerski kostnici. Cerska pobočja so nudila veličastno sliko. Nad 30.000 ljudi se je zgrnilo v podnožje spomenika, ki je postavljen na najvišjem vrhu nad vasio Tekeris, in v svojih živopisnih oblekah počastilo spomin padlim junakom s Cera. Številna zastopstva iz notranjosti države, ki so predstavljala razna nacionalna in viteška združenja, so zavzela prostor pred spomenikom in pričakovala začetka današnje jutranje proslave. Spomenik na Tekerisu je bil ves ovit v nacionalne zastave in v zelenje. Na grobovih cerskih junakov je tiho gorela plamenica. Tu ob vznožju spomenika so danes zjutraj spet zavirale stare srbske zastave. Te zastave so že od snovi v rokah starih bojevnikov s Cera, ki ponosno in jasno čela varujejo največje svetlinje naše narodne zgodovine.

Na obeh straneh visoke ravni, na katerih je postavljen spomenik, so zavzeli prostor že zjutraj na vse zgodaj aktivni in rezervni častniki, častna četa 17. pehotnega polka iz Vinkovcev, združenja nosilcev Karadjordjeve zvezde z meči, belsaga orla z meči, albanske spomenice i. dr. Posebno pozornost so zbudila številna zastopstva iz notranjosti države v svojih živopisnih narodnih nošah. Med njimi je tudi glasbeni zbor iz Novega Kastela pri Splitu, ki je v velikem številu prišel na te svečanosti.

Visoke osebnosti so začele prihajati že zjutraj ob 8 in so se postavile ob spomenik. Okoli 10 se je pripeljal zastopnik ministra za vojsko in mornarico, njegov pomočnik divizijski general Gjorgje Lukić s šefom kabineta polkovnikom Jevremovićem, za tem načelnik glavnega generalštaba armadnega generala Dušan Simović, poveljnik prve armadne oblasti general Miodrag Petrović z načelnikom štaba generalom Milčevićem, poveljnik drinske divizijske oblasti general Živković, poveljnik potiske divizijske oblasti general Brasić, poveljnik zrakoplovstva general Miloško Jankević in veliko število aktivnih ter rezervnih generalov. Tako so prišli minister v pok. general

Dušan Trifunović, eden tistih, ki so se udeležili bitke na Ceru. Pripelo je tudi veliko število senatorjev, na čelu z Josifom Kostikom, armadnim generalom v pokoju, in zastopnikom predsednika senata senatorjem in ministrom v pok. dr. Kulovcem, zatem številni narodni poslanci na čelu s podpredsednikom narodne skupščine Alojzijem Miheličem. Ob vznožju spomenika je bilo zbranih veliko število aktivnih in rezervnih častnikov in bojevnikov na čelu s predsednikom Nikodijem Bogdanovićem in generalnim tajnikom Savatijevićem. Zbrane ljudske množice so prisrčno pozdravile prihod vojaških atašeev. Današnjim svečanostim so prisostvovali tudi ameriški, angleški, francoski, italijanski, romunski in grški vojaški ataše z večjim številom tujih častnikov.

Ob pol 11 so se pripeljali minister za socialno politiko in narodno zdravje Miodrag Rajaković, minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantić, minister brez listnice Ante Maštrović, gradbeni minister dr. Miha Krek, kmetijski minister Nikola Bestić, minister za pošto Jovan Altiparmaković, minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić in minister brez listnice dr. Branko Miljuš. Nekoliko za njimi so pripeli na kraj današnjih svečanosti tuji poslaniki na našem dvoru, in sicer romunski Viktor Cadere, poljski Romani Dembički in grški Binica Roseti. Ob 10.45 je prišel na svečanost patriarh srbske pravoslavne cerkve dr. Gavril v spremstvu večjega števila arhijerejev in pravoslavne duhovščine. Tofno ob 11 se je pripeljal zastopnik Nj. Vel. kralja kr. namestnik dr. Radenko Stanković. Istočasno je prišel tudi predsednik kr. vlade in notranji minister Dragiša Cvetković.

Takoj zatem se je začela spominška svečanost na čast padlim cerskim junakom. Obrad je opravil patriarh dr. Gavril ob asistenci večjega števila arhijerejev. Po končanem obredu je patriarh že pokropil grobove. Za patriarhom je spregovoril predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je izvajal:

Govor predsednika vlade

Čeprav je minilo že 25 let, so nam še vedno v svemem spominu dogodki, ki so se pripetili tik pred veliko svetovno vojno. Mala Srbija je bila komaj končala veliko delo narodnega osvobodjenja, ko je pridružila sebi ozemlje klasičnih srbskih krajev in zibelko Dušanovega cesarstva. Zmaga v balkanski vojni je naredila globok vtis v vseh krajih, kjer je živel naš narod, zlasti pa v tedanji sosednji avstro-ogrski monarhiji. Vera v moč in silo našega orožja in v veliko narodno poslanstvo, ki naj bi ga izvršila mala Srbija, je prepojila naš narod na oni strani Save, Donave in Drine. Ideja zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno neodvisno narodno državo se je začela resno širiti v sosednjo monarhijo, ki je nezahvalno gledala na tedanje uspehe srbske vojske, in na njeno državno in narodno jačanje. Naši uspehi v balkanski vojni bi morali biti po mnenju vodilnih krogov avstro-ogrske monarhije čimprej in čim bolj učinkovito zbrisani.

Mislili so, da bodo našo narodno zavest s surovo silo do temelja uničili. Uničiti Srbijo, nevarno gnezdo narodnih teženj južnih Slovanov je bilo geslo vodilnih krogov dvojne monarhije. Po petindvajsetih letih se danes spominjamo tistih težkih dogodkov iz leta 1914. Balkanska vojna je bila prav končana z vsemi posledicami, ki jih vojno stanje prinaša državi. Komaj smo odšli na domove in komaj so se razšli zadnji ostanki demobilizirane vojske, že je nov vojni vihar strašnejše kot kdaj prej ponovno zapihal nad slabotno in izmučeno, toda ponosno in junaško malo Srbijo.

Toda po načrtu in s peklensko organizacijo so hoteli uničiti neodvisnost in svobodo naroda, ki si je vso svojo zgodovino napisal s trpljenjem, žrtvami in silnimi naporji v borbi za svojo samostojnost. Napoved vojne od strani avstro-ogrske monarhije je prišla v najtežjem trenutku, ki si ga je sploh mogoče misliti. Iz komaj končane vojne, ki nas je veljala velikih žrtev, smo morali ponovno v vojno. Toda domovina se je morala braniti.

Naš narod je ljubosumen v vsej svoji zgodovini varoval svobodo in on je bo odločno branil tudi danes in jutri. Danes, ko slavimo 25. letnico strašnega spopada, moramo to odločno in jasno poudariti. Zmaga na Ceru je bila prva zmaga v tedanji veliki svetovni vojni. Izvojevala jo je hrabra srbska vojska s pomočjo bratov iz tedanje avstro-ogrske monarhije. Težke okoliščine, v katerih je bila ta bitka izvojevana, govore o izrednem pogumu, ki nas je prevzel in nam omogočil, da smo izvršili v danem trenutku nadčloveške napore.

Dogodki izpred 25 let so minuli. Zgodovina jih je zapisala in ostali bodo na njenih straneh kot dokaz pravičnega hrabrosti srbske vojske in velike moralne sile našega naroda v tistih težkih časih. In kadar se taki dogodki slavijo, ima današnji rod poleg dolžne hvaležnosti še drugo veliko moralno obvezno, ki jo mora izpolniti, da bo vredna naslednica velikih junakov, ki leže tukaj. Zapuščino teh junakov morajo braniti ponosno in odločno.

Največja dolžnost pa je, da s temi dragocenimi žrtvami v miru zgradimo srečno, zadovoljno in napredno domovino. Žrtve, ki so ustvarile to domovino, niso ostali velikih imen. To so bili v tedanjem dnevnem življenju majhni ljudje, neopaženi, čisto navadni državljani te države. Vemo samo toliko, da so tudi v miru izvrševali svojo državljansko dolžnost tiho, zavestno in pošteno, ter si zagotavljali s trudom svoj dnevni obstoj. Ti junaki, ti mali državljani so izvojevali to veliko državo. Tem žrtvam se moramo zahvaliti, da je bil tehnično in številčno premočni sovražnik strit in uničen na glasovitih cerskih planotah in je bila s tem dosežena prva zavesniška zmaga v veliki svetovni vojni.

Tem junakom moramo posvetiti svojo hvaležnost in svojo skrb, da bodo njihovi potomci v današnji veliki domovini zares srečni in zadovoljni.

Zato čim več ljubezni, čim več socialne pravičnosti in čim več skrbi za njih. To so dolžnosti, ki prehajajo danes v svobodni državi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na slavnem Ceru

Veličastna proslava ob udeležbi deset in deset tisočev ljudstva, med njimi mnogo starih bojevnikov iz slavne osvobodilne bitke

Sabac, 19. avgusta. AA. Stare srbske zastave, ki so na Ceru pri proslavi 25. letnice zmagoslavne cerske bitke, so večeraj prenesli iz Beograda v Sabac. Posebni oddelek rezervnih častnikov na čelu z majorjem Miloševićem, je spremljal 12 polkovnih zastav od Beograda do Sabca.

Ob vsej poti je ljudstvo priredilo spontane in navdušene manifestacije najpomembnejšim znamenjem naše narodne zgodovine. Ljudstvo je pustilo ta dan svoje delo na poljih in se zbralo ob cestah ter s solzami v očeh gledalo stare in s slavo ovcenčane zastave.

V Obrenovu se je ljudstvo zbralo po vseh ulicah, na glavnem trgu pa je stare srbske zastave sprejel občinski odbor na čelu z županom Iličem. Pri vstopu v mesto Sabac je pododbor rezervnih častnikov in bojevnikov pozdravil te slavne zastave. Stari bojevniki, nekoč junaki s Cera, so se približevali zastavam, jih poljubovali, nato pa se uvrstili v svečan sprevod. Nosilec zastav, po večini stari bojevniki, so nosili na svojih prsih številna odlikovanja. Posebno je padlo v oči veliko število bivših bojevnikov s Karadjordjevo zvezdo.

Sprevod je šel po glavnih ulicah. Na posameznih krajih so postavljeni slavoloki z napisom: »Dobrodošle stare naše zastave«. Na obeh straneh po ulicah, kjer je šel sprevod, se je zbralo ljudstvo v velikem številu in navdušeno vzklikalo Nj. Vel. kralju Petru II., vojski in kraljevini Jugoslaviji.

Navzočni so bili ljudje skoraj iz vseh krajev naše domovine v narodnih nošah. Zastopstva posameznih nacionalnih in domoljubnih združenj so prišla tudi s svojimi godbami.

Pred slavolokom, postavljenim na križišču Aleksandrove in Masarykove ulice, so pozdravili zastave člani mestnega sveta na čelu z županom Miodragom Popovićem. Tu so bili zbrani tudi zastopniki vseh društev, pionirska četa in gojenci podčastniške šole iz Sabca. Zbrano ljudstvo je z vzkliki pozdravljalo zastave, ko so jih nesli mimo pod velikim slavolokom. Pred saborno cerkvijo je imel pozdravni govor učitelj Dimitrije Rosić. Med tem časom pa je v saborni cerkvi v Sabcu patriarh Gavril ob asistenci večjega števila duhovščine opravil molitve. Zatem je patriarh obšel vse zastave ter jih blagoslovil. Sprevod je krenil do dvorca vladike, odkoder so potem zastave odnesli proti Ceru.

Sabac, 19. avgusta. AA. Pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla je bila pro-

slavljena danes 25. letnica zmage srbske vojske v bitki na Ceru leta 1914. Istočasno je bila prirejena spominška svečanost na čast padlim srbskim junakom pri cerskem spomeniku v vasi Tekerisu na Ceru. Ponosni Cer je danes doživel svoje veliko slavo. Narod je danes dostojno in v velikim spoštovanjem proslavil slavno in nepozabno delo svojih junakov, viteških zmagov na Ceru.

Ze nekaj dni so prihajala v Sabac zastopstva iz vseh krajev naše domovine. Snovi so prišli tudi najuglednejši gostje, ki so se udeležili današnjih svečanosti. Čeprav je vso noč deževalo, vse to ni oviralo velikih množic ljudstva, ki so v strnjenih

Stare slavne vojne zastave se iz Oplenca slovesno prenesli v Beograd. Slika prikazuje ganljiv prizor, ko general v pokoju Nikola Pavlović na glas jokajoč poljublja zastavo III. konjeniškega polka, ki mu je poveljeval v cerski bitki

Dunajska vremenska napoved: Jasno in toplo. Zagrebška vremenska napoved: Oblačno. Zemunska vremenska napoved: Nalaho se bo ohladilo. Pretežno oblačno, tu pa tam dež bo v večji kraljevini, izjemni primorje, kjer bo vedno.

Proslave na Ceru

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zavi kot imperativ na nas. Če se bo to zgodilo, potem bo moralna sila naše države enaka tistim velikim delom našega naroda v preteklosti, ki so dala cerke junake in slova naše velike in močne sovražnike v avstro-ogrske monarhije.

Ti težki in mučni časi, ki so prišli nad svet okrog nas, nas morajo ob dvajseti uri pomiriti, nas izmodriti in nas prepojit z duhom cerkvenih junakov. Naj bi brezuspešna medsebojna trenja naredila prostor bratski ljubezni Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki jim je ta država skupna, ki jim je edina rešitev, edina nada in edino jamstvo za njihovo boljše in srečnejšo bodočnost. V teh naših prostranih mejah, pod tem našim lepim nebom in ob bogastvu, s katerim nas je narava obdarila, se lahko ustvari srečna, velika in zadovoljna jugoslovanska domovina, ki se bo silno uprla vsem sovražnikom, pa naj pridejo s katerekoli strani. Slava cerkvenim junakom! Zivel kralj! Zivela Jugoslavija!

Govor predsednika vlade Dragiša Cvetkovića je bil pogostokrat prekinjen z burnim odobravanjem prisilnih, za konec pa so vsi vzkliknili: »Slava cerkvenim junakom! Zivel kralj!«

V imenu združenja rezervnih častnikov in bojnikov je govoril predsednik osrednje uprave tega združenja Nikodije Bogdanović.

Ljudstvo je govor Bogdanovića sprejelo z vzklikom: Zivel kralj! Slava padlim junakom! In Zivela kraljevina Jugoslavija!

Za tem je imel govor o pomenu cerkve bitke minister v pokoju, divizijski general Dušan Trifković, načelnik štaba drinske divizijske oblasti, za njim pa je spregovoril zastopnik vojske brigadni general Tjesanović. Končno je spregovoril v imenu pododpora rezervnih častnikov in bojnikov iz Sabca odvetnik Zivojin Vasiljević. Poudaril je pomen cerkve bitke in je na koncu dejal:

Gospod kr. namestnik, prosim vas v ime vseh bojnikov in ljudstva slavne Podrinja, da blagovolite zagotoviti našemu ljubljenu kralju, da se pred veličastnim spomenikom na Ceru zaobljubimo, da bomo na vsak vzvišeni njegov poziv, na vsak trojni znak in na poziv naših slavnih vojskovodij radi in do poslednjega dali naša življenja in vse, kar je najdražje za našega kralja in za našo veliko, močno in nedeljivo domovino kraljevino Jugoslavijo, ter da bomo svojo domoljubno in vojaško dolžnost v vsem izvršili tako častno, tako junaško in pošteno, kakor so to storili tu slavno padli junaki, katerim se v globoki pobožnosti in spoštovanju klanjamo. Večna slava in zahvala padlim junakom zmagovalne srbske vojske, ki so se borili na Ceru! Zivel kralj Peter III! Zivel vsi kraljevski dom!

Ljudstvo je sprejelo njegove besede z navdušenimi vzkliki, godba pa je zaigrala državno himno. Lista govornikov je bila s tem izčrpana in je sledilo polaganje vencev. Po končanem polaganju vencev je bil prirejen mimohod čet, ki jih je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Po končani svečanosti sta se kr. namestnik dr. Radenko Stanković in predsednik vlade Dragiša Cvetković odpeljala v Sabac. Popoldne ob 3 je bil v Sabcu prirejen velik banket, na katerem je bilo veliko število povabljenec.

Francozi o položaju

„Zaenkrat samo ofenziva govorov...“

Pariz, 19. avgusta. AA. Havas: Ko piše o splošnem položaju v Evropi, pravi grof Vladimir d'Ormesson v listu »Figaro« med drugim to, da niti Francija, Velika Britanija ali pa Poljska ne bodo nikogar napadle. Vse dotlej, dokler bo nasprotna stran delala ofenzivo samo z govori in razpravami, pravi med drugim, ne bomo ganili niti z mezinem. Zato pa bo prvo dejanje, ki bi pomenilo napad, izzvalo v tistem hipu našo nezlomljivo in trdno reakcijo.

»Petit Parisien« pravi med drugim: Francija, ki je dežela svobode, želi mir. Ona nima slabih namenov s nikomer. Toda po drugi strani se ona ne more sprijazniti z načrti, ki bi hoteli doseči hegemonijo v Evropi, to je oblasti, ki bi bila v škodo Francije in njenih prijateljev.

»Excelsior« se bavi zlasti z vestmi v zvezi z včerajšnjim obiskom madžarskega zunanjega ministra grofa Csakija.

»Oeuvre« pravi, da čaka Francija na dogodke, ki se utesnejo dogoditi z brezprimernim mirom in hladnokrvnostjo. Ta mir in ta hladnokrvnost sta izraz zavesti francoskega naroda o lastni moči ter izraz zaupanja v zaveznike in prijatelje.

Rim, 19. avgusta. AA. Stefani: Grof Csaky je z letalom odletel danes v Budimpešto.

V Londonu resno presoja položaj

London, 19. avg. b. Ves londonski tisk presoja položaj v Evropi resno. V središču dogodkov so tri važna vprašanja: odnos Nemčije do Madžarske po obisku grofa Csakija v Nemčiji, dalje odnos nasproti Poljski in nazadnje odnos Nemčije do Slovaške. Kar se zadnjega vprašanja tiče, se londonski tisk strinja v tem, da je Nemčija včeraj

Plavalni dvboj češkega plavalnega kluba »Prah« in ljubljanske plavalne podzveze

Ljubljana, 19. avgusta.

Nocoj ob 20.30 se je pričel na kopališču SK Ilirije plavalni dvboj med češkim plavalnim klubom iz Prage in skupino ljubljanske plavalne podzveze, katero so sestavljali samo člani SK Ilirije. Na plavalnem sestanku se je zbralo precej gledalcev, ki so z zanimanjem zasledovali poedine točke sporeda. Izid današnjih tekem je naslednji:

1. točka: 100 m hrbtno plavanje, moški: 1. Dr. Vilfan (LPP) 1.15, 2. Buhta (CPK) 1.17,8, 3. Pestevšek (LPP) 1.20,2.

2. točka: 100 m prsno plavanje, moški: 1. Binder (LPP) 1.21, 2. Erik (CPK) 1.22,4, 3. Hribar (LPP) 1.22,4 (Erik in Hribar sta napravila mrtvo tekmo).

3. točka: 100 m prsno, ženske: 1. Martin (LPP) 1.34,6, 2. Schneiderova (CPK) 1.42,5, 3. Filipčeva (LPP) 1.49,6.

4. točka: 200 m prosto, moški: 1. Landkammer (CPK) 2.30,1, 2. Friš (LPP) 2.31,2, 3. Mihalek (LPP) 2.32,5, 4. Novotny (CPK).

Tekme v času, ko to poročamo, še trajajo.

Šah v Zagrebu

Zagreb, 19. avgusta, b. Stanje šahovskega turnirja po 13. kolu je sledeče: Skupina A: Gligorić 10 in pol, Šiška 9 in pol, B. Pavlović, Rajaković 8 in pol, Feuer, Jerman 7 in pol (I), Majstorović 7, Gottlieb, inž. Ivkov 6 in pol, Ljčić 6, Drašić 5 in pol, S. Pavlović 5, Mlinar 4 in pol, Medan 3 in pol (I), Muha 3 in pol, Atlas 3.

Skupina B: prof. Gahrovič, Šorli 10 in pol, Rabar 9 in pol, Berner 3, Savič, inž. Šubasić 8 in pol, Carev 7 in pol, inž. Weiss 6 in pol, Slopčan 6, Stanić 5 in pol, Kohn 5, Mužek 4 in pol, Filipčič, Lončarić 4, Cindrić 3, Kurjački 1 in pol.

Belgrajske novice

Belgrad, 19. avgusta, m. V Banjaluki se je pričel danes kongres Jugoslovanskega učiteljskega združenja, kateremu predseduje poleg 500 delegatov posebnih sekcij še 1500 učiteljev iz vse države. Jutri dopoldne bo redni občni zbor učiteljskega združenja.

Belgrad, 19. avgusta, m. Danes popoldne so truplo včeraj preminulega pravoslavnega škofa Vincencija Bujića prepeljali v Vršac, kjer ga bodo položili k večjemu počitku.

Ugibanja o Madžarski

Madžarska naj bi posredovala med Poljsko in Nemčijo V Berlinu ponovno zanikajo, da bi ji bili poslali ultimatum

Paris, 20. avgusta. TG. Francosko časopisje objavlja različna ugibanja o pomenu razgovorov, ki jih je imel madžarski zunanji minister grof Csaki z Ribbentropom v Salzburgu, kakor tudi o potovanju grofa Csakija v Rim k Mussoliniju. Francoski listi podčrtujejo, da je bil grof Csaki v predvečer 10 dni dvakrat pri Ribbentropu in da se je po zadnjem sestanku na letalu nemške vlade nemudno odpravil v Rim, kjer je bil takoj po pristanku sprejet pri grofu Ciano in pri Mussoliniju.

Csaki v Rimu pri Mussoliniju

»Tempo«, ki je očitno črpal iz uradnega vira, pravi,

da je grof Ciano pri prvem sestanku z Ribbentropom sprejel iz rok nemškega zunanjega ministra »čisto jasno določeno predlogo«, na katere ni mogel odgovoriti sam, marveč jo odhitel v Budimpešto, kjer jih je predložil v presojo vsej madžarski vladi. »Tempo« ničesar ne pove o naravi teh predlogov. Ko se je madžarska vlada posvetovala in sklenila odgovor na te predloge, je grof Csaki v drugič odhitel v Salzburg, kjer je nemškemu zunanjemu ministru izročil nazore madžarske vlade k nemškim predlogom.

Ker pa položaj še ni bil popolnoma razčiščen, je bilo sklenjeno, da grof Csaki odpotuje v Rim, da sliči še iz ust tamošnjih vodilnih državnikov za mnenje Italije. List prištevja, da je bilo madžarski vladi predloženo zelo tesno sodelovanje z zavezniškoma osi Rim-Berlin in drugič, da je bila Madžarska izbrana, da posreduje med Nemčijo in Poljsko. Madžarska je v dobrih odnosih z obema državama in bi ji posredovanje ne bilo težko. Posredovati bi morala svede tako, da poljsko vlado prepriča, da je za njo najbolj modro, ako brez nadaljnjega ugodij vsem nemškim zahtevam. Danes ali jutri se bo odločilo, če je madžarska vlada prevzela to posredovalno nalogo, o kateri ve, da ni prijetna. V ostalem pa je uradno glasilo Nemčije »Völkischer Beobachter« — tako pripominjajo pariski listi, — dosti jasno nakazalo, kakšen je položaj, ko je zapisalo »da Madžarska danes ve, kaj mora storiti, ter kaj je čakala«.

V bolj globoka razmišljanja glede Csakijevega delovanja zadnjih dni se francosko časopisje v glavnem ne epušča, češ, da bodo prihodnji dnevi sami odkrili, kakšna vloga je namenjena Madžarski pri razpletu sedanje evropske napetosti. Samo »Tempo« objavlja izjavo, ki je izšla v nemškem narodnosocialističnem listu »Rheinfront« in ki — namigavajoč na položaj v podonavski kotlini pravi dobesedno:

»Na jugovzhodu vlada napetost. Država, ki jih štiti Anglija, postaja nemogoča. Bolgarija je v nemirnih saradi vojaških priprav Romanije in Turčije. Posebno Romanije, ki je mobilizirala 600.000 mož na svoji

bolgarski in madžarski meji.« »Rheinfront« odločno protestira proti možnosti, na katere je namignil angleški list »Daily Telegraph«, da bo namreč Anglija rastegnila svoje sašite tudi na madžarske meje.

V Berlinu ogorčeno zanikajo vest o nemškem ultimatu Madžarom

Berlin, 19. avgusta. AA. DNB: Kljub večkratnim izrečnim nemškim zanikanjem vztrajajo enočinji angleški in francoski listi trdovratno pri lažljivih poročilih, da sta se baje včeraj sestala na Obersalzbergu Hitler in madžarski zunanji minister Csaki. V Berlinu označujejo kot vrhunec izkrivljanja dejevost okoliščino, da angleški in francoski listi kljub nemškemu in madžarskemu zanikanju pišejo, da je Nemčija na tem sestanku, ki ga nikdar ni bilo, ponudila grofu Csakiju pogodbo s 22 točkami. V Berlinu pravijo, da je domišljija londonskih in pariških listov kar neverjetna, ker ti listi gredo tako daleč, da trde, da obstoji hud pritisk na Madžarsko v obliki nemškega ultimata, ki ponuja Madžarski zvezo in ji predlaga carinsko in denarno zvezo ter vojaško zvezo.

Italija svetuje Poljski naj se z Nemčijo pogaja

»Poljska s pogajanjmi nima nič izgubiti, a mnogo pridobiti...«

Rim, 19. avgusta. TG. Stališče Italije v gdan-skem eporu prihaja jasno do izraza v pisanju italijanskega tiska, ki je ostalo zmerno. »Giornale d'Italia«, ki izraža mnenje iz okolice Mussolinija, objavlja članek,

v katerem v zelo jasnih besedah poziva Poljsko, naj ne pozabi, da je bil Mussolini tisti, ki je Poljski pomagal, da je dobila tješinsko ozemlje, da je bil spet Mussolini tisti, ki je dosegel, da sta Poljska in Madžarska dobili skupne meje. Naj tudi sedaj poslušajo in naj se začnejo pogajati s Berlinom. Ako bi prišlo do sporazuma, bi bile gospodarske koristi Poljske zaščitene, njena neodvisnost pa ne bi bila ogrožena. Poljska nima ničesar izgubiti in mnogo pridobiti, ako začne pogajanja z Nemčijo s tem, da Nemčiji prizna pravice do nemških mest in nemških ozemelj.

Inozemski diplomatični krogi so ta članek brali z velikim zanimanjem.

Nemci delajo Angliji hude očitke, ker podpira Poljsko

Berlin, 19. avgusta. AA. DNB: »Nemška diplomatsko-politična korespondenca« vidi v poročilih listov o skrajšnjem podpisu dokončne angleško-poljske zvezne pogodbe znamenje, da se na Angleškem strinjajo s sedanjim stališčem Poljske. List pravi v zvezi s tem med drugim:

»Dejansko je torej poljsko stališče v skladu z angleškim, kakor je bilo doslej. To stališče je včeraj dobilo potrdilo v izjavah poljskega washingtonskega poslanika grofa Potočkega, ki je washingtonskim uradnim krogom in poročevalcem listov jasno izjavil, da je svetovna vojna neizogibna, če bi Nemčija skušala spreminiti položaj Gdanskega. Tako bi torej po izjavi Potočkega zadela krivda — ne versajske sleparije, ne odklonilnega stališča Poljske do spoštovanja pravic drugih do svobode in samoodločitve, temveč tistega, ki zmanj opozarja na potrebo izpolnitve starih obveznosti. Spriču vseh teh novih dokazov, da se vse to odigrava v popolni zavesti poznavanja vseh okoliščin, prihaja človek v izkušnjo misliti, da Anglija svoji zaveznici, zaslepljeni s šovinizmom, dovoljuje, da prvi v ono, o čemer njeni vojni bujskači in zagovorniki preventivne vojne želijo, da bi bilo v Evropi že zdavnaj nastopilo.«

Nemci hočejo od Poljakov že vse ozemlje, ki je bilo njihovo l. 1914

Varšava, 19. avgusta. AA. Reuter: V zvezi s izpustitvijo bivšega senatorja Wiesnerja iz zapore so na uradnem mestu izjavili v zvezi s komentarjem o zunanjem položaju in s pisanjem nemškega tiska, da se zdi, da Nemci zdaj razširjajo svoje zahteve od Pomorjanskega še na Poljsko Šlezijo. Z drugimi besedami, v poklicnih krogih izjavljajo, da Nemčija želi vrnitev vsega ozemlja, ki je bilo v Nemčiji leta 1914.

Nemški tisk o položaju Nemcev na Poljskem

Berlin, 19. avg. b. Visoki funkcionarji narodnosocialistične stranke izjavljajo, da je Nemčija sklenila naglo rešiti vprašanje Gdanskega in Pomorjanskega. V glavnih naslovih listi že poudarjajo, da je Nemčija prišla pri niti na pomoč nemškim narodnim manjšinam onstran Pomorjanskega. Nemški listi poročajo, da je na Poljskem aretiranih nad 3000 Nemcev, poleg tega pa so listi tudi polni novic o poljskem postopku proti Nemcem. Listi pravijo, da je poljska vlada izgubila nadzorstvo nad položajem v Zgornji Šleziji. Nemci trdijo, da se lahko na prste seštejejo dnevi, ko Poljska ne bo gospodar položaja v tej pokrajini.

General Queippo de Liano v posebnem poslanstvu v Rimu

Rim, 19. avgusta. TG. Semkaj je prišel na čelu večjega odposlanstva španskih častnikov general Queippo de Liano. »Stampa« poudarja, da je treba podčrtati zvezo, ki obstaja med imenovanjem generala Gambare, bivšega poveljnika italijanskih čet v Španiji, za italijanskega poslanika v Burgosu, in prihodom španskega generala Queippa de Liana na čelo vojaške skupine. List izraža mnenje, da je sprčo nevarnosti, ki se pojavljajo za obe državi, danes neobhodno potrebno, da prevzamejo vodstvo, medsebojnih odnošajev vojaške osebnosti, ne pa civilni diplomati.

Letalski promet v Rusiji ustavljen

Pariz, 19. avgusta. AA. Havas: Iz Moskve poročajo: Od 13. avgusta je do nadaljnjega ustavljen letalski promet med Moskvjo in nekaterimi mesti. V glavnem je promet ustavljen med Moskvjo in Leningradom, Bakuom, Tiflisom, Taškentom, Novosibirskom, Saratovom, Svorlovskim, Rostovom na Donu in Voronežem. Kaj je vzrok tega ukrepa, ne poročajo.

Prispevajte za osrednji prosvetni »Slovenski dom« v Ljubljani!

Sovjeti sprašujejo Anglijo

»Kaj — ako med Japonsko in Rusijo izbruhne vojna?«

Pariz, 19. avgusta. TG. Pariški tisk mnogo piše o vojaških pogajanjih v Moskvi med francoskimi, angleškimi in sovjetskimi generali. Listi posebno poudarjajo, da je pri teh pogajanjih sovjetska Rusija stavila Angliji in Franciji jasno vprašanje, na katerega ni mogoče dati dveh odgovorov. Sovjetska Rusija je vprašala, kakšno stališče bosta Francija in Anglija zavzeli v primeru, da med Rusijo in Japonsko izbruhne vojna. V Parizu in v Londonu se sedaj o tem posvetojuje, kako sovjetojem odgovoriti, kajti od tega odgovora bo odvisno, če bo sovjetska Rusija voljna skleniti vojaško zvezo z Anglijo in Francijo. Nekateri pariški listi napovedujejo, da sta francoska in angleška vlada že odposlali nova navodila svojim zastopnikom v Moskvi. Ta navodila so baje takšna, da bodo sovjetsko vlado zadovoljila. V kolikor tiče pogajanj samih, pišejo listi, je bil med generali že dosežen neke vrste sporazum o načelu sodelovanja vseh treh armad, toda pojavila so se razven vprašanja sodelovanja na Daljnem vzhodu tudi nesoglasja glede tehnične strani sodelovanja, ker sovjetska Rusija vztraja na čim številnejši udeležbi francoskih in angleških obo-roženih sil pri obrambi na frontah vzhodne Evrope.

Anglija odklanja pogajanja z Japonci

Tokio, 19. avgusta. AA. Reuter: Včeraj se je iznenada vrnil iz Vajama v Tokio britanski poslanik Craigie, da sporoči japonski vladi sklep britanske vlade o japonskih gospodarskih zahtevah na Kitajskem, da se o tem ne bo pogajala. Craigie se je celih 5 ur pogovarjal s Sotomacuratom, enim izmed glavnih japonskih delegatov. Pri tej priložnosti je britanski poslanik izročil Sotomacuratu spomenico o naziranju britanske vlade. Po poročilu agencije »Domei« je Sotomacuratu sporočil Craigiju, da je japonska vlada od britanskega sklepa popolnoma razočarana.

Malo pozneje je Kato obiskal ministra Arito, nato pa polkovnika Tacumija, ki pripada japonskemu generalnemu štabu in se z obema posve-

toval. Potem se je Kato sestel z britanskim poslanikom in ga prosil, naj sporoči Londonu, da je potrebno naglo nadaljevanje pogajanj. Rekel je, da japonska vlada misli, da je London imel že dosti časa za posvetovanje z drugim veleislami. Nato je dodal, da bo britanska vlada nosila odgovornost, če se pogajanja prekinajo. Agencija Domei je sredi razglasila, da bo japonska vojska zaradi takšnega stališča britanske vlade izdala danes sporočilo, na katerem bo poudarila svojo trdno odločenost. Najbrže bo Arita govoril o vsem tem s predsednikom vlade Hiranumom, in če bo treba, tudi z vojnimi ministrom Itagakijem, da se izda sklep o dokončnem stališču japonske vlade do tokijskih razgovorov.

London, 19. avgusta. b. Popoln polom angleško-japonske konference je neizbežen. O tem govorijo vsi dogodki, zlasti pa, ker se je Velika Britanija trdno odločila, da ne bo popuščala prav nič več. Britanska odločitev spravljajo v zvezo s sledočimi dejstvi:

1. Pismeno obvestilo Japonski, da britanska vlada odklanja, da bi v tokijskih pogajanjih proučevala vprašanje kitajske nacionalne valute in vprašanje srebra.

2. Poročila, ki so prispela iz krogov, ki so blizu japonske vlade, trdijo, da bo Velika Britanija šla za primerom Združenih držav in odpravila angleško-japonsko trgovinsko pogodbo iz leta 1911, če bo Japonska nadaljevala protiangleško agitacijo.

3. Dobro obveščeni ameriški bančni krogi trdijo, da je sklenjen sporazum, po katerem bo dala Velika Britanija Kitajski kredit 14 in pol milijonov dolarjev za nabavo strojev in za povečanje uvoza vojnega materiala in municije.

4. Poučeni finančni strokovnjaki verjamejo, da je Velika Britanija sklenila dati tako velik kredit Kitajski samo zaradi tega, da bi okrepila svoj položaj proti Japonski za slučaj, če zares pride do popolnega poloma pogajanj.

Tokio, 19. avgusta. b. Japonski prvi minister je odgovdil svoj nedejski dopust ter ostal v Tokiu, kjer pripravlja poročilo za cesarja, ki ga je povabil k sebi za ponedeljek.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti gospoda

MARTINA KREMŽARJA

strojevodja državnih železnic

se vsem najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvalo pa bodi izrečena šefu zdravništvu dr. Lavriču in drugemu zdravniškemu osebju, kakor usmiljenim sestram za požrtvovalno skrb v boleznih, darovalcem vencev in cvetja, Združenju strojevodij in zastopstvu kurilnice in drugim ostalim, ki so draga pokojnika spremili na zadnji poti.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1939.

ŽALUJOČI OSTALI

Papež Pij XII.:

»Ne bomo in ne smemo izgubiti upanja, da se izognemo spopadu, ki bi v rušenju dobrin presegal zadnjega«

Castel Gandolfo, 19. avgusta. AA. Stefani: Sv. oče Pij XII. je sprejel v svečani avdienci v svojem dvorcu Castel Gandolfo beneške romarje, ki so prišli v Rim ob 25. letnici smrti papeža Pija X. Sv. oče Pij XII. je imel pri tej priliki govor, v katerem se je spomnil velike osebnosti Pija X., ki je bil prva zvišena žrtv vojne. Nato je papež izjavil sledeče:

V sedanjem trenutku, ko se je v naša srca spet nasedel obup, smo storili vse, kar smo mogli, da bi odvrnili nevarnost vojne in sodelovali pri ureditvi trdnega mira, ki bi slovel na pravici, ter bi bil sposoben zavarovati svobodo in čast narodov. Mi smo v mejah svojih možnosti in dolžnosti našega apostolskega poslanstva storili vse, da se ne zanemarjajo tudi druge naloge, kakor tudi druge skrbi glede naših duš. Držali pa smo se obzirne rezerviranosti, da ne bi otežkočili ali onemogočili dela za mir, ker smo si v svesti vsega, kar je bilo treba in kar je še treba storiti na tem polju v korist cerkve in vsega človeštva. Mi ne bomo

niti ne moremo izgubiti upanja, da bosta zmernost in pravičnost pomagali, da se bomo izognili spopadu, ki bi po splošnem prepričanju presegal zadnji spopad v rušenju ter v duhovnem in moralnem propadanju. Tudi vnaprej smo prepričani, da bodo voditelji narodov v trenutku, ko bodo podpisovali zadnje ukrepe, neradi prevzeli na sebe tako težko odgovornost, ko bi se pozivali na silo. Toda naši upi gredo še naprej od modrosti ljudi in njihove dobre volje. Naš pogled je obrnjen k Vsemogočnemu in milostljivemu Bogu, ki navdaja z modrostjo narode ter gospodari nad srci in duhom, ki preveva vlade. Mi smo sklenili v tem velikem dnevu, da bomo z vsemi katolički molili tudi za brezštevne duhove dobre volje, ki žive izven cerkve, vendar pa težijo k miru. Molimo k Bogu, da bi ustavil vojno tam, kjer besni in da bi nas obvaroval pred novimi strašnimi spopadi. Dal Bog, da bi v tem svetu, ki je nemiren kot razbesnelo morje, pojavil in ponovno zasijal mir, ploden mir ter slova med narodi. In prav zato ne bomo nikdar nehali moliti z zmerom večjo zaupljivostjo.

Od nedelje – do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden je nosil oznako, da so minuli sorazmerno mirni počitniški dnevi in da se je mednarodna politika razvnela v večjo jesensko zaposlenost. Stopili smo v dobo, ko se bodo poživili različni spori, in ko bodo diplomati, časopisi in radijske postaje skrajno zaposlene z obravnavanjem različnih vprašanj, ki bodo v več ali manj grozeči obliki vetalji iz obzorij evropske politike.

Jesensko delavnost evropske — in lahko rečemo tudi svetovne politike, so sprožili prav za prav štiri dogodki, ki padajo delno v pretekli teden. To so: 1. sestanek italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom v Salzburgu ter njun skupni obisk pri nemškem kanclerju Hitlerju v Berchtesgaden, 2. obisk komisarja Zveze narodov v Gdansk profesorja Burchardta pri kanclerju Hitlerju, 3. bivanje madžarskega zunanjega ministra grofa Csakija v Salzburgu in njegovi razgovori z Ribbentropom, 4. pogajanja vojaških zastopnikov Francije, Anglije in Sovjetske Rusije v Moskvi.

1. Sestanek Ciano-Ribbentrop je še vedno v meglji zaviti. Italijansko in nemško časopisje poročata, da sta oba državna sklenila najtesnejše sodelovanje pri reševanju spora, ki je izbruhnil zaradi mesta Gdanska med Nemčijo in Poljsko, in sicer na ta način, da bosta svoje sile združila, da dobi Nemčija, kar hoče. Angleški in francoski listi pa pripovedujejo, da je na tem sestanku Italija, ki v Gdansk nima nikjer kakšnega življenjskega interesa, predlagala mirno rešitev tega spora in da je baje predložila tudi že nekak načrt za takšno mirno rešitev. Naj bo tako ali tako, dejstvo je, da se je v zvezi s salzburškimi razgovori po Evropi raznesla vest, da je bil stavljen predlog za sklicanje konference veselj, kjer bi se porazgovorilo o vseh sporih, tudi o Gdanskem. Toda, kakor kažejo časopisni odmevi po prestolih vseh veselj, zamisel takšne konference ne uživa nikjer dobrega glasu, s čemer pa še ni rečeno, da je zavržena, marveč se je le akrla za diplomatska zakulisja.

2. Obisk gdanskega komisarja Zveze narodov pri Hitlerju je istosčasen s salzburškimi posveti med Ciano in Ribbentropom. Komisar je bil povabljen od Hitlerja naj ga pride obiskati. Tudi o teh pogovorih ni nič znanega, vendar se je kljub temu raznesla vest, da je profesor Burchardt dobil neke posredovalne predloge, ki naj bi imeli namen gdanski spor omejiti na krajevno nesoglasje med Nemčijo in Poljsko, nekar bi bilo mogoče misliti na obsežno konferenco med veseljami. Ta dogodek kaže na to, da je težnja za mirno rešitvijo sedanje napetosti še vedno vodilna, čeprav danes ne smemo več trditi, da bi bilo posredovanje komisarja Zveze narodov imelo kakšen vidnejši uspeh pri enem, ne pri drugem taboru veselj.

3. Razgovori madžarskega zunanjega ministra grofa Csakija z Ribbentropom v Salzburgu. Grof Csaki je bil v teku 10 dni dvakrat pri Ribbentropu. Tudi o teh dveh sestankih so se raznesle najbolj čudne vesti po Evropi, tako da so morali v Budimpešti in v Berlinu najbolj odločno zankati, da bi bila Nemčija poslala Madžarski kakšen ultimatum, da se naj priključi vojaški zvezi z Nemčijo. Odločno so na uradnih mestih tudi zankali, da bi se bila Csaki na Ribbentrop razgovarjala o novi razdelitvi Slovaške kot protislužbi za pristop Madžarske k vojaški zvezi z oboj Rim-Berlin. Seveda brez vsebine pa ti razgovori niso bili. O tem moramo biti tem bolj prepričani, ker potuje Csaki sedaj še v Rim k nadaljnjim posvetom. Resnično bo poročilo pariškega »Tempea«, ki pravi, da je Csaki ob priliki prvega sestanka z Ribbentropom sprejel čisto določeno, natančno opisane predloge, ki jih je osebno nesel v Budimpešto, jih predložil potem vladi in se z odgovorom nekaj dni pozneje drugič peljal k nemškemu zunanjemu ministru v Salzburg. Kaj so ti predlogi, ni znano, le ugibljemo lahko v toliko, da je Madžarska priateljstvo razpoložena napram Poljski, da ima še vedno trajajoče spore z Romunijo in da bi bilo zadržanje Madžarske pri morebitni zaostitvi spora med Nemčijo in Poljsko izredno važno z ozirom na to, ker ima Madžarska s Poljsko dolgo skupno mejo na jugu Poljske in ker se čez Madžarsko lahko pride do Romunije, do njenege žita in petroleja, ki zanimata vse gospodarstvenike. Madžarska bo morda poklicana, da posreduje med Nemčijo in Poljsko.

4. Pogajanja francoskih, angleških in sovjetskih generalov v Moskvi imajo, čeprav stvarno o njihovem ugodnem poteku ne vemo ničesar, zelo močan vpliv na razplet evropske napetosti. Ni pa se mogoče ubraniti vtisu, da se ta pogajanja zavlačujejo nekoliko nalašč. Kajti podpis politične in vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo bi povzročil takoj izredno poostreitev položaja, in vrgel Japonsko takoj v vojaško zvezo z Italijo in Nemčijo, in bi pri državah osi Rim-Berlin sprožil takojšnje protikupe, morebiti celo pristop Španije v vojaško zvezo z Italijo in Nemčijo. Tega pa ne želijo niti Anglija, niti Francija, niti Rusija, dokler še traja upanje na mirno rešitev in dokler strahuje moških pogajanj, ki so vsa v temo zavila. Še pomirjevalno učinkuje na evropski položaj, iz tega bi sklepali, da bodo pogajanja trajala še nekaj časa, ker nekateri mislijo, da je dejstvo pogajanj mnogo bolj koristno, kot pa sklenitev zveze sama.

V preteklem tednu se je razvnela tudi huda tiskovna borba med nemškim in poljskim tiskom. Poljski tisk smelo navaja vse, kar hoče Poljska v primeru vojne odvzeti Nemčiji. Nemški tisk na to ostro odgovarja. Nadalje je poljska vlada pod izgovorom vohunjenja pozaprla veliko število Nemcev, na kar nemški tisk spet ostro odgovarja in dolži Poljsko, da nemško manjšino preganja. V nemškem tisku je bilo opaziti že jasne zahteve ne samo po priključitvi Gdanska, ampak tudi poljskega Primorja (koridor ali hodnik, ki veže poljsko državo z morjem) z baltičsko obalo vred.

V splošnem bomo rekli, da se v preteklem tednu položaj ni bistveno zaostril in da so mirovna prizadevanja pri obeh taborih velesil močnejša, kakor pa nagnenje k vojnini zapletitjajem.

Domači pregled

Na poti do sporazuma je bil storjen pretekli teden velik korak naprej, ki bo vprašanje končno odločil. Potem namreč, ko je v pogajanjih za sporazum nastal zopet mal premor, so se te dni vnovič sestali strokovnjaki, to je trije srbski in trije hrvaški profesorji za državnopravno, politično-upravno in gospodarska vprašanja ter sedaj v vasi Bošnjakovini pri Zagrebu nadaljujejo svoje delo, ki bo, kakor se naglašja v merodajnih krogih, končano najbrž še pred koncem tega meseca.

Kakšen bo sporazum, o katerem so se širile in se še širijo najrazličnejše med seboj hudo nasprotujoče si vesti bodisi v govoricah med ljudstvom, bodisi o inozemskem časopisju, v resnici nihče ne ve, ker obe stranki o tem strogo molčita. Kot gotovo pa se sme smatrati to, kar je pisal »Obzorje«, da sporazum med vladnim predsednikom g. Cvetkovičem in dr. Mačkem ne bo rešil celote vseh vprašanj, ki jih imajo Hrvati na svojem programu, in tudi ne bo rešil vprašanja notranje preureditve naše države v celoti. Vladni predsednik in dr. Maček sta se namreč domenila, da bosta rešila samo tista vprašanja, po katerih se danes da sporazum doseči, ostala pa, za katere čas še ni gođen, bodo prišla na vrsto pozneje. Tudi razmejitve med bodočo avtonomno hrvaško oblastjo zaenkrat še ne bo končna, ampak bo bodoča hrvaška oblast obsegala najbrž samo savsko in primorsko banovino, pa morebiti še nekatere druge kraje, čijih pripadnost ni sporna. Strokovnjaki se zdaj posvetujejo o tem, kakšne notranje

Medparlamentarna zveza v Oslu

(Dopis »Slovencu«)

Osló, v avgustu 1939.

Prelepo mesto si je letos izbrala Medparlamentarna zveza za kraj zborovanja. Z vsega sveta so prihitali v norveško prestolnico številni senatorji in poslanci, da bi v mestu, kjer je bil nekoč podeljen prvi Prix Nobel — prva Nobelova mirovna nagrada, delali za tisto, kar je danes najvažnejše vsem narodom in vsem ljudem na svetu — za splošni mir. Tudi Jugoslavija je poslala na letošnje jubilejno zasedanje močno zastopstvo senatorjev in poslancev. Jugoslovansko zastopstvo vodi prosvetni minister in bivši predsednik Narodne skupščine g. Stevan Čirič, v zastopstvu pa sta tudi senator Smodej in poslanec dr. Jure Koc.

Letošnje zasedanje je jubilejno — petdeseto v vrstnem redu. V zvezi so zastopani skoraj vsi parlamenti na svetu in je bil predsednik Zveze preteklo leto bivši belgijski zunanji minister grof Carton de Wiart. Grof je tudi odprl sedanje zasedanje v Oslu in takoj predlagal, da naj se izvoli za predsednika za prihodnje leto Ivar Lykke, bivši predsednik norveške vlade in norveški zunanji minister. Zastopniki so to izvolitev pozdravili z velikim veseljem. Nato je generalni tajnik zveze predčital imena podpredsednikov in so podpredsedniki voditelji vseh zastopstev. Za podpredsednika je bil tako izvoljen senator in bivši predsednik senata Zvonimir Mažuranič.

V splošni razpravi je prvi govoril jugoslovanski prosvetni minister Stevan Čirič, ki je govoril k poročilu glavnega tajnika. Omenil je, da smo trenutno v stanju hudega mednarodnega vrenja in vsi prijatelji miru se morajo bati, da se vse ne konča z izrekom Heraklita, ki je rekel, da »je vojna mati vseh stvari«. Pohvalil je poročilo glavnega tajnika, ki je pustil govoriti dogodne same in nikakor ni hotel prilivati olja na ogenj. Vsi pa se moramo sedaj na vso moč truditi, da ugotovimo vse tisto, kar naj bi narode zbliževalo, nikakor pa ne razdruževalo ali odbijalo med seboj. V Oslu bo konferenca gotovo našla temeljve dovolj za lepo pozitivno razglabljanje v tem smislu. Saj ni mogoče ravno služati, da zaseda konferenca v Oslu, na Norveškem, kjer ljudstvo

politične upravne zadeve naj srednja oblast odstopi Hrvatoma, katere zadeve pa naj kot skupne pridržijo sebi. Ker tudi to vprašanje ni lahko, se ne smemo čuditi, če bodo razgovori trajali še en teden ali dva (kvečjemu). Vse to, kar bodo Hrvati po tem sporazumu dobili, dobijo v okviru obstoječe ustave, ki se je zelo široko tolmačila.

Kdaj pa bo nastopil trenutek, ko bodo Hrvati mogli doseči izpolnitev vseh svojih narodnih zahtev, kolikor so združljive z državno celoto in edinstvom, katerega Hrvati brezpogojno priznavajo, in kolikor je v soglasju z upravičenimi narodnimi ter krajevnimi zahtevami drugih narodov in delov države, tega ni mogoče danes prerokovati. Na vsak način pomeni sedanji začasni sporazum med vlado in Hrvati začetek, ki bo dal prvi sunek in pobude, da se stopnjama izboljša vsa naša politična uprava in da se ustvarijo podlage in predpogoji nove ureditve države na podlagi enakopravnosti vseh treh jugoslovanskih narodov, pa ljudstva sploh v posameznih, tudi gospodarsko po svoje obolevanih delih države, tako da bo pač mogoč v doglednem času nastopiti trenutek, ko se bo pod zlozom mladega kralja moglo to stanje dovršiti in izpolniti ter formalno potrditi tudi po novi ustavi. Glavno pa je, da bo začel velj v naši državi nov duh, ki bo to stvar pospešil in pokrenil našo državo v nov tir, kakor to zahteva naše skupno življenje v svobodnem soglasju enakopravnih bratskih rodov.

Dokler torej ne izvem, na kaj se se zedinili strokovnjaki, za katerimi naravno stojijo vodilni politiki obeh taborov, ne bomo deležni nobenih posebnih novic in podrobnosti. Za danes je treba beležiti le vrsto člankov v belgajskem polmesecniku »Napred«, ki ga ureja vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, ki je eden izmed treh srbskih strokovnjakov, kateri izdelujejo v družbi s hrvaškimi besedilo sporazuma. V teh člankih računa »Napred« da sporazumom kakor s gotovim dejstvom. Pravi, da bo sporazum vsaj v glavnem zadovoljil Hrvate kot enakopravni del skupne države, ne da bi bilo oškodovano edinstvo države in njene obrambe, kakor tudi enota njenega gospodarskega življenja. Ko pa bodo rešena državnopravna vprašanja, se bomo morali lotiti tudi socialnih vprašanj in zato moremo smatrati za veliko srečo, da je sporazum napravila hrvaška kmetijska stranka, ki se opira na hrvaškega kmeta; čigar gospodarski in kulturni interesi so istovetni z interesi srbskega kmeta. »Napred« poziva tudi srbsko mladino, da se zavzame za sporazum in da dela v njegovem smislu. Končno pravi »Napred«, da bo morala skupna država tudi po sporazumu soneti na demokratičnih načelih, po katerih bo parlament imel vrhovno nadzorstvo nad vlado. Zakaj vlada, pravi, izvira iz parlamenta, kakor parlament izvira iz volitev, ki predstavljajo ljudstvo.

Potem ko bodo strokovnjaki v Bošnjakovini izdelali skupen načrt končnega sporazuma, ga bodo predložili vladnemu predsedniku g. Cvetkoviču in dr. Mačku, da ga pregledata in se o njem sporazumeta, pa da ga predsednik vlade predloži v podpis knezu namestniku princa Pavlu oziroma kraljevemu namestniku. Kakor znano, so strokovnjaki, ki delajo v Bošnjakovini, na hrvaški strani dr. Krhek, dr. Štetić in dr. Filipančič, na srbski strani pa dr. Ilić, dr. Konstantinović in dr. Tasić.

tako ljubi mir. In v tej deželi slavimo jubilej 50. zasedanja.

V istem smislu so nato govorili v imenu Francov bivši minister in podpredsednik parlamenta Mario Roustan, v imenu Madžarske baron Lang, v imenu Poljske Jan Debski, v imenu Romunije Teodorosco, Bellereng je govoril v imenu angleškega zastopstva, Ulmots pa je govoril v imenu estonskega zastopstva.

Zasedanje so se ves čas udeleževali zastopniki Zveze narodov in številni drugi zastopniki najodličnejših mednarodnih ustanov (Mednarodnega urada dela in dr.). Clani konference so tudi napravili več lepih izletov po Norveškem in v najlepše norveške kraje in zalive. Bili so tudi gosti norveškega kralja, ki je njim na čast priredil slovesno večerjo.

Grof Ciano v Albaniji

Na predvečer je bilo mrzlično delovanje v italijanskem zun. ministrstvu

Rim, 19. avgusta. AA. Stefani: Zunanji minister grof Ciano je z letalom odpotoval v Albanijo. Na letališču so se od njega poslovili tajnik stranke ter državni podtajniki v zunanjem, notranjem in letalskem ministrstvu kakor tudi pomočnik šefa generalnega štaba fašistične milice general Gamba ter italijanski poslanik v Španiji. Kralj in cesar Emanuel je poslal grofu Ciano sledečo brzojavko: V trenutku, ko odhajate, da bi ugotovili velik napredek nove Albanije, ki je srednje zedinjena z Italijo, vam ponavljam svoje najprirodnejše čestitke za vse vaše velike uspehe, za katere sem vam podelil najvišji red pres. Annunziato, v vaši nedavni boli bo to uteha, da ste prejeli odlikovanje, ki ga je nosil že vaš oče, ki je bil odličen vojak ter vzor vdanosti in zvestobe do domovine in moje doma.

Pred svojim odhodom v Albanijo je sredi aprila še madžarskega zunanjega ministra grofa Csaki-

Lahkoatletski troboj mest Ljubljana : Zagreb : Belgrad

Zagreb, 19. avgusta. b. Tukaj se je danes nadaljeval lahkoatletski troboj mest Ljubljane-Zagreb-Belgrad.

Tehnični rezultat na 110 metrov z ovirami v finalu je: 1. Ehrlich (Z) 15.8, 2. Jović (B) 16.5, 3. Jurković (Z) 16.7, 4. Lončarić (L), 5. Mikić (B), 6. Pleteršek (L). Stanje točk po tej disciplini: Ljubljana 19, Zagreb 45, Belgrad 17.

Met krogle: 1. Kovačević (Z) 14.27, 2. Novaković (Z) 13.65, 3. Obradović (Z) 13.07, 4. Hlahe (L) 12.85, 5. Klinar (L) 11.86, 6. Pahiš (B) 11.79. Točke: Ljubljana 24, Zagreb 60, Belgrad 18.

Medtem je bilo skakanje v višino. Martiniću je uspelo izenačiti jugoslovanski rekord s 185 cm. Drugi in tretji sta bila Lazarević (B) in Zgur (L) s 175 cm. Četrti in peti Bratoš (L) in Abramović (Z) 175 cm, šesti Nikić (B) 175 cm.

400 m pred tekmovalcem. Prva skupina: Prvi Poljak (L) 54.6, 2. Skušek (L) 55.1, 3. Marković (B) 55.04. Druga skupina: 1. Keiser (Z) 53, Kling (B) 54.1, 3. Klinar Anton (L) 54.04.

Met diska. 1. Kovačević (Z) 40.92, 2. Manojlović (Z) 40.40, 3. Marjan (Z) 39.55, 4. Kosec (L) 38.73, 5. Jeglič (L) 37.04, 6. Bružnik (L) 36.10. Točke: Ljubljana 43, Zagreb 77.5, Belgrad 23.5.

Skok v daljavo: 1. Lazarević (B) 13.61, 2. Lenart (B) 13.57, 3. Smolej (L) 13.08, 4. Zorko (L) 12.90, 5. Gal (Z) 12.95, 6. Bergman (Z) 12.81. Točke: Ljubljana 50, Zagreb 80.5, Belgrad 34.5.

200 metrov finale: 1. Stevanović (B) 23.4, 2. Klinar (L) 23.5, 3. Skušek (L) 23.5, 4. Kling (B) 23.5, 5. Dremil (Z), 6. Dedek (Z). Točke: Ljubljana 59, Zagreb 83.5, Belgrad 43.5.

400 metrov finale. 1. Keiser (Zagreb) 51.06, 2. Klinar (Ljubljana) 51.07, 3. Marković (Belgrad) 51.7, 4. Poljak (Ljubljana), 5. Skušek (Ljubljana), 6. Kling (Belgrad). Točke: Ljubljana 69, Zagreb 89.5, Belgrad 48.5.

Tek na 1500 m. 1. Goršek (Ljubljana) 4.04.2, 2. Košir (Ljubljana) 4.04.4, 3. Kotnik (Zagreb) 4.05.6, 4. Flas (Zagreb), 5. Šmiderer (Ljubljana), 6. Fornik (Zagreb). Točke: Ljubljana 82, Zagreb 97.5, Belgrad 48.5.

Balkanska štafeta (300 + 400 + 200 + 100): 1. Ljubljana 3.28.4, 2. Belgrad 3.33.2, 3. Zagreb 3.35.4. Točke: Ljubljana 94, Zagreb 101.5, Belgrad 56.5.

Rezultat predtekmovalstva na 100 metrov: Prva skupina: 1. Jovanović (Belgrad) 11.4, 2. Uenik (Ljubljana) 11.4, 3. Kling (Belgrad) 11.5, 4. Lončarić (Ljubljana). Druga skupina: 1. Stefanović (Belgrad) 11.5, dr. Badel (Ljubljana) 11.5, 3. Račić (Ljubljana) 11.5. Jutri se tekmovalje nadaljuje z naslednjim programom: tek 400 m čez zapreke, met klavira, ekok s palico, tek na 800 m, tek na 100 m finale, met kopja, ekok v daljavo, tek na 5000 m in štafeta 4 krat 100 in 4 krat 400. Ljubljana ima še vedno mnoga izgleda, da si ponovno osvoji kraljevi pokal.

Osebne novice

Belgrad, 19. avgusta. m. S kraljevim ukazom je imenovan za šefa oddelka splošne državne bolnišnice v Ljubljani in postavljen v 5. pol. skup. dr. Ivan Marinič, primarij-zdravnik iste bolnišnice.

Postavljen je v 5. pol. skup. pri Državnem oserednjem zavodu za žensko domačo obrt Fažl Františka, strokovna učiteljica 6. pol. skup. pri istem zavodu.

Po potrebi službe je premeščen Milan Kafu, uradnik 9. pol. skup. iz pošte in Čajkovi na pošto v Murški Soboti.

V 9. pol. skup. sta postavljena pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani prometna uradnika Radović-Vučić in Dovičević Dušan, uradniška pripravnik. V 10. pol. skup. sta postavljena za pomožne oficijeler Gradnik Ludvik in Hočvar Ivan, uradniška pripravnik. Za pomožnega prometnika je postavljen Dolazan Jože, uradniški pripravnik. Za pomožnega strojevodjo Podboj Martin, uradniški pripravnik. Dalje so postavljeni: za pomožnega poslovodjo Karel Ivan, uradniški pripravnik; za pomožnega nadzornika proge Gradnik Henrik, uradniški pripravnik.

Po potrebi službe so premeščeni pri ravnanstvu drž. železnic: inž. Viktor Černe, pristav 8. pol. skup. iz Niša v Maribor, Juvaneč Vladimir, tehnični uradnik 8. pol. skup. iz Sarajeva v Kraljevo, Pilko Franjo, poslovodja 9. pol. skup. iz Zagreba v Kraljevo, Rembert Robert, pomožni poslovodja 9. pol. skup. iz Sarajeva v Maribor. Na prokinjo pa so premeščeni: Plemenitaš Franc, oficijal 8. pol. skup. iz Niša v Maribor in Bukovec Peter, tehniški uradnik 9. pol. skup. iz Niša v Zagreb.

ja, ki je bil nato sprejet pri Mussoliniju. Razgovoru je prisostvoval tudi grof Ciano. Csaki je danes z letalom odletel domov v Pešto. Zunanji minister Ciano je sinoči sprejel v palači Chiggi angleškega veleposlanika Percy Loraina, zatem pa veleposlanika Združenih ameriških držav Phippsa. Tudi japonski veleposlanik Siratori je obiskal grofa Ciana. V tujih krogih v Rimu pripisujejo največji pomen tej diplomatski delavnosti, katere uredišče je palača Chiggi. Čeprav ni nobenih podatkov o predmetu teh različnih obiskov tujih veleposlanikov pri italijanskem zunanjem ministru, za katere zdaj pravijo, da so namenjeni samo vzpostaviti normalnih stikov, vendar smatrajo, da je to diplomatsko delavnost v palači Chiggi možno opraviti v zvezi s sprejemi maršala Badoglio in več drugih visokih italijanskih osebnosti pri predsedniku vlade Mussoliniju.

Gospodarstvo

Gradba silosov v naši državi

Belgrad, 18. avgusta. Po vzoru drugih modernih držav, se bodo tudi pri nas, sicer malo pozno, pričeli graditi prvi silosi, od katerih bo imel največjo korist proizvajalec, ki potem ne bo več odvisen od raznih posrednikov ter svojih pridelkov ne bo več moral prodajati ob zani najugodnejšem času. Silosi so, kakor znanu, javna skladišča, moderno urejena, s potrebnimi strojnimi napravami, ki omogočajo pravilno skladiščenje žita, zaklane živine in perutnine, jaje, sira in drugih poljedelskih pridelkov. S pomočjo najmodernejših strojev se potem v silosih vrši potrebno čiščenje, sušenje in tipizacija poljedelskih proizvodov, s pomočjo posebne organizacije pa se vrši kreditiranje teh pridelkov na bazi lombarda. Po svojem namenu se silosi dele na zbirne, potrošne in terminalne. Prvi se bodo gradili v krajih, kjer je redno višek agrarne proizvodnje, drugi v krajih in mestih, iz katerih se bo vršilo prekrbovanje posameznih pokrajin, tretji pa v mestih, iz katerih se vrši izvoz v inozemstvo.

Za graditev silosov v državi je bilo ustanovljeno posebno privilegirano društvo za silose. Pred kratkim je bil na seji upravnega odbora te družbe tudi imenovan prvi ravnatelj te družbe g. dr. Časlav Nikitović, bivši narodni poslanec in znani poročevalec finančnega odbora v Narodni skupščini.

Z ozirom na pospešeno akcijo Privilegirane družbe za silose za graditev prvih silosov v državi, je Vaš urednik obiskal ravnatelja te družbe g. dr. Časlava Nikitovića ter ga naprosil za nekoliko podatkov za bralce »Slovenca« G. dr. Nikitović se je prošnji rade volje odzval ter mi je odgovoril na več postavljenih vprašanj.

Na vprašanje, zakaj se že prej v naši državi, ki je pretežno agrarna, niso gradili silosi, je g. dr. Nikitović odgovoril naslednje:

Vprašanje graditve silosov se v naši državi postavlja že dvajset let. Nikdar se pa niso mogla najti potrebna sredstva za ta cilj ali se pa ni mogel najti najboljši in najprejše načrt za izvedbo te naloge. Pred nekaj leti je bilo v finančnem zakonu pooblaštilo, da se vlada lahko zadolži za 60 milijonov dinarjev za graditev silosov. Na podlagi tega pooblaštila je bilo gradbeno ministrstvo tudi že razpisalo licitacijo za graditev silosov, ki bi jih bila morala zgraditi inozemska podjetja na kredit. Pogoji so pa bili takšni, da se ni javilo nobeno podjetje. Merodani činitelji so takoj uvideli, da na tak način država ne bo kmalu prišla do silosov, da je pa tudi način za izvedbo tega načrta precej čuden in neumesten, da bi država morala iskati v inozemstvu posojilo za relativno mali znesek. Zato so se ti krogi takoj oprijeli ideje tedanjega upravnika Državne hipotekarne banke, sedanjega finančnega ministra g. Vojana Djuričiča, da se naj silosi zgrade z domačim kapitalom, t. j. da se naj za izvedbo tega načrta ustanovi posebna družba s izključno domačim kapitalom.

Tako je bila meseca junija lanskega leta tedna uredba o silosih. Z 15. avgusta pa ustanovljena Privilegirana delniška družba za silose. Kapital družbe znaša 220.000.000 dinarjev, ki so ga dale:

1. Država 60.000.000 din;
2. Državna hipotekarna banka 40.000.000 din;
3. Poštna hranilnica 40.000.000 din;
4. Privilegirana agrarna banka 40.000.000 din;
5. Prizad 20.000.000 din.

Ostalih 20.000.000 Din bodo vpisale Narodna banka, samoupravne hranilnice in zadrugne organizacije. Ena četrtina kapitala je bila vpisana takoj ter je družba lahko pričela posloovati.

Na vprašanje: Kje in po kakem sistemu se bodo pričeli graditi silosi in za kako vrsto blaga, je g. dr. Nikitović dal naslednje podatke:

Upravni odbor družbe je po daljšem in podrobnem proučevanju izdelal načrt silosne mreže, t. j. do-

ločil je kraje, v katerih se bodo gradili silosi in kake vrste bodo. Ta načrt so odobrili: Min. za trgovino in industrijo, minister za kmetijstvo, za promet in minister za vojsko in mornarico. Načrt je odobrili tudi predsednik vlade.

Po tem načrtu se bodo gradili silosi v naslednjih mestih:

Terminalni: Belgrad, Sabac, Vukovar, Stari Bečej, Pančevo in Petrovgrad.

Zbiralni: Bijeljina, Bihać, Bjeovar, Veliko Gradište, Zaječar, Djakovo, Jagodina, Kragujevac, Kumanovo, Leskovac, Mladenovac, Našice, Niš, Nova Gradiška, Prilep, Pristina, Slavenska Požega in Smederevska Palanka.

Potrošni: Berane, Gospić, Mostar, Nikšić, Podgorica, Gorazde, Priboj, Prijedor, Raška in Čapljina.

Sadni silosi s modernimi hladilnimi napravami se bodo gradili: v Bečkemu, Valjevu, Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu, Mariboru, Skoplju in Užici Požeji.

V Belgradu, Sabcu, Nišu, Gorazdi in Priboju bodo silosi kombinirani: žitni in sadni, v Siaku se bo pa postavil velik pretovarni silos.

Veliki terminalni silosi bodo imeli kapaciteto po 1000 vagonov, izjemni petrovrškega, ki bo imel kapaciteto 1.500 vagonov.

Na vprašanje: Na kak način se bodo silosi gradili in vzdrževali, je g. dr. Nikitović dejal:

Družba za silose ima posebni tehnični oddelk, ki izdeluje načrte za silose. Pri izdelavi teh načrtov se uporabljajo in upoštevajo vse dosedanje izkušnje modernih držav, ki so jih dobile pri graditvi silosov. Upošteva se sploh vse, kar je dosedaj tehnična znanost zvedela o tej vrsti gradb. Tako so izdelani načrti za silose v Sabcu, Pančevu, Mostaru in Gospiću. Za silose v drugih krajih se pa načrti izdelujejo.

Dosedaj je dana na licitacijo graditev silosov v Sabcu in Pančevu po načrtu družbe za silose, za graditev silosov v Bijeljini, Podgorici in Beranah pa po svobodnem načrtu. Licitacija za postavitev silosa v Nikšiću bo v najkrajšem času razpisana. Za Pančevo in Sabac bo licitacija dne 4. septembra, za Bečejino in Podgorico 2. septembra, za Berane pa 7. septembra. Družba misli, da bo spomladi lahko pričela graditi najmanj 12 do 15 silosov.

Na vrsti je sedaj tudi graditev silosa v Mariboru, Gorazdi, Mostaru, Gospiću, Pristini, Prijedoru, pomenje pa tudi v drugih navedenih mestih. V treh letih bodo vsi silosi zgrajeni.

Za silosa v Pančevu in Sabcu je bila že tudi licitacija za nabavo in postavitev potrebnih strojnih naprav. Najugodnejše pogoje je dalo podjetje Hartman iz Offenbacha v Nemčiji.

Višina sredstev, ki bodo potrebna za zgraditev onega silosa, zavisi od njegove velikosti, od terena za fundiranje, od strojnih naprav itd. Mislimo, da bosta pančevski in sabaki silos stala okoli 12 milijonov dinarjev, vsak z vsemi napravami in pripravi.

Silosi se bodo gradili iz armiranega betona. Računamo, da bo za graditev vseh navedenih silosov v državi potrebno okoli 3000 vagonov cementa in okoli 1000 vagonov železa.

Zadnje vprašanje, ki sem ga postavil g. ravnatelju dr. Nikitoviću, se je nanašalo na blagovni, ki ga bo od silosov imelo naša narodna gospodarstva. G. dr. Nikitović je dejal, da so koristi, ki jih bo od silosov imelo naše gospodarstvo, ogromne. Silosi bodo čistili, tipizirali in standardizirali žito, nato ga pa v vakladščevali za proizvajalce, ki bodo silosom predali svoje pridelke, kreditirali na bazi lombarda. To so vse koristi, ki bodo brezmejno koristili tako proizvajalcem, kakor trgovcu. In končno, ko bodo silosi zgrajeni, bomo vsaj nekam mogli spraviti in neke hrani višek žitne, kakor tudi rezerve hrane, ki so tako vedno potrebne, posebno pa še v sedanjih dneih.

KINO MATICA
premiera francoskega filma
Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Življenski roman
kurtizane po zapiskih
Alphonsa Daudeta

SAPHO

Strokovna vzgoja naše mladine

Neugodna tarifna lega ali kroparsko zadrugo »Plamen«, da ob izpolnjevanju delovnih načinov za sedanje izdelke — kovane žblje, vijačno blago, športno okovje in umetno kovane predmete — išče še takšne tvorbe iz železa in kovin, ki zaradi svoje dragocenosti laže preneso stroške dolgih transportov. Na

ta način bi zadrugo podjetje moglo uspešno tekmovali z industrijo v krajih, ki jih odlikujejo centralna lega, surovinska baza in druge okoliščine. Vzporedno s skrbjo za konkurenčno sposobnost in svoj obetaneek pa zadruga stremi tudi za dvigom življenjske ravni svojih uslužbencev, za kar so zopet potrebne preuredbe delovnih načinov in proizvodnega programa.

Ne prvo ne drugo pa se ne da uresničiti, ako se ne dvigne umska in telesna delovna sposobnost delavcev, ki je dota za napredek industrijske delavnosti. V tem je usoda in naloga kroparske zadrugne podjetja enaka slovenskemu gospodarstvu sploh. Ker pa se gospodarski ljudje strinjajo, da je Slovenecem potrebna še nova industrija, je tem bolj zanimivo videti, kako si staro podjetje uredi pot v novi prostor in čas. Zato prinašamo izvešček iz poročila, ki ga je pisal strokovnjak o razstavi kovinarske strokovne šole v Kropi.

Kovinarska zadruga »Plamen« je l. 1936 ustanovila trirazredno strokovno šolo, ki ji je banska uprava podelila pravico javnosti. Učni načrt je urejen po uradnih predpisih, po izkušnjah srodnih šol v Nemčiji in po potrebah zadrugnega obrata. Pouk je trajal vsako leto od srede septembra do začetka su-

nja in je obsegal — večinoma izven delovnega časa — deset ur teoretičnega pouka, štiri ure risanja in dve uri telovadbe tedensko. Vsako leto so učenci imeli izven normalnega delavniciškega pouka še poseben delavniciški pouk v prostem času.

Prva skupina učencev je junija letos zapustila to šolo in se s posebno razstavo predstavila javnosti. Žal je ta razstava zbudila premalo zanimanja v strokovni javnosti, pa tudi pri šolski oblasti — pač zaradi oddaljenosti.

Šestnajst (10 vajencev in 4 pomočniki strojno ključavničarske stroke, 1 žebjar in 1 umetni kovač) je v šolski sobi Zadrugnega doma razstavilo obilico predmetov, od najpreprostejših vaj začetnikov do sijajno izdelanih strojnih delov, kakor priprava za nastavljanje čeljusti za rezanje navojev, opremljena s Zeissovo uro, glava za postroženje vijakov, razna paralelna črtila z mikrometrskim vijakom, cela vrsta orodja od kota do raznih ključev in priprav za snemanje jermenic. In še vrtilna glava s 4 vreteni, ročne škarje za rezanje pločevine, fizikalni instrumenti za šolo, strojni deli za žebjarske stroje in dve kompletni stružnici. Vsi razstavljeni predmeti so bili narejeni po dobrih risbah, ki so jih učenci sami zrisali, in ki so bile tudi razstavljene. Ta soglasnost riab in izdelkov je prijetno učinkovala in jo je treba pohvalno omeniti. Končno pa je treba še poudariti, da je večina razstavljenih izdelkov namenjenih za lastno porabo v delavnicah in za izpopolnitev oziroma popravilo strojnih naprav zadruga.

Sobo zase pa je zasedla umetna kovaška obrt. Razstavljeno so bili poleg osnovnih vaj v kovaštvu razni predmeti, kakor mreže, lestenci, svečniki, pepelniki, kurilne garniture, lep državni grb itd. Pri ogledovanju teh plemenitih izdelkov si članske začeli pred s takim ničrednim letem, ki skrasie domače »salone« in ki tuicem donasa lepe dobiceke na račun našega »dobrega okusa«.

Razstavljani predmeti vseh vrst pričajo o tem, da je zadruga na pravi poti in da si vzgaja naraščaj mladih zadrugarjev, ki ne bo klonil pred tujo konkurenco, ki ji bo vedno lahko postavil nasproti soliden in lep in precizen domač izdelek.

Borze

Ljubljana, 19. avgusta 1939.

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.076 milj. din v primeri z 9.850, 8.04, 9.26 in 13.12 milj. din v prejšnjih tednih.

Denar

Curih. Belgrad 10, Pazir 11.73, London 20.73, New-york 44.8125, Bruselj 75.22, Milan 23.30, Amsterdam 237.62, Berlin 177.70, Stockholm 106.85, Oslo 104.15, Kopenhagen 92.55, Sofia 5.40, Praga 15.15, Varšava 83.40, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukaresta 3.25, Helsingfors 9.135, Buenos Aires 102.625.

Magda Schneider in Hans Sönnker v prekrasnem filmu, ki obravnava zelo aktualno temo
Predstave ob 17., 19. in 21. uri
KINO UNION, telefon 22 21

Žena na razpotju

KINO SLOGA

tel. 27-36

Ob 15, 17, 19, 21

MARIONETE

Paul Kemp, Lucie Engliš, Theo Lingens, R. Romanowsky

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 15. avgusta naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem za 8. avgust):

Aktivni kliringi: Nemčija 11.030.140 (+ 1 milijon 468.913) mark, Madžarska 30.805.276 (+ 397.029) din, Turčija 17.459.303 (+ 58.625) din, Bolgarija 844.754 (+ 18.944) in Španija 2.064.900 pezeta. V kliringu s Češkoslovaškim protektoratom smo bili aktivni za 5.140.444 kron, dočim smo bili po prejšnjem izkazu pasivni za 3.254.374 kron.

Pasivni kliringi: Italija 118.600.114 (+ 20 milijonov 437.140) din, Belgija 1.528.824 (+ 7.730) belg. švica 1.359.946 (+ 38.707) frankov, Poljska 26.725.776 (+ 1.058.184) din, Romunija 8.725.339 (+ 62.427) din, Bolgarija-turizem 1.421.150 (+ 1.750) din in Slovaška 82.406 kron.

Iz izkaza je razvidno, da je zopet izredno znatno narasel naš klirinški dolg v Italiji, nadalje so narasle naše klirinške terjatve v Nemčiji. Na novo je izkazan sedaj kliring s Slovaško, v katerem smo pasivni za majhno vsoto 82.406 slovaških kron. Naš klirinški dolg češkomoravskemu protektoratu se je izpremenil v aktivnost za nad 5 milijonov kron.

Kino Kodelfjevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6 in 1/9, ter jutri ob 1/9, uri

Maria Stuart

Katarina Hepburn, Frederik March

Krvavi kapetan

Errol Flynn, Olivia De Havilland

Ob 50 letnici Mestne hranilnice ljubljanske. Letos 1. oktobra poteče natančno 50 let, odkar je bila v Ljubljani ustanovljena in pričela posloovati ena prvih slovenskih hranilnic na našem ozemlju, Mestna hranilnica ljubljanska. V teh 50 letih se je Mestna hranilnica ljubljanska razvila v največji in enega najbolj solidnih slovenskih denarnih zavodov. Slovenska gospodarska zgodovina je tesno povezana s delovanjem Mestne hranilnice ljubljanske, ki se je zlasti v povojnih letih izkazala kot močan in neomajen stebler slovenskega denarnega trga in vsega slovenskega narodnega gospodarstva. Sedanja uprava hranilnice pod vodstvom trgovca g. Bahovca bo praznovala ta jubilej s primernimi prireditvami. Izdala bo tudi obširno, bogato opremljeno publikacijo, ki bo nazorno v besedah in črtozih opisala življenje in delo največjega slovenskega denarnega zavoda.

Kontrola uvoza. Iz Belgrada poročajo, da bo kontrola uvoza razširjena v glavnem na kozmetične proizvode, in sicer kolonjske vode in dišave, puder, pomade, pasta za zobe itd. Uvoz teh predmetov znaša letno okoli 10 milij. dinov.

Interni dinarji za izvoz v Francijo. Iz Belgrada poročajo, da se bo moglo za izvoz sveže povrtnine, svežega sadja, vina, jaje, mesnih konzerv, ribjih in sadnih ter povrtninskih porabnih 25% internih dinarjev, za izvoz zaklane perutnine se bo lahko porabilo 10%, za izvoz šunke pa 15%. Za izvoz zaklane perutnine in jaje v Švico se more porabljati 10% internih dinarjev, ne pa kot je bilo do sedaj določeno, 25%.

Izvoz židovskega kapitala v Palestino. Transforni prispevek za izvoz židovskih kapitalov iz naše države v Palestino znaša 30%. Dohodek tega transfernega prispevka se ima porabiti za pospeševanje našega izvoza na levantska tržišča.

Reforma abonentskega sistema pri naših telefonih. Iz Belgrada poročajo, da se pripravlja nova uredba o reformi abonentskega sistema pri naših telefonih. Izpremenjen bo način plačila porabe telefona v lokalnem prometu, tako da bi se imel lokalni promet plačati po odredni višini za vsak lokalni razgovor. Pravijo, da ima to za dobro stran, da bo odpadla obremenitev v lokalnem prometu, ker se bo morala plačati za vsak razgovor taksa. Drugi pa so zopet mnenja, da država ne bo mnogo pridobila, ampak napravila še večjo zmedo.

Zvišanje glavnice. Po odobritvi ministrstva trgovine in industrije je zvišala Jugoslovska, Jugoslovska-česka tekstilna industrija v Kranju glavnico od 20 na 40 milij. din.

Vpisi v trgovski register: Donava - Jadran, trgovska družba z om. zavezo, Ljubljana, glavnica 240.000 din, poslovođa Milenković L. Dobroslav iz Belgrada (za trgovino s koksom, premogom, železom, kovinami itd.), Pihler Ferdo, trg. agencija s tekstilnimi potrebščinami, Tek-zas, Maribor, Zitarina, družba z om. zavezo v Ptuj, glavnica 20.000 din, poslovođa: Sonnenschein Ignac in S. Oigo, roj. Rochlitz.

Vpisi novih združenj v zadrugni register: Dom faktorjev, stavna zadruga z om. jamstvom, Ljubljana (predsednik Dachs Makso), Strojna zadruga v Dolu pri Ljubljani z om. jamstvom (predsednik Likar Leopold), Agrarna kreditna zadruga v Grajeni pri Ptuj, z. z. o. jam., Agrarna kreditna zadruga v Ormožu, z. z. o. jam., Kmetijska gospodarska in vinarska zadruga z om. jam. v Slovenjem Gradcu, Agrarna kreditna zadruga pri Sv. Barbari v Halozah, z. z. o. jam. in Agrarna kreditna zadruga pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, z. z. o. jam.

Zveza gospodarskih združenj za Jugoslavijo v Ljubljani. Izbrani so člani nabelstva Danilovič Mirko, Zore Viktor in Kobler Franc, vojsani pa dr. Jelenc Celestin, Korošec Blaž in Berberović Gojko, nadalje je vpisana prokura Fr. Koblerja.

Izrebane obligacije 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske. Dne 16. avgusta so bile pri VI. žrebanju obligacij 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske v nominalni vrednosti 20.000.000 din izrebane naslednje obligacije: po 10.000 din serija A štev. 2, 216, 221, 268, 310, 321, 350, 389, 444, 478, 494, 568, 577, 595, 609, 683, 751, 772, 777, 976, 1028, 1034, 1035, 1050, 1053, 1067, 1078, 1092, 1115, 1117, 1118, 1130, 1230, 1264, 1275, 1289, 1291, 1365, 1419, 1424, 1426; po 5000 din serija B štev. 22, 148, 195, 228, 275, 298, 397, 486, 545, 607, 698, 609; po 1000 din serija C štev. 2, 33, 103, 105, 180, 191, 192, 412, 453, 514, 517, 594, 722, 805, 819, 864, 873, 880, 923, 931, 1009, 1043, 1144, 1147, 1193, 1213, 1235, 1254, 1290, 1294, 1317, 1357, 1383, 1463, 1488, 1492, 1500, 1592, 1596, 1697, 1713, 1734, 1742, 1788, 1796, 1802, 1808, 1818, 1910, 1927. Izrebane obligacije so plačljive 15. februarja 1940 pri mestni blagajni v Ljubljani.

ŠPORT

Concordia i Ljubljana

Danes ob 17.

Predtekma Ljubljana B : Mara. Igrišče Ljubljane.

Kakor smo doslej poročali, bomo imeli danes priliko prisostvovati res lepi in zanimivi prijateljski nogometni tekmi. Večkratni državni prvak v nogometu, zagrebška Concordia, bo gost našega ligaša. — Concordia igra danes v Zagrebu lep nogomet. Svoje vrste je ojačila s novimi pridobitvami, od katerih sta posebno znana Pogačnik, ki igra v krilski vrsti, je pa uporaben tudi povsod drugod, in Pavletić, ki je izvrsten srednji napadalec in nevaren strelec z glavo. Proti današnemu moštvu Concordie, kjer nastopa tudi več drž. reprezentantov, bo imel naš ligaš težko delo. Toda če bodo fantje zaigrali tako kot so proti zagrebški reprezentanci, tedaj se jim ni treba bati hudega.

V predtekmi bo pomlajeno drugo moštvo nastopilo proti Marsu, ki je favorit za prvaka v prvem ljubljanskem razredu.

Igralo se bo ob vsakem vremenu.

Razvoj svetovnega rekorda na 400 m

Tek na 400 m spada med teke na kratke proge in je najtežji med vsemi teki. Kajti tekač mora na vseh 400 m dolgi progi teči z največjo brzino in mora celih 46 sekund (to je največji svetovni rekord) napenjati vse svoje sile do akrajnih mej človeških sposobnosti. Če pogledamo največji svetovni rekord Nemca Rudolfa Harbiga, vidimo, da je pretekel 100 m v povprečnem času 11,5 sek. Na vseh 400 metrske progi vzdržati to brzino, je prav gotovo uspeh, o katerem pred leti niti sanjali nismo. Sedaj si pa ogledimo razvoj svetovnega rekorda v teku na 400 m.

1908	Halewell (Anglija) London	48,4 sek.
1912	C. D. Reidpath (USA) Stockholm	48,2 sek.
1924	R. A. Robertson (USA) Cambridge	48,1 sek.
1924	J. C. Taylor (USA) Cambridge	48,1 sek.
1924	J. Imbach (Švica) Pariz	48 sek.
1924	H. M. Fritsch (USA) Pariz	47,8 sek.
1924	Liddell (Anglija) Pariz	47,6 sek.
1928	Emerson S. Spencer (USA) Palo Alto	47 sek.
1932	Benjamin Eastman (USA)	46,4 sek.
1932	W. Carr (USA) Los Angeles	46,2 sek.
1936	A. Williams (USA) Chicago	46,1 sek.
1939	R. Harbig (Nemčija) Frankfurt	46 sek.

10 najboljših na svetu

46 sek.	Rudolf Harbig (Nemčija)	1939
46,1 sek.	Archib Williams (USA)	1936
46,1 sek.	Lu Valle (USA)	1936
46,2 sek.	William Carr (USA)	1932
46,4 sek.	Ben Eastman (USA)	1932
46,6 sek.	Ray Mallot (USA)	1933
46,7 sek.	Brown (Anglija)	1936
46,7 sek.	Smallwood (USA)	1936
46,7 sek.	L. Lanzi (Italija)	1939
46,8 sek.	G. Hardin (USA)	1932

Akadske svetovne igre na Dunaju

Od 20.—27. avgusta se vrše na Dunaju svetovne akademske športne igre pri katerih sodeluje 21 narodov odnosno držav z nad 2000 aktivnimi športniki. Studentje tekmujejo v lahki atletiki, plavanju, waterpolu, nogometu, rokometu, hokeju, rugbyju, baschetbalu, tenisu, boksu, veslanju, sabljanju in jadralnem letalstvu. Najpomembnejše sta zastopani Nemčija in Italija, ki sta poslali po 300 tekmovalcev; Madžari so jih poslali pa 150. Naša država je tudi prijavljena.

Borbe pri teh akademskih igrah bodo zelo napete, kajti med tekmovalci je mnogo olimpijcev. Posebno ostru se bodo oprijeli lahkoatletiki, saj imajo Nemci, Italijani in Japonci same prvostvorne moči. Veekakor pa računajo Nemci na premoč kakor pri zadnjih igrah leta 1937 v Parizu.

Še en reševalni tečaj Plavalna šola razpisuje na Ilirji reševalni tečaj za izurjenega plavalca. Po javni produkciji zaključnega preizjega reševalnega tečaja se je toliko dvignilo zanimanje in povpraševanje po tečaju za izurjenega plavalca, da se je šola odločila razpisati še en tečaj zanje v času od 28. avgusta do 5. septembra dnevno z izjemo nedelje na kopališču Ilirije ob 17. Prijavnina znaša 10 din, a vsakokratna vstopnina po 1 din. Prijave je vpsolati do vključno 27. t. m. na naslov šole na kopališču Ilirije. Po končanem tečaju se bo vršil izpit za udeležence ter bo prejel vsak potrdilo o vposobilnosti za reševanje. V tečaju se zahteva strogi red in disciplina in se vsaka kršitev kaznuje z izključenjem od tečaja.

Mladinske tekme na Ilirji. Plavalna šola priredi javno produkcijo udeležencev mladinskih počitniških tečajev na dan 27. t. m. dopolnje na kopališču Ilirije, združene z lahkami mladinskimi tekmami. Že danes opozarjamo vse udeležence, da se zanimajo za udeležbo na tekmah in produkciji, pa tudi starše otrok in one, ki nameravajo poslati mladino v počitniške tečaje prihodnje leto, da spoznajo korist te ustanove za njihove otroke. Podrobnosti bomo še objavili.

Otroci še plavajo na Ilirji in bodo vse lepe dni do pričetka šole. Plavalna šola ima že tretji počitniški tečaj letos in je za šolsko mladino še prilika, da izkoristijo zadnje dneve pred šolskim letom za koristne plavalne vežbe na toplen soncu. Tečaj je vsak dan ob 9 jutraj. Pohitite, da zaključite koristne počitnice. Prva jugoslo. plavalna šola.

ZFO

Visoka šola za telesno vzgojo v Belgradu

Zveza fantovskih odelcev opozarja vse svoje članke, ki imajo veliko maturo in veselje do telesnih vaj, na razpis ministrstva za telesno vzgojo naroda glede sprejema v dveletno visoko šolo za telesne vaje v Belgradu. V to šolo bo sprejetih letos 35 moških in 18 ženskih rednih slušateljev. Prošnje je vložiti pottom ZFO na ministrstvo za telesno vzgojo najpozneje do 25. avgusta 1939. Za event. pojasnila naj se kandidati obrnejo na ZFO, ki bo tudi oskrbela vse potrebno.

Pregled regulacijskih del v Sloveniji

Krediti, ki so za ta dela določeni v sedaj veljavnem drž. preračunu iz štirimilijardnega posojila in banovinskega sklada za javna dela

Velika gradbena aktivnost, ki se je kmalu po vstopu pravih zastopnikov slovenskega naroda v vlado pričela čutili ne samo v drugih krajih države, temveč tudi v Sloveniji, se zrcali tudi iz posameznih postavk tako državnega kakor banovinskega preračuna za sedaj veljavno preračunsko leto.

Največjo škodo prizadevajo vsako leto ljudem in narodnemu gospodarstvu sploh številne povodni, ki so postale že nekak redna pojava zaradi še vedno neurejenih rečnih strug. Zato je sedanjim gradbenim ministrom g. dr. Krek takoj po prevzemu resora poleg drugih problemov, ki mu jih nalaga poverjeno ministrstvo, posvetil vso pozornost ureditvi rek v državi. V to svrhu je za vse potrebne kraje v državi predvidel potrebne kredite, ki jih je odmeril na najvišjo mogočo višino, kolikor je pač dopuščala finančna moč države in časi, v katerih živimo.

Belgrad, 19. avg.

Tek. št.	Vrsta dela	Odobreni znesek	Plača se iz kredita	Sedanje stanje del
1.	Regulacija reke Drave km 240—162	898.486,11	Drž. prorač. 38/39 808.486,11 in druga postavka istega proračuna 90.000	Dela so končana in kolavdirana 2. III. 1939
2.	Nadaljevanje regulacijskih del na Dravi km 199-177 sektor »Bukevlje«	95.771,01	Drž. prorač. za l. 38/39	Končana. Kolavdirana 2. III. 1939
3.	Betonski vodilni zid dolžine 490 m na mejnem kraku reke Mure na Čmureku	754.529,47	Drž. prorač. za l. 38/39	Kolavdirana 30. VII. 1939
4.	Naknadna dela na mejnem kraku reke Mure v občini Lutverci, Črnci in Spodnji vrh	40.033,24	Drž. prorač. za l. 38/39	Kolavdirana 16. VI. 1939
5.	Regulacijska dela na mejnem kraku reke Mure v občini Črnci km 127, SL Vrh km 122 in 121, Črnci km 110 in Mele km 98	866.523,39	Drž. prorač. za l. 39/40	Razpisana licitacija 16. VIII. 1939
6.	Regulacijska dela na notranjem kraku Mure pri Veržeju-Spodnja Mota	399.259,05	Drž. prorač. za l. 39/40	Razpisana licitacija 29. VII. 1939
7.	Dovršitev gradbenih del za jez na Ljubljani	1.856.368,83	421.178,25 din iz 4 milijardnega posojila; 198.230,77 din drž. doprinos pos. pri Poštni hran.; 619.409,02 din mest. obč. Ljubljana in 619.409 in 01 din Ban. upr. Ljubljana	Dela so v teku. Rok za dovršitev 27. V. 1940
8.	Regulacija Doptičanke	30.000	Ban. sklad za javna dela 39/40	V teku
9.	Ureditev ponornice Jačka	30.000	Ban. bedn. sklad 39/40	V teku
10.	Regulacija Sore	97.500	Drž. prorač. 39/40	V teku
11.	Regulacija Bobna	30.000	Ban. bedn. sklad 39/40	V teku
12.	Regulacija Ložnice	83.600	Ban. bedn. sklad 38/39. Doprinos vod. zadr. za melioracijo Ložnice in Bistrice	V teku
13.	Regulacija Radizelskega potoka	40.900	37.900 ban. proračun za 39/40; 3000 ban. bedn. sklad za 39/40	V teku
14.	Regulacija Krke	25.000	Ban. bedn. sklad za 39/40	V teku

MAGGI-jeva zabela

sedaj bistveno cenejša

Cena:	prej:	sedaj:
Originalna steklenica:	Nadopolnjena steklenica:	Originalna steklenica:
št 0 Din 12.-	Din 6.50	Din 11.-
1 18.75	13.-	18.-
2 31.50	22.-	28.-
3 60.-	44.-	54.-
4 120.-	—	108.-
6 225.-	—	200.-

Tudi MAGGI-jeve Kocke za govejo juho

še nadalje pocenjene!

6 MAGGI-jevih Kock stane sedaj samo 5 dinarjev (cemo 1 Kocka pa 1 dinar)

Slovenski misijonar sredi japonskih bomb

Uredništvo »Katoliških misijonov« je prejelo s Kitajskega od salezijskega misijonarja, Slovenca J. Gederja sledeče žalostno sporočilo:

»Danes so Japonci že 35 tič bombardirali naše mesto. Na našo misijonsko postajo je padlo kar šest velikih japonskih bomb. Prva je popolnoma razdejala novo katedralo, druga je poškodovala poslopja poleg zavra, tretja je padla na škofijski vrt, četrta je skoraj uničila Zavetišče za starčke, peta je napravila mnogo škode poslopjem naših sester Marije Pomočnice, dočim je šesta padla za škofijsko poslopje. Materialna škoda je ogromna. A tisočera hvala Bogu, da ni bilo smrtnih žrtev in niti ranjenecv ne.«

Misijonar Joško Geder (doma iz Rogaševcev v Prekmurju) je leta 1929, torej pred desetimi leti, odšel iz Slovenije v kitajske misijone. Najprej je deloval nekaj časa v Hongkongu, nato v Siu-Cou, potem je bil premeščen v Liu-Cou, kjer je nadomestil apostolskega vikarja in še enega misijonarja, ki so ju umorili komunisti, kmalu pa je prišel v Tung Pi, kjer je več let samostojno vodil misijonsko postajo, dokler ni bil poklican spet v Liu-Cou, kjer sedaj v službi nekakega dekana vodi četrtino vsega misijonskega vikariata in kjer je njegov misijon doletela ta zadnja velika nesreča. Katedrala, ki jo je japonska bomba popolnoma razdejala, je bila še čisto nova, v kitajskem slogu grajena velika stavba, v kateri je stal prekrasen glavni oltar, delo kitajskega umetnika in dar slovenskih misijonarskih prijateljev.

Za našega rojaka, ki je šele pred letom dni sprejel v vodstvo ta misijon in se je komaj dobro znašel na odgovornem vodstvenem mestu in v težkem delu, je ta nesreča bridka preizkušnja. Uredništvo »Katol. misijonov« ga vsem bralcem »Slovenec« priporoča v molitev in gmotno pomoč. Darovi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Katol. misijonov«, Ljubljana, Tabor 12.

Velik požar v šenčurju pri Kranju

Gospodarska poslopja župana g. Umnika pogorela do tal

Kranj, 19. avgusta.

Danes okoli pol 12 dopoldne se je sredi vasi šenčur nenadoma dvignil ogromen plamen na gospodarskem poslopiju g. Umnika. Požar je kmalu zajel vse gospodarsko poslopje in se z veliko naglasi širil dalje. Pogoreli so vsi veliki hlevi, skedenji napolnjeni s slamo in stelo. Krma, ki je je bilo za 15 govedí, je vsa pogorela. Poleg tega so pogoreli tudi vsi svinjaki. V bližini je pričela goriti tudi šola. Na kraj nesreče so prihiti domači gasilci, gasilci iz Kranja pod vodstvom Rici Majerja in Bidovca Janka, ki so s svojo spretnostjo in požrtvovalnostjo preprečili, da ni pogorelo polovico vasi. Na pomoč so prihiti tudi gasilci iz Vogla in Britofa. Požar je zaničil neki berač, Li-

Demantna poroka v Šmihelu pri Novem mestu

Na Veliki šmaren je bila v farni cerkvi v Šmihelu pri Novem mestu redka cerkevna slovesnost demantne poroke zakonec Poreber iz Zabje vasi pri Novem mestu. Izpred hiše, ki so jo okrasili s elavolokom dobri sosedje, ki niso prezrli zelo redke slovesnosti, sta se stara zakonca v krogu svojih sinov in hčera ter vnukov ob 10 dopoldne odpeljala v avtomobilu v farno cerkev, kjer je šmihelski župnik opravil daritev svete maše in izvršil slovesnost 60 letnice poroke z ganljivim nagovorom na stara poročenca.

Oba zakonca sta se rodila v topliški fari in elcer-slavljenec Franc v vasi Dol. Gradišče, njegova žena Marija pa v selu Cerovec. Oba sta v dolgem življenju, ki jima ni bilo postlano z rožicami, lepo vzgojila svojo številno dečo, ki jima je na stara leta v veselje in ponos.

Slavljenec Franc se je v mladih letih učil mearske obrti, ki pa ji je dal kmalu po poroki z Marijo slovo in je zaprosil za razpisano službo mešnega redarja v Novem mestu, katera služba mu je bila tudi podeljena. Zena pa je več let opravljala službo strežajke in postrežnice v tedanji zasilni bolnišnici v Novem mestu. S pridnim varčevanjem in delom sta si prihranila toliko, da sta kupila hišico s malim posevkom v Zabji vasi. Z leti sta posestvo še povečala ter gojila prav skrbno kravico in prašiče. Skrbno negovanje živine jima je večkrat naklonilo priznanje deželnih oblasti in sta prejela tudi nagrado za skrbno negovanje prašičev.

Svoje številne otroke sta lepo vzgojila in jim preekrbela lepo bodočnost. Med še živimi je eden posestnik v Zabji vasi, drugi el služi svoj kruh v Ameriki, najmlajši med sinovi pa je sodnik okrajnega redarja v Tetovem v Južni Srbiji. Eden izmed sinov je padel v svetovni vojni, eden pa je umrl v Ameriki. Izmed hčera je ena soproga prof. Andree-ja v Ljubljani, druga pa je žena jetniškega paznika Radija v Novem mestu in oskrbuje domačijo.

Slavnostni dan 60 letnice poroke sta slavljenca preživela v krogu svojih dragih sinov in hčera ter vnukov in pravnukov. Domačo slavnost je počastil s svojo navzočnostjo tudi šmihelski župnik, ki je ponovno izrazil častitke slavljenca- ma ter jima želel še mnogo let zadovoljnega življenja. Slavljenca sta prejela mnogo častitk, katerim se pridružujemo tudi mi z željo, da jima ljubi Bog nakloni še mnogo let zdravia in zadovoljnosti v krogu svojih ljubih domačih.

Rojaki iz Francije nas obiščejo

Merlebach, Francija, 17. avgusta.

Z velikim veseljem se pripravljamo, da obiščeemo svojo domovino. Z vseh strani se oglašajo in priiglašajo — mnogi izmed njih že 15, tudi 20 let niso videli domovine, svojega rojstnega kraja. Otroci se že vesele, da bodo svobodno skakali po zeleni trati, starejši se že žele videti svoje starše, ako pa so že v grobu, obiskati jih tam. Po vseh kolonijah je polno zanimanja, polno navdušenja. Težko pričakujemo dneva, ko bomo zopet enkrat stopili na lepo slovensko zemljo — v našo mlado domovino Jugoslavijo. Čez 200 jih želimo čaka ponedeljka, 21. avgusta, ko se dopoldne ob 10 odpeljemo od postaje Bening čez Saarbrücken, München, Salzburg, Jesenice, kamor prispemo 22. t. m. nekaj po šesti zjutraj (ob 6.45) in v Ljubljano ob 9. Že sedaj kličejo vsi naši rudarji in delavci iz Merlebacha in okolice, iz Aumetza in iz severne Francije (Pas de Calais) vsem sorodnikom, znancom in prijateljem ter vsem rojakom: Na srečno svidenje! Tri tedne želimo ostati v vaši družbi — upamo, da se vidimo zdravi in veseli!

Mladinski tabor pri Sv. Benediktu v Slov. goricah

Nedelje, 13. avgusta ne bomo kmalu pozabili. Mladinski tabor, ki ga je priredilo slovenjgoriško okrožje fantovskih odsekov in dekliških krožkov je zelo poveljal kitajski škof msgr. Ceng. Pri Ciril-Metodovem domu se je zbrala vsa mladina in prisrčno pozdravila redkega gosta, nato pa je z godbo na čelu korakala na hriček Sv. Treh kraljev. V veličastni cerkvi, ki je bila natlačena polna mladine, domačinov in sosedov ter daljnih gostov iz raznih krajev Slov. goric in iz Maribora, je imel pridigo prof. dr. Meško. Škof Ceng je pa ob asistenci dekana Gomiškega in svetnika Šinka opravil daritev svete maše. Mogočno je odmevalo ljudsko petje po prostorni hiši božji. Po sv. maši darovanje za kitajske misijone.

Po službi božji je zborovanje pri cerkvi pričel s prisrčnim pozdravom predsednik okrožja Lud. Matjašič. Slavnostni govornik dr. Ciril Zebot je v krasnih besedah govoril mladini, kako bodi najkrepkejša opora Sloveniji in Jugoslaviji tu ob meji, narodni poslanec Spindler je opozarjal mladino, kako naj porabi mlade dni, da se pripravi za bodoče delovanje cerkvi in domovini v korist. Dekan Gomišek je pozdravil škofa Cenga in ga prosil, naj moli kitajski Očenaš in Zdravljamarijo in blagoslovi našo mladino, kar je ljudomilni škof z veseljem storil in vse pričujoče do solz ganil. Salezijanec dr. Zamjen je pojasnil nekatere last-

1909-1939

Dne 2. septembra bo poteklo 30 let, odkar je bila Slomškova zveza prvič kot društvo na Brezjah. Od tedaj pa prireja Slomškova zveza, sedaj družba, svoja važnejša zborovanja, občne zборе, tečaje najrajši na Brezjah. Res je, da privlačijo Brezje že zaradi krajevine lepote same, kakor je res, da je Marija tista privlačna sila, da jo hodijo prosit pomoči posamezniki in stanov. Tudi slovenski katoliški učitelji se zatekajo k Nji, proseči jo pomoči za težko vzgojno delo, ki ga vršijo med slovenskim ljudstvom, zavedajoči se, da brez vere sploh ni prave vzgoje.

Ob tem tridesetletnem spominu na zborovanja katoliškega učiteljstva na Brezjah pa mi stopajo v misel vsi tisti, ki so hodili z nami na Brezje, ki pa jih sedaj ni več med nami, ker jih je že poklical Bog k sebi. Je pa naša sveta dolžnost, da se jih spomnimo dne 22. avgusta, ko bomo pri sveti maši pred Marijinim oltarjem, da pomolimo zanje, ki so nam bili v življenju tovariši (-ice), sodelavci (-ke), vodniki (-ce). S tem bomo zadostili svoji verski dolžnosti, pa tudi kolegaliteti, ki naj sega čez grob. Prvi, ki nas je bil zbornu privedel na Brezje, je bil naš pokojni predsednik Franc Jaklič. Še živi v naših dušah in sreli in sem prepričan, da se ga bo vsak član Slom-

S Slamičevimi mesnimi in sadnimi konzervami boste prav gotovo zadovoljni!

nosti kitajskega jezika. Mladenka Marija Suta je tovarišicam povedala, katere čednosti naj posebno ljubijo, da bodo ponos naše slovenske domovine. Mladenč Adolf Hole pa je svoje tovariše navduševal, kako naj bodo odločni katoličani, navdušeni Slovenci in zavedni Jugoslavoani. S shoda so bile poslone udanostne brzojavke kralju, knezu Pavlu in dr. Korošcu.

Po večerinah je bil na telovadišču telovadni nastop, ki je sijajno uspel. Vsa organizirana mladina se je v velikem številu zbrala na telovadišču. Pozdravil jo je v vse množestvalne goste dekan Gomišek. Spomnil se je našega mladega kralja Petra II., ki je nedavno obiskal največičastnejše slovenske planine. Godba je zaigrala državno himno in navdušenega odobravanja ni bilo ne konca ne kraja. Pozdravil je tudi navzočega škofa Cenga. Sledilo je 17 točk sporeda. Nastopi članov in članic, mladev in mladenk ter gojenk so zelo ugaljali. Posebno pozornost so vzbujali skoki s palico in vaje na bradli. Ljubke so bile simbolične vaje. Statetni tek je prinesel zmago benediškemu odseku in zmagovalcu Mihaelu Žizku je poslanec Spindler s prelepim nagovorom izročil svoj dar: dragocen bokal. Mih. Žizek je ob koncu v nagovoru poudarjal bodoče naloge naše mladine, dekan Gomišek pa je izrekel priznanje in zahvalo slovenjgoriškemu okrožju naše mladine.

kozar pa imenu, doma iz Mengša pri Kamniku. V trenutku, ko je g. župan Umnik govoril telefonično a siroitišnico v Mengšu, da bi preekrbel Likozariju hrano in stanovanje, je ta berač zažgal gospodarske poslopje. Kakor govorijo ljudje, je Likozar že večkrat grozil, da bo gorelo nekeje v šenčurju. Bil je večkrat pijan in zaradi tega ni dobival več pijske. Kljub temu, da mu je g. Umnik prav večer preekrbel vso obleko, mu je za hvaležnost zažgal gospodarsko poslopje. Berača so pijanega poleg gospodarskega poslopja aretirali orožniki. Ljudje so bili tako razdraženi, da so ga orožniki komaj rešili iz rok množice, ki ga je hotela linčati. Gospodarska poslopja je vse uničeno, živino so pa rešili v zadnjem trenutku. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

škov družbe, ki bo prišel na Brezje, spomnil v blagi misli. Drugi, ki bi ne manjkali na našem zborovanju, če bi bil še živ, je pokojni profesor Anton Kržič, velik dobrotnik učiteljev in velik mladinožub. Še živijo učitelji, ki bi brez njegove pomoči ne bili kar so. Pozabiti ne smemo nanj! Pozabiti pa ne more učiteljstvo tudi profesorja učiteljstva g. Izidorja Modica. Z veseljem je vstopil med učitelje Slomškarije in se hotel pogumno boriti z njimi za načela Slomškove, žal da je padel na bojnih poljanah. Tovariši, tudi njemu blag spomin v vaših dušah. Pa ne morem drugače, da bi ne omenil še nekaj profesorjev, ki so bili naši člani in so delali z nami. Kdo se ne spomni pokojnega profesorja in poznejšega ministra g. Antona Sušnika, Evgena Jarca, državnega poslanca. Ivana Mazovca, prosvetnega delavca, Karla Verstovška, prosvetnega poverjenika v prvi slovenski vladi, Ivana Vesenjaka, profesorja, poslanca in poznejšega ministra. Vsi ti in drugi, ki se jih trenutno ne spomnim, zaslužijo, da se jih spomnimo v molitvi na Brezjah.

Iz duhovskih vrst moram pač na čelu vsem drugim navesti pokojnega vladiko Antona Bonaventuro Jegliča. Ni bilo zborovanja, da bi se nas ne spominjal osebno ali pismeno. Pozabiti ne smemo na našega pokojnega Evangelista dr. Janca Kreka, na dr. Grudna, znanega zgodovinarja, na duhovnega svetnika Andreja Ažmana. Vsi navedeni so bili s srcem in dušo Slomškariji, zato zaslužijo, da se jih spomnimo pred oltarjem Pomočnice. Izmed šolskih nadzornikov so mi še v živem spominu: Josip Novak, blaga duša, Franc Lavtizar, Ljudevit Stiasny, Ivan Thuma. Tudi ti so bili nam naklonjeni in je prav, da se jih spomnimo. Iz upraviteljskih vrst naj omenim one osebnosti, ki so bile zgledne in značajne: Adolfa Sadarja, ravnatelja državnega vzgajališča, dalje nadučitelje: Bajca Janka, Matija Ranta, Leopolda Abramca, Jerneja Cenčiča, Nikolaja Stanonika, Jožeta Čizeka, Jožeta Levčnika, Ivana Zoreta, Simona Lomška, Josipa Tavčija, Petra Grosa, Jožeta Franketa, Ferdinanda Simčiča, Andreja Vilfana, Antona Draščka, Jožeta Gregarja, Janka Nep. Jegliča, Edvarda Markovška, Ravnikarja Jerneja, Franca Fabince, Aleksandra Jelčnika; iz vrst učiteljstva: Matija Janežiča, Jožeta Vrbinca, Avgusta Kleča, Ivana Bajdeta, Emila Zana, Gorjupa Pavla in drugih, ki se jih ne spomnim.

Izmed tovarišic se spominjamo ravnateljice Zemme Frančiške, Ileršič Frančiške, Angele Rotove, Sere Marije, Pavle Brezovšek, Lucije Detela, Gantar Milke, Sarec Hedvike, Ivanke Končnikove, Slapšak Stane, Jalen Terezije, Orel Ive, Eme Ravnabcher, Marije in Amalije Tomec, Marije Vider, Roze Jovan, Marije Komanove, Nežice Detelove, Mici Kratnarjeve, Nežice Klunove, Beloglavce-Kranje Drage, Kocijančič Julije, Rostohar Drazice, Porentove Urške, Rožmanove, Arkove Ivane, Bohine Ivanko, Hafner Angele, Julije Jaklič, Bertold Kristine, Vide Sornove in Luschin Elze.

F. Š.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 20. avgusta: 12. pobinkoština nedelja; Bernard, opat; Samuel, prerok.
Ponedeljek, 21. avgusta: Ivana Franciška Santalška vdova. Prvi krajec ob 22.21. Herechel napoveduje lepa vreme.
Torek, 22. avgusta: Timotej, mučenec; Hipolit, škof in mučenec.

Novi grobovi

† V splošni bolnišnici v Ljubljani je dne 18. avgusta umrl g. Kocjančič Franc, posestnik na Dovjem. Pogreb blagopokojnika, našega dolgoletnega naročnika, bo dne 21. t. m. ob 9 dopoldne na farni pokopališču na Dovjem. Naj v miru počiva! Zalujoci naše iskreno sožalje!
† V Ptujski bolnišnici je umrl g. Franc Žličar, učitelj pri Sv. Andražu v Slov. gar., doma iz Ponikve ob juž. žel. Naj mu sveti večna luč!

Osebnosti

— Iz sodnijske službe. Sodnijska pripravnica gđ. dr. Donata Capuder, nameščena pri državnem tožilstvu v Ljubljani, je imenovana za sodnega pristava v VIII. položajni skupini. Iskreno čestitamo!

— Poroka. V soboto dne 19. avgusta sta se poročila v župni cerkvi v Trnovem g. inž. Stanka Murko, banovinski pripravnik, in gđ. Nada Pleterški iz Ljubljane. Želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Enoletni trgovski tečaj v Novem mestu

sprejema samo omejeno število učencev(enk). Nemščina dnevno. Šolnina 150 din. Dobra stanovanja 350 din. Vpisovanje dnevno. Začetek pouka 11. sept. Zahtevajte prospekti!

— Zrebanje elektnih loterij Gasileke zajednice za draveko banovino v Ljubljani je bilo dne 16. in 17. avgusta nepretrgoma od 9. ure jutraj do drugega dne popoldne. Člani komisije so bili: predeednik g. banov. svetnik Josip Dolinar, g. šol. upravitelj v pok. Mikuz Zdravko, poverjenik fin. oblasti g. Lokin in javni notar g. dr. Bartol; za oredni odbor Gasileke zajednice pa je bil navzoč g. Josip Jenko. Vse čase so bili navzoči tudi zastopniki občinstva. Postopek zrebanja je naša javnost že znan. Komisija je z vso vestnostjo izpolnila svojo nalogo, kar je ugotovil tudi zastopnik občinstva s pohvalnim priznanjem. Ves čas zrebanja so prihajali imetniki srečk v pisarno poizvedovat, če se jim je sreča z obrazov dveh deklic, ki sta številke vlekli iz bobenčca, že nasmešnila in ji naklonila — vsaj avtomobil. Toda med tolikimi desetstisočimi poklicanih je bilo le tisoč izvoljenih, o čemer se na drugem mestu današnjega lista objavlja seznam izrebranih srečk.

— Zasebno žensko učiteljsko uršulink v Škofji Loki. Sprejemni izpiti za prvi razred se prične 29. avgusta ob 8. jutraj. Gimnazijce bodo opravile izpit — zdravniški pregled in izpit iz petja — še isti dan, za absolutenke meščanske šole pa trajajo izpiti še naslednje tri dni. Uspeh izpitov se objavi 2. septembra na šolski deski, oddaljene učence pa se obvesti po pošti. Šolsko leto se prične 11. septembra z otvoritveno službo božjo ob osmih.

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robu, prostim očalam, katere se nabavljajo pri

Zajec LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

— Na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani se prične popravni izpiti rednih in privatnih učencev ter razredni izpiti 24. t. m. popoldne po razporedu, ki je objavljen v šolski veži. Popravni nižji tečajni izpiti bodo 28., popravni višji tečajni izpiti pa 28. in 29. t. m. — Vpisovanje lanskih učencev bo 2. sept. od 8 do 11 v prostorih, kakor je objavljeno na deski v avli. Vpisovanje v prvi razred bo v ravnateljevi pisarni 2. septembra dopoldne od 8 do 12, za začetne črke A—H, popoldne od 15 do 18 za črke I—L, 4. septembra dopoldne za črke M—S, popoldne za črke T—Z. Vpisovanje tujih učencev bo 5. septembra dopoldne od 8—12 in popoldne od 16—18 v ravnateljevi pisarni.

— Cenj. interesentom sporočamo, da bomo do konca tega meseca obratovali kakor do sedaj. Triglav-avto, d. z. o. z. za progo Bistrica Boh. jezero-Zlatorog-Savica.

— Na državni trgovski akademiji v Ljubljani bodo popravni, razredni in dodatni izpiti od 25. avgusta do 31. avgusta po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Prijave za vpis v I. razred sprejema direktor od 25. do 29. avgusta med 9. in 12. uro. Ravno tako se morajo prijaviti v dnevi od 25. do 29. avgusta dijaki (-inje), ki želijo prvi razred ponavljati. Vpis v vse razrede se bo vršil 1., 2. in 4. septembra od 9 do 12. Podrobnosti na uradni deski.

— Dijaški kongregacijski koledarček za šolsko leto 1939-40 izide ob koncu tedna. Cena brez svinčnika 8 din, s svinčnikom 8,50 din. Dobil se bo po knjigarnah in v kongregacijski pisarni v Strelški ulici 12-II, Ljubljana.

RUFF-ov BINGO karamel osvežuje in okrepuje

— Na Ptujski gori se pripravljata velika loterija za popravilo znamenite romarske cerkve. Glavni dobiček je popolnoma nov moderen štiri-sedežni avtomobil znamke »Opel-Kadet« tipa 1939. drugi dobiček je novo motorno kolo znamke »Phaenomen«, potem sledi par volov, šivalni stroj, mlad konj, krasna spalnica, krasna harmonika, celotna kuhinjska oprema, servis za šest oseb, skupine namizne posode, deset moških in ženskih koles itd. ter še nad 300 drugih krasnih dobitkov. Zrebanje bo v nedeljo 1. oktobra t. l. na Ptujski gori pod državnim nadzorom. Srečka stane samo 5 din. Pohitite z naročilom in nam pomagajte obnoviti staro romarsko svetišče. — Župnijski urad na Ptujski gori.

— Vpisovanje v drž. priznani trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15 — s pravico javnosti — prične 21. t. m. in se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Zavod pripravlja učence (-nke) za vsakovrstne pisarniške službe. Izpričevala pa služijo tudi kot dokaz dovršene vajeniške dobe in dve leti pomožniške prakse v trgovski obrti. Učenci imajo vse pravice glede dijaških vozniških kart in rodbinskih dokladov kakor na drž. trgovskih šolah. Sprejemajo se učenci(-nke), ki so dovršili meščansko šolo ali nižjo gimnazijo. Učenci(-nke) s manjšo predizobrazbo se sprejemajo v posebni enoletni trgovski tečaj, ki je tudi odobren od ministrstva. Informacije daje ravnateljstvo pisмено ali ustno. Na razpolago letošnja šol. izvestja in novi ilustrirani prospekti brezplačno. Lastno novo šolsko postopje! Največji in najmoderneje urejeni zavodi v vrste v državi Strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji.

— Lepa gasilska slovesnost na Ptujski gori. Preteklo nedeljo, ko so se začele zbirati v Ljubljani gasilske množice, je tudi naša gasilska četa doživela svoj veseli dan. Že več let so vrli gasilci marljivo zbirali prispevke za novo motorno brigadno. Razumevanje pri ljudeh jim je pripomoglo, da so prišli do tega sredstva, ki je moderni gasilski četi pri hitrem gašenju požara res nujno potrebno. V nedeljo popoldne po večernih se je zbrala pred cerkvijo velika množica domačega ljudstva okrog z zelenjem lepo okrašene nove motorke. Domači g. župnik p. Konstantin je najprej v lepem govoru orisal važno delo gasilcev, ki so vedno pripravljeni požirvalno priti na pomoč bližnjemu, kadar mu grozi strašna moč uničujočega požara. Pozdravil je zastopnika našega slovenskega bana g. okrajnega podnačelnika K. Praha, kumico go. Kubrichtovo, ravnateljico tovarne v Majšperku, ki čuti razumevanje za napredek našega okoliša in se pri takih priložnostih vedno rada odzove. Nato je podelil motoriki božji blagoslov, ki naj jo spremlja povsod v korist ljudstva. Vodja domačih gasilek čete g. Širce se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k nabavi brigadne, nato pa je bil mimohod vseh navzočih gasilcev. V čast odličnih gostov je bila prirejena zakuska pri g. Mesariču. Proti večeru se je razvila lepa tombola v korist nove brigadne. Vso slovesnost je povzdignila tudi agilna godba iz Cirkove.

ZUNDAPP O.ŽUŽEK
KVALITETNI LJUBLJANA
MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11
Vsak model dobite takoj!

— Kongresna pisarna KK javlja: Tista deklica, ki je v noči od 30. na 31. julij t. l. pri blagajni na postaji Ljubljana izročila neki redovnici zavojček s eno gornjo in spodnjo obleko ter torbico s 600 dinarji gotovine, naj se zgasi v uradu za najdene predmete na postaji Maribor glavni kolodvor.

— Za nameravani prosvetni dom v Naklem je daroval g. župnik Valentin Bertonec iz Zelez-nikih v spomin in počastitev svojega sošolca, pokojnega tajnika g. Mateja Tomazina 200 dinarjev. Iskrena hvala!

— Ravnateljstvo Legatove šole v Mariboru naznanja, da je ministrstvo za trgovino in industrijo v Belgradu podelilo Ant. Rud. Legatovemu Enoletnemu trgovskemu tečaju pravico javnosti. Državni uslužbenec oziroma njihovi otroci dobivajo draginjske doklade, kakor na vseh javnih šolah, učenke in učenci uživajo ugodnost glede dijaških vozniških kart na železnici, končno izpričevalo nadomešča vso učno dobo in dve leti pomožniške prakse. Vpisovanje dnevno, tudi ob nedeljah, od 10—12 v šolski pisarni, Maribor, Vrazova ulica 4. Šolski program in pojasnilo brezplačno. Lastni dijaški internat.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

DRŽAVNO PRIZNANI ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ s pravico javnosti pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani - Kongresni trg šte. 2 VPISUJE

vsak delavnik med običajnimi uradnimi urami, na željo tudi pisмено. Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti je organiziran kot redna Enoletna trgovska šola, ki se ravna v vsem po določilih, veljavnih za državne trgovske šole. Izpričevalo, ki ga prejmejo dijaki in dijakinje po uspešno dovršenem zaključnem izpitu, služi absolutnem kot dokaz sposobnosti in izvežbanosti za praktično zaposlitev kot uradnik v raznih gospodarskih podjetjih; obenem velja to izpričevalo kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in dve leti pomožniške prakse v trgovski obrti. Starši, ki so državni, banovinski ali mestni uradniki, prejema rodbinsko doklado. Enako uživajo učenci tečaja železniške ugodnosti. — Lega zavoda je edinstvena v središču mesta. Učni prostori so najmoderneje urejeni in zares veliki (bivši prostori Državne dvorazredne trgovske šole). Vodstvo in učno osebje je kvalificirano. Prospekti so interesentom brezplačno na razpolago.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Jesenski potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Z odhodom 15. septembra iz Monte Carlo nastopi S-S »Kraljica Marija« zelo zanimivo krožno potovanje po Severni Afriki. Pristajala bo v sledečih lukah: Malta, Sousse (Tunis), Tripolis, Homs (Tripolis), Aleksandrija, na povratku se pa ustavi še v Dubrovniku, Splitu in Benetkah. V vsakem pristanišču bo stala ladja dosti dolgo, da si bodo mogli potniki ogledati vse zanimivosti mesta in okolice. V Egiptu je predviden ogled piramid in sfinge, dalje izlet do Karnaka in Luksorja, kjer si bodo izletniki ogledali veličastne ostanke staro-egiptijske civilizacije. Cena potovanja je od 4500 dinarjev dalje. Jugoslovanski potniki se lahko vključijo že 11. septembra v Dubrovniku, kjer bo »Kraljica Marija« pristala pred zaključkom prejšnjega potovanja. Pri vkrcaju v Dubrovniku se cena poviša za 10 odstotkov. Vsa pojasnila daje: Jugoslovanski Lloyd d. d. Zagreb, Gunduličeva 3, tel. 32-51, 32-52 in vse biljetarne »Putnik«.

— Gobe v gospodarstvu. Prav dobro krmilo za ribe pripravimo, ako užitne gobe (tudi manj-vredne) prekuhamo, jih nato drobno sesekljamo, zmes stlačimo v kepe ali kolačke ter jih trdo posušimo na peči ali v pečli. Prav dobro in tečno hranilo za perutnino dobimo, ako užitne gobe (tudi manjvredne) dobro posušimo, posušene zdrobimo in jih pomešamo z zrnjem. Ob taki hrani kokoši pridno nesejo. Vse užitne gobe (tudi manjvredne) dajo dobro piščo za svinje. V ta namen prekuhanje gobe zmečkamo in jih mešamo med običajno svinjsko hrano ali pa polagamo svinjam gobe same, potrese s otrobi. Vse gobe, tudi neuzitne in strupene, so dobro gnojilo za vrtove. Tako gnojenje prekaša celo mnogo umetnih gnojil, ker gobe vsebujejo izredno mnogo fosforja.

— Telovadei in plesalci pozor! Negujte telo in noge s SANOPEDOM, da boste stalno zdravi. Glavna zaloga: drogerija Jantigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Pogreša se Karner Pavel, brezposelni trgovski pomočnik 35 let star, iz Starega trga pri Slovenjgradcu. Pred enim mesecem se je napotil iskat službo proti Varazdinu, a se do danes še ni javil. Ker gre za dediščino oziroma zapuščino razprava, se vea, da bi kaj vedel o njem, nujno naprosi, da takoj javi (proti nagradi) njegovo bivališče na naslov: Karner Franciška, Stari trg pri Slovenjgradcu.

Potujoče občinstvo v Belgradu opozarjamo, da se je v Belgradu nanovo odprl

GRAND HOTEL - BEOGRAD

Hotel je nanovo opremljen, razpolaga s tekočo toplo in mrzlo vodo, dvigalom, centralno kurjavo in kopalnici. Cene sobam in jestvinam v restavraciji so za 20 % nižje od prejšnjih cen.

Občinstvu se priporoča hotelir FILIP MAJČIĆ

— Poučno potovanje v Svcio bo od 26. avgusta do 2. septembra. Prijavitelci se bodo odpravili iz Ljubljane 26. avgusta ob 20.38 preko Innsbrucka v Zürich. V Zürichu si ogledajo udeleženci razstavo, ki je za vsakega obrtnika, trgovca in poljedelca največjega pomena. Iz Züricha odhajajo udeleženci v torek 29. avgusta v Genovo, kjer si bodo ogledali razstavo španskih umetnin, za katero bi drugače porabili več tednov, ker bi morali hoditi po Španiji in iskati elike ondnotnih umetnikov. Ogledali si bodo tudi palačo Društva narodov. V četrtek 31. avgusta pa je predviden enodnevni izlet v Chamonix v vzhodni Mont Blanca, ki je najvišja gora v Evropi. V petek 1. septembra si udeleženci ogledajo še razstavo Leonarda da Vincija v Milanu, nakar se 2. septembra vrnejo v Ljubljano. Veak prijavitelci potuje s lastnim potnim listom. Vizume preskrbimo brezplačno. Cena vozne brzovala II. razred, prehrana, prenočišče in vstopnine in izlet v Chamonix znaša din. 2.200. Prijave sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva 7, in sicer do 24. avgusta. Istotam se dobijo tudi prospekti in vsa navodila.

— Pri zaprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Smreka ga je podrla. 35letnega delavca Benčina Alojzija iz Šegove vasi v občini Loški potok je podrla smreka, ko je sekal smreke v gozdu. Smreka se je zrušila na njega tako neredno, da se mu je težko debilo zvalilo na levo nogo in mu je popolnoma zdrobilo do kolena. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Pri zaprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Smreka ga je podrla. 35letnega delavca Benčina Alojzija iz Šegove vasi v občini Loški potok je podrla smreka, ko je sekal smreke v gozdu. Smreka se je zrušila na njega tako neredno, da se mu je težko debilo zvalilo na levo nogo in mu je popolnoma zdrobilo do kolena. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

KRUPP O.ŽUŽEK
KVALITETNI LJUBLJANA
TOVORNI AVTO TAVČARJEVA 11

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

— Do 21. avgusta do desetih je še čas za prijave za izlet v Dolomite, ki bo od 28. do 30. avgusta. Udeležite se tega izleta in se prijavite pravočasno v Potovalni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciška ulica 3, tel. 22-50.

— Jesen je za kmetovalca najlepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrbi, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnjo pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda ljubljanski vele-sejem, ki bo njegova letošnja jesenska prireditve od 2. do 11. septembra v znamenju kmetijstva.

Privatna dvorazredna trgovska šola (s pravico javnosti)

LJUBLJANA

Dvojni jubilej

Te dni obhajata g. Alfonz Skof, poslovodja knjigovodstva Jugoslovanske tiskarne, in njegova gospa soproga Rozi v najožjem krogu svoje družine srebrno poroko. g. Skof pa tudi 50 letnico svojega rojstva. Priden in vreden opravljaja že nad 35 let svojo službo v popolno zadovoljstvo lastništva, zaradi svoje ljudskosti pa je priljubljen in spoštovan tudi pri vseh svojih podrejenih uslužbencih. Obea slavljencema želimo, naj ju Bog ohrani še mnogo let čila in zdrava, da bi srečna in zadovoljna dočkala še zlato poroko in še čez.

Zunanost vseučiliške knjižnice

Ze leta dni stoji vseučiliška knjižnica dograjena in na zunaj ni opaziti posebnih sprememb. Zato pa v njeni notranjosti lepo napredujejo razna obrtniška dela, ki jih v tej veliki knjižnici ni malo. Tako so dala veliko dela vodovodna in električna dela, prav tako pa instalacija centralne kurjave. Tudi električne instalacije se že vzdajajo. Posebno mnogo dela daje uređitev zračne toplotne kurjave v veliki dvorani-čitalnici. Tudi mizarska dela za vrata in okna so bila medtem oddana, tako da so glavna obrtniška dela za uređitev zgradbe vsa v delu.

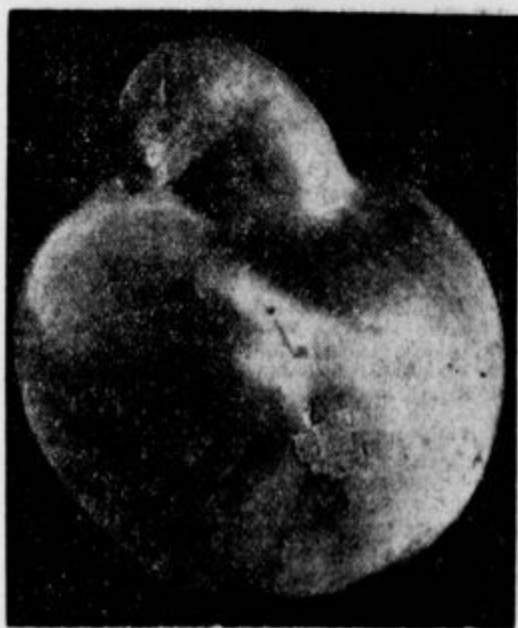
Lepo napredujejo posebno v notranjosti stavbe dela iz umetnega kamna. Vsa ta dela opravlja gradbeno podjetje Matka Curka iz Ljubljane, ki je tudi zgradilo vso palačo vseučiliške knjižnice. Vsa stopnišča so že dokončno izdelana, prav tako ograje iz nadvse ličnih balustrov iz umetnega kamna. Na zunaj doslej teh del, razen pri okenskih okvirjih in pri močnem vencu palače ni bilo videti. Kažejo se pa že prvi znaki, da bo tudi še na zunaj živahna palača dobila okraške iz umetnega kamna. Tako so pri glavnem vhodu, ki je ves zgrajen iz rezanega kamna, postavili v obe okni celo mrežo balustrov, ki na gledalca napravljajo kar najbolj ugoden vtis. Se lepša pa je uređitev stranskega vhoda v Gosposki ulici. Nad majhnimi masivnimi vrati iz kamna so že spomlad postavili velik bronast kip Ljubele Dolinarja. Kip predstavlja Mojzeza v močnem pozu. Dolge mesece je bil ta kip postavljen nad vrati in privezan z navadno žico. Pred nedavnim pa so nad vrata postavili lepo izdelan kamenit podstavek, na podstavku pa bronasti kip, ki lepo zapira pogled na okna nad vrati. Na nadzidek ob vratih pa so postavili še dve močeni nadvse okusno izdelani vazi iz umetnega kamna, tako da je ves ta stranski portal že sedaj lepo zaključen arhitektonsko enota. Začeli so tudi postavljati velik oder ob velikanskem oknu, ki gleda na Gosposko ulico. To okno sega skozi tri nadstropja in bo najbolj učinkovit zaključek razgibane fasade vseučiliške knjižnice na tej strani. Za to okno bo postavljenih več močnih izdelkov iz umetnega kamna, tako da bo velikaneka plošev okna z izdelki iz umetnega kamna lepo razčlenjena.

Trgovsko učilišče Robida je dobilo pravico javnosti

Trgovsko učilišče Robida, ki ima svojo šolo v Trnovski ulici št. 15, je še mlad zavod, a kaže že lepe uspehe. Izprčevalo o končnem izpitu na tej šoli, ki traja eno leto, velja kot dokaz redno končane vajeniške dobe in dveh let pomočniške zaposlitve. Dijaki imajo pravico do rodbinskih doklad in vse pravice glede dijaških voznin, enakopravno z državnimi trgovskimi in srednjimi šolami. Zavod vodi gospa Robidova, ki ima za seboj že 17 let izkušenj v tej stroki. Profesor-ski zbor, ki ga je potrdila banska uprava, pa je pokazal, da v vsakem oziru ustreza zahtevam po visoki kvalifikaciji tako na strokovnem, kakor na vzgojnem polju. Razen rednega tečaja je na zavodu organizirana še posebna šola za pouk stenografije, kjer so bili doseženi, kot pravijo to učenci sami, najodličnejši uspehi. Ta zavod je dobil sedaj pravico javnosti in se polnopravno uvrstil med naše najboljše pripravnice za na pot v samostojno življenje.

Primarij dr. Ješe zopet redno ordinira

Igra narave

Na vrtu g. Alojzija Pišota v Ljubljani, Kne-zov štravan 21, je jablana, ki je letos prvič rodila. ohrodlila jabolko, iz katerega kuka, kakor nam kaže naša slika, glava male piške.

1 Rojaki iz Francije pridejo na obisk v dome-vino. Družba sv. Rafsela vabi cenj. občinstvo, da se v torek, 22. t. m. udeleži na ljubljanskem glav-nem kolodvoru sprejema okrog 250 naših rojakov iz Francije, ki se bodo pripeljali z dopoldanskim brzovlakom čez Jesenice.

1 Requiem ob peti obletnici smrti pok. Ve-ruške Novakove bo v ponedeljek, 21. avgusta 1939 ob pol 8 v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda. (Sv. mašo bo daroval g. brat umrle Veruške.)

1 Maturantke (sošolke) ljubljanskega učitelj-šča leta 1919 se sestanejo k dvajsetletnici mature v ponedeljek, dne 28. avgusta ob treh popoldne v kavarni Emoni.

1 Vpisovanje na »Sloginac glasbeni šoli bo od 1. septembra dalje vsak delavnik od 9 do 12 in od 15 do 18 v šolski pisarni v Pražakovi ulici 19 (Ljubljanski dvor). Šola poučuje: solo-petje, lka-vir, gosli, violo, čelo, kontrabas, flavto, klarinet, oboe, trompeto, rog, pozavno, kitaro — po potrebi tudi druga glasbila, in teoretične predmete. Goji tudi komorno glasbo, orkestralno igro in mladinsko zbornico petje.

1 Obilje na živilskem trgu. Včerajšnji živilski trg je bil prav živahen. Vsega je bilo v velikem obilju. Vodnikov trg je bil zaseden do zadnjega kotička. Na izbiro je bilo najboljših domačih sadje, tako hruške, jabolka in češnje. Hruške so bile na kmečkem sadnem trgu po 2 do 4 din kg. Mno-go je bilo na trgu žlahtnega sadja, tako hrušk-vođenk in maslenk. Prav mnogo je že domačih paradiznikov, ki so bili po 3 do 4 din kg. Pro-stor za gozdne sadeže ob stolnici je bil močno za-seden. Borovnice so bile po 2 din liter, maline pa po 5,50 din kg. Malin je bilo izredno mnogo. Mnogi nabirali so si prisluzili že čedne denarce. Lastniki gozdov zahtevajo od revnih nabiralcev določeno odškodnino. Za vsako parcelo malin tudi po več kovačev. Nekateri trgovci pa so maline pokupili kar na licu mesta v gozdu in so zanje z nabiralci določili pavšalne kupne cene. Krom-pir je bil od 0,85 do 1 din kg.

Specijalistka za otroške bolezni Dr. Tavčar Konvalinka zopet redno ordinira

1 Rešitev stanovanjskega vprašanja. Gospod uradnik Peter Kozinec se jezi na nas, ker smo ob-javili, kako se veseli tombole Rdečega križa in upa, da zadene glavni dobiček — stavbeno par-celo v Šiški. Pravi, da mu sedaj gospodar očita, da ga je javno napadel v časopisju, da nima rad otrok. Gospod Peter Kozinec izjavlja, da sedanjí njegov hišni gospodar nima nič proti otrokom, ako so mirni in hiše ne kvarijo; vendar bo pa zaradi sigurnosti kupil ne samo eno, temveč še več tomboških kart, ker ima že veliko let vročo željo, da bi si zgradil hišico za svojo družinico.

Dr. BEDJANIČ MILKO zopet ordinira

1 Na drž. II. dekliški meščanski šoli v Ljublja-ni (Sp. Šiška) bodo popravni izpiti za vse razrede 30. avgusta, popravni završni izpiti 31. avgusta, vselej ob 8. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. Otvoritvena služba boža 9. septembra ob 8.

1 Parno in kadno kopalnice hotela Slon bo od 22. t. m. zopet odprto.

1 V poročilih o gasilekem kongresu je pom-otoma izpadlo, da je vse ojačevalne naprave, mi-krofone in zvočnike, tako na Stadionu kakor tudi na Kongresnem trgu in v veliki uniojski dvorani montiral radiotehnik g. Franc Setina, Ljublja-na, Povšetova 46. Kakor na kongresu Kristusa Kralja, kjer je opravil ta dela isti strokovnjak, so se tudi na gasilekem kongresu vse ojačevalne na-prave izvršno obnesle, za kar gre g. Setini vse priznanje!

1 Valne za študentje! Strokovno solidno in po-zmernih cenah izvršuje plesarska, sobo in črko-

Le sodar zna narediti sod

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosta belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhtevo in ostane dolgo trdno.

slikarska dela Stane Vojska, Ljubljana, Cerkvena ulica 11. Zapišite si, da je naslov delavnice edino Cerkvena ulica 11.

1 Društvo brezposelnih profesor-skih kandida-tov v Ljubljani vabi vse svoje člane in članice, to-varšice in tovaršice, da se udeleže v čim večjem številu njegovega izrednega občnega zbora, ki bo v četrtek, 24. t. m. ob 20 v društvenem lokalu, Ljubljana, Krakovska ulica 35. Odbor in nadzorni odbor pa nujno vabimo na sejo, ki bo v ponedel-jek, 21. t. m. istotam ob 18 popoldne.

Dr. med. Ivan Pintar špecialist za ženske bolezni in porodništvo, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1/II. nadst. zopet redno ordinira

1 Cankarjevo nabrežje bo lepo urejeno. Mest-na občina že del časa ureja Cankarjevo nabrežje med trimostjem in čevljar-skim mostom. Kanali-zacija, polaganje plinskih cevi in telefonskih ka-blov je že končano. Zdaj valjajo cesto, ki bo lepo dvignjena in dobro makadamizirana. Hodnik za pešce so tudi že uredili do Krojaške ulice, od trimostja do Riblje ulice bo hodnik asfaltiran, od Ribje ulice do Krojaške ulice pa so položili na hodnike velike kamnitne plošče, ki so jih zalili s cementno malto. Stari kostanji so vsi padli, ostale so le na novo zasajene vrbe žalujske, zasa-jene ob betonskem obzidju Ljubljaničice.

1 »Šike trikotazno perilo dobite po tovarniških cenah na Gosposvetski cesti 13 (Količej).

1 Šolski drevedred sprameksirajo. Pred nedav-nim so ponovno sprameksirali Pogačarjev trg, na katerem je drobna površinska plast že močno po-pustila zaradi obilnega prometa. V soboto pa so začeli sprameksirati Šolski drevedred, ki bo zdaj prvič dobil tako koristno površinsko obdelavo. Ta uređitev Šolskega drevedreda, kakor tudi Pogačar-jevega trga je nadvse umesten ukrep, saj je ves Vodnikov trg, na katerem stoje stojnice, že sprameksiran. Edina cesta, ki je vodila zdaj na trg in je bila vedno kar dovolj prašna, je bil Šolski drevedred. S tem ne bo samo omogočen bolj miren promet, ampak tudi preprečen prah, ki je sicer ob vetrovnem vremenu vedno s te strani prašil stojnice na trg.

1 Materi je hotel zažgati hišo. Ljubljanačan Leon L. je nesrečen človek. Vedno se krega s kazenskim paragrafom. Letos 1. maja, tako mu očita obtožnica, je zanetil žimnico v podstrešju hiše svoje matere na Tržaški cesti. Kmalu bi bil nastal volik požar, kar so pa pravočasno prepre-čili. Leon se je izgovarjal, da je bil popolnoma pijan in ni vedel, kaj dela. Aprila pa je napravil premeteno goljufijo. Na račun nekega gospoda, ko je ponaredil njega podpise na naročilnih li-stih, je dobil pri trgovcu Juliju Podhraskemu jedi in pijačo za 153 din. Leon L. je bil pred malim senatom zaradi poskusa požiga obsojen na 7 mesecev strogega zaporja in na 300 din denarne kazni.

MARIBOR

Dva nova načrta za meljski most

Maribor, 19. avgusta.

Vprašanje gradnje drugega mestnega mostu čez Dravo v Mariboru, ki bo vezal Pobrežje z Meljem, stopa vendarle v zaključno fazo. Minister za gradbe gospod dr. Miha Krek je sprejel pred-log za gradnjo mostu v svoj proračunski ekspo-ze ter v gradbeni program za l. 1939/40. Obenem pa so sedaj že izgotovljeni novi načrti v dveh vari-jantah. Referent za gradnje mostov pri banski upravi g. inž. Viher je po naročilu gospoda bana dr. Natlačen izdelal načrt in proračun za žele-zobetonski most. Stroški za tak most bi znašali 13 milijonov din. Drug načrt je napravila Splošna stavbna družba v Mariboru, ki je že pred mno-gimi leti izdelala prvi načrt za novi most. Drugi načrt te tvrdke predvideva gradnjo mostu iz čisto železne konstrukcije, stroški pa so predvideni s 15 milijoni din. Posebna komisija strokovnjakov se bo odločila za eno ali drugo varianto. Občina Pobrežje je pod vodstvom svojega delovnega žu-pana g. Stržine hvalevredno izvršila že vse po-trebne predpriprave, tako da bi se lahko z grad-njo že pričelo. Večina posestnikov je zelo uvi-devno brezplačno odstopila potreben svet za gradnjo mostu, pa tudi za preložitve državne ce-ste Ptuj-Maribor, ki bo potekala od Tezna na-prej preko Stražuna in Pobrežja na novi most. Most se bo gradil med gostilnoma Hole in Veber, na mariborski strani pa bo izpeljan v Klavniško ulico. Most bo dobil tudi direktno zvezo z držav-no cesto Maribor-St. Ilj, ko bo zgrajena nova cesta od carinarnice pod Meljskim hribom v Ko-šake. Most bo gradila banovina, anuitete od po-sojila, ki se bo v ta namen najelo, pa bodo pla-čevali država, banovina, okraj, mariborsko mesto, okoliške občine ter zainteresirana industrija. Ko pa bo speljana preko mostu nova državna cesta Maribor-Ptuj, pa preide most v last države, ki bo prevzela tudi vzdrževanje in odplačevanje po-sojila.

1 Bolgarski gost v Mariboru. V petek in včeraj se je mudil v Mariboru ataše bolgarskega poslanstva v Beogradu g. Mihael Georgiev s svojo družino kot gost tukajšnje Jug-bolgarske lige. V spremstvu profesorja Šedivija si je ogledal mariborske in okoliške zanimivosti, obiskal je tudi župana dr. Juvana ter si ogledal Cirilovo tiskarno. Zanimal se je zlasti za kulturne prilike na se-veru naše države in pa za razmere našega kmeč-kega stanu.

1 Danes v obmejni št. III. Danes bo v obmejnem št. Iju v SI. gor. nastop slovenskih fantov in deklet.

Slavnost se vrši popoldne po večernicah okoli 3. Slav-nost bo na prostoru blizu cerkve. Pozivamo Maribor-čane, da pohite danes v št. III. Zveze z vlaki so zelo ugodne. Popoldne vozi vlak ob 1. z glavnega kolodvo-ra, za povratek pa sta dva vlaka, ob pol 6 in ob 9.

1 Nova občinska svetilnica. Za člana mariborske-ga mestnega sveta sta imenovana odvetnik dr. Andrej Vable in Mirko Geracič.

1 Srebrno poroko sta te dni obhajala splošno znani slikarski mojster g. Josip Skof in njegova sopro-ga g. Ivana. Čestitamo!

1 Tehnični odbor Slomškovega okrožja ZFO v Mariboru ima v ponedeljek, dne 21. t. m. sejo v Gle-dališki ulici 4 ob pol 8 zvečer.

1 Mariborčani na narodnem taboru v Konji-cah. V nedeljo, dne 27. avgusta dopoldne bo velik narodni tabor v Konjicah, na katerem bo nastopili kot govorniki naši ministri, senatorji in poslanci. Člani mariborske in okoliških orga-nizacij JRJ imajo priliko, da se na tabor peljejo z avtobusi. Cena bo kolikor mogoče nizka. Pozivamo naše prijatelje, da se prijavijo za udeležbo, ker bodo prostori na avtobusih omejeni. Kdor se hoče peljati v Konjice z avtobusom, naj se takoj javi mestnemu tajništvu JRJ, Loška ul. 10. Cena vožnje ter čas odhoda se bo javil kasneje.

Modroce otomane, žične vložke, zaves, oboje, linolej, preproge, otroške vozičke kupite najceneje pri "OBNOVA" F. Novak, Jurčičeva 6

1 Na državni nepopolni mešani realni gimnaziji v Mariboru bodo izpiti v avgustovem roku 25. in 26. avgusta po razpoređu, ki je nabit na uradni deski. S šolskim letom 1939/40 bo na zavodu odprt 5. raz-red. Vpisovanje bo od 1. do 4. septembra. (Za V. in IV. razred 1. septembra, za III. in II. razred 2. sep-tembra, za I. razred pa 4. septembra.) Sprejemali se bodo učenci in učenke, ki so doma v okolju te šole (Maribor mesto in sredi Maribor desni breg, Maribor levi breg, Dravograd in Slovenjgradec). Fantje se bodo sprejemali prvenstveno iz krajev na desnem bre-gu Drave. K vpisu je prineseti: lanskó izprčevalo, kretni list in davčno potrdilo.

1 Opozarjajo se vsi lastniki žvini, ki imajo še nepregledane konje ter jih niso prijavili, da to store najkasneje do 21. t. m. Prijavijo se sprejemajo na mest-nem vojaškem uradu, Slomškova trg 11.

1 Na Mariborskem otoku priredi danes maribor-ski-krajevni olimpijski odbor s sodelovanjem MPK plavalni olimpijski dan. Pričetek ob 15.30.

1 Veliko zborovanje viničarjev ZZZ do danes ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadrúžne gospo-darske banke.

1 Ravní otroci v otroški vrtec. Mestna občina mariborska bo sprejela na svoje stroške 40 otrok

Beseda zahvale

Nepozabni dnevi veličastnega II. jugoslov-an-skega gasilskega kongresa, ob priliki 20-letnice ustanovitve Jugoslovanske gasilske zveze Ljub-ljana, so za nami.

Za tako obsežno in s tolikim uspehom izve-deno delo je bilo treba velikih priprav, pridnih rok in umnih in požrtvovalnih sodelavcev. Vsem tem naša hvala in pohvala!

Posebno pa se zahvaljujemo z izrazi neomajne zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. in našemu naj-višjemu pokrovitelju Nj. Vis. kraljeviču Tomi-slavu, ki sta blagovolila na kongres poslati svo-jega zastopnika.

Zahvaljujemo se dalje iz vsega srca najviš-jim predstavnikom države, cerkve in naroda, ci-vilnim in vojaškim oblastvom, zlasti pa g. dr. M. Natlačen in g. županu dr. J. Adlešiču za vso naklonjenost in uslužnost. Enako se zahvaljujemo vsem darovalcem daril tekmovalcem-zmagovalcem, in sicer ministrom g. Cejoviču in g. Snoju. Ga-silski zvezi za kralj. Jugoslavijo in tvrdki J. Stirn. Zahvalo vsem, ki so kakor koli sodelovali v pri-pravah in pri poteku kongresa, tako predvsem našim železničarjem, ki so vložili vse napore, da se je srečno izvršil prevoz vseh teh velikih mno-žic, naši poliejci za vzdrževanje reda, vsem re-diteljem, trgovcem, ki so tako lepo okrasili svoja izložbena okna, delodajalcem, ki so dovolili, da so njihovi uslužbenci sodelovali pri kongresu, cestni železnici za vse ugodnosti, ki jih je do-volila, vsem lastnikom hiš, ki so okrasili Ljubljano v kongresnih dneh z zastavami in zelenjem, vsem organizacijam, ki so s toliko vneto pospeševale kongres in njegove vzvišene namene, kakor n. pr. društvo Rdeči križ in vsem tistim, ki so pripo-mogli za tako lepo število narodnih noš, vsem tvežkam kakor n. pr. Radiopostaji Ljubljana, radiotehniku J. Šetini za izbornó izvedeno insta-lacijo zvočnikov in vsem drugim dobaviteljem, vsem časnikarjem za vestno in točno poročanje, lastnikom avtomobilov, ki so jih dajali na raz-polago ob dnevih kongresa, vsem g. zdravnikom, samarijanom, bolniškim sestram, skavtom, telo-vadcem in sploh vsem, ki so kakor koli duhovno ali gmočno pomagali do končnega veličastnega uspeha. Vsem tisočera zahvala!

Globoko priznanje in hvalo pa izrekamo ne v najzadnji vrsti vsemu slovenskemu in jugoslov-an-skemu gasilstvu, ki mu ni bilo mar ne gmočnih ne osebnih žrtv, da se pred očmi vsega sveta pokaže vrednega sprejeti v svojo sredo kongres za napredek in dvig države in naroda ob ga-silski misli.

Na pomoč!

Gasilska sejdavnica dravske banovine in kongresni odbor.

Slovenjgoriški kmečki tabor

Dan slovenskega delovnega in kmečkega ljudstva, manifestacija slovenske in stanovske misli ob severni meji, v nedeljo, 3. septembra 1939

V Sv. Lenartu v Slovenskih goricah

Celodnevni sporedi: Blagoslovitev prapora Kmečke zveze, ljudsko zborovanje na prostem, igra »Slovenskega kmeta povest«. — Začetek ob 9, konec prireditve ob 16. — Govorijo: Minister g. Snoj, dekan g. Gomilšek, poslanec g. Brodar in drugi gospodarstveniki in voditelji. — Dobre železniške zveze od vseh strani za prihod in od-hod iz Maribora. Poslužujte se nedeljskih kart. Iz Maribora po Slovenskih goricah v Sv. Lenart znižana vožnja z avtobusi na obe strani. Organi-zacije KZ in JRJ, organizirajte udeležbo! Pošiljite število udeležencev s prijavnicami na spodnji naslov. — Okrajna kmečka zveza Sv. Lenart.

revnih staršev iz IV. mestnega okraja (Moroško predmestje), v nujnih slučajih pa tudi iz I. mest-nega okraja v otroški vrtec č.č. šolskih sester v Samostanski ulici. Sprejemali se bodo otroci od 4. do 6. leta. Revni starši, ki prosijo za spre-jem otrok, naj se zglasijo ob uradnih urah v socialno-političnem oddelku mestnega poglavar-stva na Rotovškem trgu 9. do 1. septembra t. l.

1 Zdravniško dežurno službo za člane OUZZ in njihove svoje vrši danes zdravnik dr. Ivan Turin, Linhartova ulica 12.

1 Tečaj za avtogeno varenje v Mariboru. Mariborska poslovalnica obrtno pospeševalnega zavoda zbornice za TOI priredi tečaj za avtogeno varenje v Mariboru. Interesenti naj se prijavijo v pisarni poslovalnice v Vetrinjski ulici 11-1.

1 M Zadruga Slomškov dijaški dom v Mariboru prosi vse one č.č. župnike, ki še niso poslali naprošenih naslovov, da jih nam pošljejo naj-pozneje do 25. avgusta. Zadeva je zelo nujna. — Tč. načelnik.

1 Drzna tatrina v stanovanju. K upokojenemu železničarju Francu Skediču na Aleksandrovci ce-sti 65. je prišel v petek dopoldne dvakrat po vrsti mlajši, 28—30 let star možki ter prosil za jesti. Ko je prišel okrog pol 1. popoldne drugi, je smuknil v spalnico ter je predala vzgl drago-ceno, s kamni obloženo zapetnico ter zlat prstan, oboje last Skedičeve hčerke, ki se mudi pri starših na počitnicah ter vredno 2600 dinarjev. Za tatom ni sedaj nobenega sledu.

1 Brez žene in brez pohištva... Na policijo se je zatekel narednik vojniki Alojzij Rojzman ter prosil, da mu poiščejo njegovo ženo. Ko je bil s svojo edinicno na vajah, mu je žena popol-noma izpraznila stanovanje ter se odpeljala s pohištvo in neznankam.

Kartuzijani in kartuzija Pleterje

Slovenci smo na opisih in orisih samostanov in redov precej siromašni. Pa saj celo zgodovine naših mest in trgov v celoti še nimamo. Kranj je pravkar dobil, in sicer tako izrpnost in dovršeno, da si prestolnica slovenske kulture, Ljubljana, more zakriti od sramu lice.

Dobili pa smo že zgodaj zgodovine nekaterih župnij, in sicer vestno in dobro napisane, docela pa nam je bila do novejšega časa neznana zgodovina najpomembnejših samostanov. Šele zadnja leta smo dobili dobre in pregledne monografije posameznih redov, in sicer pred leti trapistovskega v Rajhenburgu ter nedavno karmeliškega v Ljubljani. Ob te deli sta obenem prvotni duhovni berili. Veliko gradiva za franciskanski red nam nujata spominski knjigi franciskanske province za Slovenijo ter minoritskega samostana v Ptuj, ki je izšla že dni. Vendar gre tu bolj za zgodovinske podatke, dočim sodobni čas želi spoznati tudi poezijo ali bolj rečeno, notranjo vrednoto redovniškega življenja in njega pomen za obnovo modernega človeka in njega omike.

Po lepi opremi in razločnem tisku kakor po čudovito jasnem opisovanju, ki izdaja prvotnega stilista, se odlikuje knjiga »Kartuzijani in kartuzija Pleterje«. (143 strani s 160 slikami v bakrotisku, 40 din.) Po svoji zasnovi je knjiga ne le informativnega pomena — znano je, da so o kartuzijanih krožile vse mogoče in med njimi celo bedaste bajke —, še večjo vrednost knjige vidim v tem, da nas neprisiljeno vzpodbuja k meditaciji in k spoznavanju, da je le v Bogu življenje življenja vredno, in da nam preprečevalno utrjuje vedno resnico, ki jo vsebuje in izreku: Stat crux, dum volvitur orbis (križ stoji nepremično, dočim se zemlja suče), samostanski grb.

Knjiga nas v tonu prijetnega pripovedovanja pouči o vsem: o ustanovitvi kartuzijanskega reda, o življenju kartuzijanov, o namenu kartuzijanskega reda, o apostolatu kartuzijanov, o bratih pri kartuzijanih in končno o zgodovini Pleterja in kartuzijanskega samostana. Iz tega bogatega gradiva samo nekaj najvažnejših črt: Kartuzijanski red je ustanovil svetilnik Bruno leta 1084. Namen reda je, da bi člani bili vedno združeni z Bogom po molitvi, da se sami duhovno izpopolnjujejo in v zadovoljenju za druge odpirajo pot k izveščanju drugim; zato jim molitev izpolnjuje pretežno del dneva in noči. V kartuzijanskem samostanu je vse preprosto, brez pompe in tudi verski obredi so kar enostavnejši v svoji resnobi, zajemajo pa zato vsega človeka, ki ga po svoji tisoletni čistilnosti in nasičenosti s krščansko tradicijo prenesejo v drug svet, v katerem se duši razodeva Sveto v vsem svojem veličastju. Seveda vodi pot k tej popolnosti po mrtvičenju, zdržnosti in osredotočenosti v sebi, da se tako premaguje sila zla — ni pa to zaničevanje in izničevanje ustvarjene biti, marveč njeno odrešenje v višjo resnico in lepoto.

Kartuzijan je puščavnik in živi v svoji preprosti ali lični hišici, obdelava vrta, sam si cepi drva itd., le verski obredi so skupni in pa ob nedeljah in praznikih imajo skupen obed, dočim jim vsakdanjega prinašajo. Drugače pa menihi v samotni molitvi, premišljevanju in delajo kot kovači, strugarji, mlekariji, mizarji itd. ob brezmeniški, a zdravi hrani. Kartuzijane pokopujejo brez rakev, na grob jim pa vsade lesen križ brez napis. Globoko pretresljiv je opis, kako kartuzijanski menih strogo po pravilu preživi v sobici ves dan, človek pa se pri tem ne more okrestiti

mišl, da je prav v tem prava in najčistejša sreča. Eni so sicer rekli, da je to svoje vrste »egoizem«, toda to sloni na popolnem nepoznavanju krščanske meniške religioznosti, zakaj ta sreča ni v samozadovoljstvu, marveč v mistični službi in žrtvi samega sebe za občestvo — notranja sreča je le posledica in gotovo ni taka, kakor si jo predstavljajo oni, ki jo pojmuje kot čutno zadovoljnost. Predaleč bi nas zavedlo, če bi popisovali preprosto, pa vendar duhovno tako bogato življenje kartuzijanov in bratov. Eno povzamemo, preden si bežno ogledamo še zgodovino pleterjske kartuzije: to je najpomembnejša družina, ki jo preveča en duh: ni je potrebe razen potrebe po Bogu.

Kartuzijanski red je strog in zato ne Mejo na stolice samostanov in na tisoče in tisoče monih. Dana je v Evropi 20 kartuzijanskih samostanov, v katerih biva okoli 1000 menihov. Slovenija je imela svoječasno štiri kartuzijanske samostane: Zice, Jurkloster, oba ustanovljena že v 12. stoletju, Bistra (13. stoletje) in Pleterje (15. stoletje). Od teh kartuzij je bila obnovljena le kartuzija Pleterje, katere ustanovnik je bil celjski grof Herman II. Ta je namreč podaril redu zemljišče in grad Sichenstein. Samostan so začeli zidati že leta 1403. Od starega samostana je ohranjen le še del refektorija na lepa gotška cerkev, vse drugo je izgledal zob časa, škodovali so mu tudi turški vpadi. Ob protestantizmu je kartuzija v Pleterjih propadla, in po 200 letih je prešla v roke jezuitov. Ko pa je bil red jezuitov razpuščen (1773), je samostansko posestvo zasegla

Kaj je treba Novemu mestu, da bo res mesto?

Novo mesto, dne 18. avgusta.
Pod gornjim naslovom je bil dne 13. t. m. v »Jutr« objavjen članek, ki v mnogočem napačno informira novomeško in tudi ostalo slovensko javnost. Ker je članek po svoji stilizaciji očitno tendenčen, smo prišili priložiti svoj odgovor.

Da bo široka javnost pravilno poučena, so potrebna stvarna pojava, ki upoštevajo vzroke v preteklosti, sedanjosti, okvir možnosti in tudi dobro voljo merodajnih činiteljev.

Klavinca je v Novem mestu res nujno potrebna in oblasti že dolgo pritiskajo na mestno občino, da jo zgradi. Svoječasni občinski odbori so se s tem vprašanjem že ponovno pečali. Da bi dali za to primeren prostor, je neznan in novost, ki je najbrž znana le piscu članka. Bivše občinske uprave so si preskrbele načrte in preračune, druga pa ne. Novomeška občina je silno zadolžena. Večmilionski dolгови izvirajo v glavnem iz preteklega desetletja, ko se je zgradilo veliko in moderno šolsko poslopje. Tem dolgovom pa so se nato pridružila še nadaljnja posojila. Za plačevanje obresti in amortizacijsko službo pa so prejšnje občinske uprave slabo ali celo nič skrbele. Da ne vzdržimo finančno stanje vsaj kolikor toliko sanira, je sedanja občinska uprava uredila redno plačevanje obresti in načrtno amortizacijsko službo, ki jo tudi redno izvršuje. To dejstvo, kakor tudi dejstvo, da prej ni bilo ne enega ne drugega ter da je zaradi tega dolg naraščal, zahteva od sedanje občinske uprave, da vnaša dober del celokupnih proračunskih izdatkov za te namene v vse občinske proračune zadnjih let, a da se pri tem povečanju izdatkov za obrestovanje in odplačevanje dolžnih glavnih občinskih doklade niso povečale niti za en odstotek.

Občinska uprava nujno potrebuje mestne klavnice nikoli ni izgubila z vidika in ji težak finančni položaj mestne občine iz prejšnjih časov doslej ni dopuščal, da bi mogla to vprašanje realizirati. Prav isto velja za preložitve sejnice, katero vprašanje je že desetletja pereče. Prestavitev sejnice in vse, kar je s tem nujno v zvezi, bi zahtevalo velikih denarnih sredstev. Teh pa občina nima in je potrebno, da stare dolge vse nekoliko odplača, preden bi se ponovno zadolžila. Resno pa si prizadeva sedanja občinska uprava, da se prestavitev sejnice pospeši in bo skušala tudi finančno stran tega vprašanja rešiti tako, da občini ne bi bili preveč prizadeji.

Kopalnice na Loku, ki je že dolgo vrsto let v stambem stanju, pa namerava občina čimprej porušiti in zgraditi novo. V ta namen je sedanja občinska uprava ustanovila že pred tremi leti poseben fond za

država. Šele leta 1904, se so vrstili kartuzijani v Pleterje in sezidali nov samostan, ki je med največjimi samostani v državi. Samostan se lepo razvija in med njegovimi stenami noč in dan kipi goreča molitev k Bogu, naj svoje kraljestvo razgrne čez ves svet, da bomo zaživeli življenje v svetlem miru. Obenem vodi samostan vzorno gospodarstvo ter prinaša veliko korist vsemu okoliškemu ljudstvu; ogromna je po stari tradiciji tudi karitativna delavnost pleterjskega samostana.

Osredje lepše knjige, zaradi česar je tudi napisana, je prikazovanje življenja redovnika, ki se zaradi najvišjega blaga odpoveduje nižjim blaginjam v visokem idealizmu in duhovnem heroizmu pa si tako obogatuje svoj notranji svet ter okrog sebe žari tiste pravstvene vrline, ki edine morejo dvigniti in prerediti sodobni materializirani svet. Če bi si svet zopet vzeli za vzor redovniški ideal življenja vsaj v poglaviti usmerjenosti, bi kmalu utihnili rožljani orožja in težav, bi se globoko oddahnili od sedanjih svojih težav, kriz in strahu pred vesoljno pogubo.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeka, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

zgradbo novega kopalnice in vsa zadnja tri leta v svojih preračunih vnašala zmogljive zneske v korist fonda. Ker ni na razpolago dovolj sredstev, da se kopalnice zgradi v celoti naenkrat, je občinski odbor na svoji zadnji seji dne 8. avgusta sklenil, da se gradi v več etapah in odobril, da se v to uporabi nabrani fond. Glede na to se bo še letos začelo z zgradbenimi deli in se bodo po vsej priliki zgradila poslopja s kabinami in začelo z izveščanjem terena.

Da pa namerava občina kazati prostor ob novem parku, ni nikomur ničesar znanega, najmanj pa občinski upravi, katere stoji na stališču, da mora ostati prostor ob parku oziroma zgornja Loka z drevedom nezasidana. Eddno mal vojalni prostor ob državnih cestah nasproti okrajnega glavarstva, kjer je sedaj postavljena trafika in v kateri črti so že druge zgradbe, je sivečasno občinski odbor sklenil odstopiti Higijenskemu zavodu v Ljubljani za postavitev Zdravstvenega doma.

Novi park pa je prav lepo urejen in se občinstvo pohvalno izraža o njem. Ker pa se je dopisnik spodtaknil tudi vanj, mu svetujemo, naj se enkrat v zgodnjih intranjih urah napoti tjakaj in bo našel mestnega vrtnarja pri oskrbovanju in zalivanju. Občinski odbor pa je pretekli teden odobril nakladni kredit za vzdrževanje parka, katerega bo postopoma izpopolnjevala v zadovoljstvo vseh občanov.

Vodovod pa je posebno poglavje, ki je staro že desetletja. Zato se tudi od sedanje občinske uprave ne more zahtevati, da iztrese zadovoljivo rešitev iz rokava. Poskrbeti je poldrugi milijon dinarjev, ki pa jih ni kje vzeti. Upamo pa, da pride čas, ko se bo v dobro voljo dalo tudi to urediti.

Samo zloba pa more kritizirati napeljavno banovinske elektrike v naše mesto. Pripravi smo, da niti en čitatelj omenjenega članka, ki so mu bile znane razmere pred napeljavo banovinske elektrike, ni mnenja, da ne bi bila ravno napeljava banovinske elektrike prvenstveno važna in predpogoj za daljnji razvoj mesta. Stanje, ki je bilo do napeljave novega električnega omrežja, je onemogočalo vsak gospodarski razvoj mesta v času največjih konjunktur, zaradi česar je Novo mesto pretrpelo veliko škodo.

Glede popravila oziroma zavarovanja banovinske ceste proti Ločni pa je stvar tudi že urejena. V preračun okrajnega cestnega odbora je določen znesek, s katerim se bo banovinska cesta v tem delu uredila.

Grajalet nerednosti, slabe in škodljive razmere je koristno. Predpogoj pa je, da dotični, ki jih graja, ostane strogo objektivni, da se, predno prime za pero, o vsaki zadevi dobro pouči.

Celjske novice

e † Fr. Ferdinand Borak. V celjskem kapucinskem samostanu je večeraj jutraj umrl 19letni kapucinski klerik fr. Ferdinand Borak iz Križovljane pri Ormožu. Pred štirim leti je vstopil v noviciat v škofiji Loka, sedaj pa je študiral v Dubrovniku. Pred meseci je zbolel in prišel umreti v Celje. Na smrt se je skrbno in nadvse vdano pripravil. V samostanu se je posvetil glasbi in kazal že lepe uspehe. K večnemu počitku ga bodo položili danes ob 5 popoldne na okoliškem pokopališču. Pogreb bo iz samostana. Naj v miru počiva!

e Davčna uprava v Celju vabi vse, ki potrebujejo potrdila o predpisanih davkih pri vpisu otrok v šolo, da si nabavijo ista že sedaj pri davčni upravi, da jim ne bo treba pozno čakati na njih izstavitve.

e Na državni realni gimnaziji v Celju bodo popravni izpiti in razredni izpiti dne 28. in 29. avgusta, nižji in višji tečajni izpiti dne 30. in 31. avgusta od 8 ure dalje. Vpisovanje v 1. razred bo 1. septembra, za 2. do 8. razred 2. septembra, vsakokrat od 8 do 11. Otvoritevna služba božja bo v četrtek, dne 14. septembra ob 8 v Marijini cerkvi. Podrobnejši razpored bo objavljen na zavodu.

e Organiziranje delavstva v Dobrni pri Celju v ZZZ. Delavci v Dobrni so sami izrazili željo, da se organizirajo v ZZZ. Zaradi tega je bil v Dobrni sestanek, katerega se je udeležil tudi zastopnik centrale ZZZ. Pristopne prijavnice je podpisalo na sestanku 112 delavcev. Organiziranje delavcev v Dobrni je nujno potrebno, če si hočejo zboljšati svoje delovne razmere.

e Krajevni protituberkulozni ligi v Celju je darovala ga. Pepca Zardonerjeva 50 din namesto cvetja na grob pokojnega učitelja gosp. Tomaža Grah.

e 24 vreč novega srebrnega denarja je dobila celjska pošta. Včeraj je bil nov denar že v prometu na celjskem trgu.

e Avtohusni izlet v Gradec prireja Putnik, Celje, od 8.—10. septembra. Vožnja po slovitih Pakcer cesti. Cena 170 din. Prijave do 2. septembra.

e Prijave za avtohusni izlet 17.—19. septembra iz Celja v Maria-Zell, Dunaj (ogled velesejma) sprejema Putnik, Celje, do 10. septembra.

e V soboto smo poročali, odnosno priobčili daljši članek o bodočem licu mesta Celja, kakor si ga je zamislil g. inž. arhitekt g. Drago Umek iz Celja. Pri članku se nam je vrnila pomota, da je ta načrt, o katerem je bilo v članku govora, zamislil inž. Umeka iz Ljubljane, dejansko pa je ta načrt zamislil celjskega inž. arhitekta g. Umeka Draga.

Zdravilno delovanje Rogoške mineralne vode: Pri težjih kamnih in kroničnem vnetju želčnega mehurja je treba piti štirikrat na dan 100—200 g ogrete vode Donat. Hitro piti!

Podbrezje pri Podnartu

Podbrezje so mala fara na Gorenjskem ob glavni cesti, ki spaja našo prestolnico z Bledom. Leže na višini desnega brega Tržiške Bistrice blizu Dupelj, železniške postaje na tržiški progi. Iz Naklega nad Kranjem to pripelje lepa in široka moderna cesta po kotlini Bistrice, od katere se potem v strmem klancu dvigne navzgor. Prva vas, ki spada v podbreško faro a te strani, je Bistrica, na rebri pa Dolenja vas, ki ju s farnim središčem spaja tudi še — za glavni promet opuščena — stara cesta, ki se na začetku Srednje vasi spoji z novo. V Srednji vasi je nastanjena pošta, orožniška postaja in šola. Ob šolskem poslopju pa prideš po vaški poti k farni cerkvi in župnišču. Naselje okrog cerkve se imenuje Britof, kjer je nastanjeno tudi Prosvetno društvo v stari kaplaniji in v stari šoli, ki ima kot rojstna hiša znanega šolnika Andreja Praprotnika tudi njegovo spominsko ploščo na pročelju. Od farne cerkve dalje prideš v Podtabor, vasico, ki se drži prejšnje in se vije ob zgodovinskem gričku s imenom Tabor s prijazno, od daleč vidno in dobro ohranjeno taborsko cerkvico. Če to pot ob bregu Bistrice nadaljuješ, prideš v eni uri v Kovor, odkoder imaš potem še urico do Tržiča. Podbrežani imajo za Podtaborom lepo cesto proti Tržiču, ki polje nekaj časa — do Zvirča — po krasnem smrekovem gozdu. Druga cesta, ki se je deloma — zlasti iz Dolenje vasi in Bistrice — poslužujejo, pa se odcepi proti Tržiču že kmalu iz Naklega in jo Podbrežani dosega na Zejah, občestni vasi na levem bregu Bistrice, kjer vstopajo zlasti radi na avtobus, ki veže Ljubljano s Tržičem tudi pozimi, dočim je »Blejec«, ki vozi skozi Podbrezje, le sezonsko prometno sredstvo. Na drugo stran pa po glavni cesti ni daleč do Podnarta, ki leži na desnem bregu Save v dolini, v katero prideš iz Podbrezja tudi po gozdni bližnjici v dvajsetih minutah, dočim te navzgor breg zavleče za kakih deset minut.

Take so Podbrezje. Življenje v njh pa je tej legi primerno živahno. Podbrežani so kmetje, njih otroci pa deloma hodijo tudi delat v kranjske, tržiške in jeseniške tovarne. V tujkoprometnem oziru bi se lahko v tem kraju, ki je s krasnim razgledom odprt na tržiške planine, proti Stolu in Triglavu pa tudi proti Storžici in Grintavcu, še marsikaj ukrenilo, saj je to kraj, ki je kakor poklican za prav ugodno letovišče. V tem oziru čaka bodoče rodove tu še hvalečna naloga, ki bo kraju nedvomno nosila tudi koristi, saj so Podbrežani dobri, podjetni in prijazni ljudje. Ne bo ti žal, če kreneš v Podbrezje, bodisi mimogrede na Brezje, ki so le poldrugo uro oddaljene, ali naprej na Bled, odnosno na planine ali v Tržič.

To nedeljo pa je v Podbrezjah velik okoliščni tabor, združen s proslavo 30letnice tukajšnjega Prosvetnega društva kot popoldanska prireditve. Ne opusti lepe prilike in obišči ta kraj in ljudi! Spored prireditve razglajajo krasni plakati s sliko taborske cerkvice. Pripravljalni odbor si z domačini prizadeva, da bi bili s prireditvijo vsi gostje zadovoljni. Spomni se ob tej priliki tudi, da namerava Podbrežani v kratkem graditi nov, sodobnemu času primeren Prosvetni dom. Pomagaj jim po svojih močeh in s svoje udeležbo!

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14,

javlja, da so bili glasom telefoničnega sporočila dne 19. avgusta izžrebani naslednji dobitki

V. razreda 38. kola:

100.000 din št. 37, 80.000 din št. 97.253, 50.000 din št. 54.567, 40.000 din št. 30.064, 30.000 din št. 93.769, 24.000 din št. 24.040, 20.000 din št. 30.748, 36.651, 16.000 din št. 7.324, 12.000 din št. 46.367, 51.865, 77.139, 81.254.

10.000 din št. 27.707, 33.341, 42.589, 43.368, 43.591, 44.860, 51.832, 55.462, 67.670, 83.629.

8000 din št. 831, 3207, 5346, 6386, 17.036, 17.620, 22.057, 26.234, 29.585, 30.103, 54.067, 59.330, 68.407, 80.204, 81.498, 83.360, 88.753, 89.103, 93.223.

6000 din št. 2636, 4585, 16.485, 19.802, 28.091, 30.063, 39.820, 41.504, 44.575, 56.367, 56.949, 57.720, 58.008, 61.752, 65.681, 71.157, 73.749, 74.506, 76.790, 82.126, 82.371, 89.379, 97.456, 98.332, 99.677.

5000 din št. 1790, 3806, 9684, 10.091, 13.225, 14.305, 17.750, 21.762, 24.334, 27.562, 31.698, 33.364, 34.649, 39.689, 49.089, 53.581, 56.699, 57.961, 74.136, 81.661, 82.005, 88.356, 88.460, 89.020, 96.930, 97.604, 99.519.

4000 din št. 5538, 11.665, 11.730, 21.507, 21.954, 22.753, 23.231, 26.088, 27.323, 36.937, 40.008, 43.183, 46.369, 46.516, 46.681, 47.335, 49.472, 51.204, 60.738, 65.939, 66.537, 76.926, 77.032, 77.248, 85.019, 85.425, 86.702, 88.239, 92.240, 95.153, 95.935, 97.638.

Prihodnji izid žrebanja bo objavljen v torek, dne 22. avgusta 1939.

Zrebanje bo trajalo do 9. septembra.

Vsi oni, ki so zadeli v moji kolekturi, lahko dobilke takoj dvignejo.

Kdor si še ni nabavil srečk državne razredne loterije, naj pohiti ponje v glavno domačo kolekturo »VRELEC SREČE«.

ZAVEDNI SLOVenci IN SLOVEnKE!

Pridite

v nedeljo, dne 27. avgusta 1939

na

NARODNI TABOR V SLOV. KONJICAH

Spored:

1. Do 9 prihod skupin na zbirališče.
2. Ob 9.30 sprevid na taborišče.
3. Ob 10 av. masa s pridgo.
4. Ob 10.45 pričetek zborovanja.

Govora g. minister dr. Miha Krek (najbrž tudi minister Sooj), g. senator dr. Schaubach in g. narodni poslanec Marko Kranjc.

Tabor zaključimo okrog poldneva s skupno pesmijo »Hej Slovenci«.

Jubilej slovenske matere

Kočevje, 19. avgusta.

Danes praznuje v krogu svojih otrok, anah in vnukov svojo 70letnico vzor slovenske matere ga. Fani Boje ali kakor jo pozna celo Kočevje: Bojeva mama. Tiha, skromna, z neomajno vero v Boga je zmagovala vse težave in bridkosti življenja. Po prezgodnji smrti moža je prevzela na svoja ramena vzgojo in šolanje svojih otrok, od katerih je najstarejša a. Akvina usmilila v Leonistu, Etbin profesor na drž. gimnaziji v Ljubljani in Vilko pravni referent belgrajske tekstilne industrije v Belgradu. Z isto skrbnostjo kakor za svoje otroke je skrbela in še zdaj skrbi za študente, ki jih je dobila kot študentovega mati v svojo oskrbo. Iz njene študentovega etanovanja so izšli že trije duhovniki, cela vrsta pravnikov, profesorjev in državnih uradnikov. Bojeve »lemenat«, kakor so v šali imenovali njeno stanovanje, je bil središče vsega kočevskega katoliškega gibanja. V njenem stanovanju so bili sestanki Orla, Krekove mladine, dijaškega srednješolskega krožka, iz njene etanovanja so izhajali skoraj deset let prefekti Marijine kongregacije. Bojeva mama je imela za vsa ta društva vedno odprta vrata, tudi v času, ko se zaradi razpusta teh organizacij ni moglo najti druge primerne prostora. Sama je dala pobude svojim dijakom, da se zbirajo in organizirajo, ker je vedela, da je to za mladega človeka neobhodna potreba.

Gospo Roje pozna in spoštuje danes vse Kočevje, lahko rečemo po okraja. Se danes se pri njej shajajo Dobrepolci, med katerimi je preživela s svojim možem, komandirjem dobrepoljske orožniške postaje, 12 polnih let, in Ribničani in Laščani. Pridejo jo pozdraviti, da se malo porazgovorijo in potem odidejo zopet po svojih opravkih.

Bojevi mami želimo prav od srca še mnogo srečnih in zadovoljivih let!

Vedeljsko branje

KAMEN

Nekoga poletnega popoldne je šel star mož po ozki kamnitni poti, ki je vodila iz vasi na morje. Z eno roko si je opiral bok, v drugi pa je trdo držal palico in se nanjo težko naslanjal. Drhét je in sigal. Vsak tretji ali četrti korak se je ustavil in se počasi zravnil; prijel je palico oboroženo in se ozrl, zvenjeni obraz po starčevsko otožno zasnan.

Bil je zgrbljen. Obleka je ohlapno visela na njem in bila vsa zakrpana. Nosil je le tako, ki so jo bili mlajši v hiši zavrgli, češ da ni več uporabna. Saj je tudi sam postal neuporaben in zajédav. Čeprav je bilo vroče, je bil kajsi oblečen. Ni se potil, pa je bil tesno zapet. V njegovi krvi ni bilo nobene toplote. V obraz je bil rumen. Oči so bile brez barve in ob robih krvavo podplute. Na trepavkah ni bilo vejic. Brezboja usta so bila vdrtá v obraz. Lične kosti so štrlele pod skorjasto kožo kot kolkove kosti starega konja. Na zveženih rokah je bila koža prosojna, da je bilo videti bolešno žilje. Na vratu pod skránjo mu je rasla redka bela brada. Čeprav je bilo čisto brezvetrno, si je bil zavaroval candravi črni klobuk. Kakor ribič na morju si ga je bil privezal z vrvice okoli vratu.

Med hojo mu je vretenasta palica čudno žalostno hokala po uglajenih apnenčastih ploščah in rahlih kamnih, ki so ležali po poti. Z nogami je udarjal težko in trdo; spodrevala so mu in pod njimi je škripalo kakor pod kopiti težko otovorjenega konja, ki se ponoči spotika po gorski tesni.

Nikjer ni bilo nobenega glasu. Vse je bilo tiho. Morje je bilo vse stekleno in belo v sončni luči in tako mirno, da njegovo mrmanje ni dosegalo starca, čeprav je bilo komaj pet sto metrov proč. Obakraj poti so bili zeleni vrtni ovsá in krompirja. Večkrat se je naslonil na kamnitne ograde ob njih in blagoval zoreča žita; oziral se je po ljudeh in bil vesel, ko ni videl nikjer nikogar. Zakaj ribiču ni po sreči nameriti se na ljudi, ko gre na morje.

Starcu se je motilo. Misli mu je slepilo, da se mu je povrnila mladost. Menil je, da gre na morje kakor nekoč.

Prišel je na konec steze in skozi prehod v ogradi zlezal v samotni skalnat svet, ki se je širil nad obalo. Zadihal je vonj morja in od veselja lahno strepetal. Ustopil se je pokonec, si zasenčil oči in gledal v daljo. Videl je neskončno ravan mrgoleče vode, ki se je raztezala do meja neba. Videl je dolgi obalski nasip iz valjastih kamnov. Po škrlitu med valjastimi kamni na obali je uzrl poveznjene čolne, katerih posmoljena dna so se svetila v sončni luči. Videl je čeri, ki so se dvigale obakraj skalnatega zaliva, in tiho morje, ki se je natekalo in odtokalo okoli črnih skal. Videl je stoge posušene morske trave, in v čisto ubeljene zaplate morskoga mahu, ki so ga zjutraj nabrale in potrosile vaščanke. In nagloma so se zgrnili nanj vsi veseli spomini iz fantovskih let, da mu je preostala kri vroče zaplala po žilah.

Na poti dalje je premikal ustnice in drgetal. Stopal je že malone urno in čvrsto. Zakaj privid je slepil tako v živo, da mu je bilo, ko da se prebujá iz dolgega spanja in prihaja v deželo mladosti. In da gre ven lovit ribe.

Ves prevzet veselja si je odahnil na kamnitni klopi kraj poti. To klop so postavili že v zdavnjih časih ribiči, da so mogli kje počivati s košarami rib, gredoč z obale v vas. Starcu je počivanje onod priklicalo čudovite spomine. Misli je na svoj prvi veliki ribji lov, ko je bil še fant in golobrad. Spominjal se je, da je počival prav tukaj s polno košaro in gledal v neumne poginule ribe, na katerih se je bil glen strdil že v žolico. Kako je bilo tisto prelepo!

Potlej se je bil na lepem zmisli na kamen. In ko mu je ta prišel v mar, je prenehal dihati, se počasi zasukal in s prsmi naslonil na klop, da ga počije v skalovini. Ugledal ga je in se zdrnil kakor sledni pes, ko dobi pred oči plen. Kamen je bil okrogel granitni čok. Na sljudo površ je sijalo sonce, da se je ves svetlikal. Bil je na planem prostoru med skalami. Vseeno kolik je bilo kamnje zdrobljeno v grušč in mieto v prah, čok pa je ležal v plitvi jami.

Ta kamen je bil na tem prostoru od pomne-nja. In odkar kdo pámeji, je bila navada, da so vaški fantje na njem preskušali svojo moč in ga vzdigovali. Za vsakega je bil prajnji tisti dan, ko je dvignil kamen s tal in mu dal vetra, kot so menili. Če ga je kateri dobil do kolen, so ga imeli za mojstra, za vrstnika najboljših. Če pa ga je dobil do prs, so ga imeli za junaka brez primere, in povsod so govorili o njem. Toda kdor ni uspel in ni premaknil kamna s tal, je bil posledje posmehovanju vseh za tarčo. Tako je bilo od nekdaj, od časov vaških najzdvanejših pradedov.

Stari mož je strmel v kamen in se silno razvnel, ko se je spomnil, kdaj ga je bil vzdignil v prvo. Takrat mu je bilo komaj sedemnajst let. Z nočjo in skriv je bil prišel, da se je junačil z njim, dokler ga ni bolela že prav vsaka mišica. Ravno za colo ga je bil pa le privzdignil. Ne za več. Toda malo po malu ga je dobival višje, da so začeli spoštljivo govoriti o njem stari in mladi, ki so ob nedeljah hodili semkaj gledat preskušnje fantovske moči.

Zmisli se je še na svojo največjo zmago, in krmečljave oči so se mu zalile s solzami, da ni več videl kamna, ki je vanj mežikal. Živo pa ga

je videl v mislih, v sivem jutrnjem svitanju, ko je bilo še spolzko od rose. V vasi je bila tistikrat svatba. Od navzočnih fantov iz vsega okolja so prenekateri sloveli zaradi svoje moči in postavnosti. Vsi so vso noč veseljačili. Ko pa je skozi odprta vrata nagnečene hiše zasijala podnevna luč, jim je nekdo glasno zaklical, naj nehajo košatiti se in gredo spričat svojo moč na obalo. Da se bo videlo, kdo dvigne granitni čok najvišje! Med vpitjem in smehom so se takoj ravnali tjakaj in za njimi še mnoge ženske. In tam so si slekli suknjiče, pomeli mišice in se spravili nad kamen. Od vseh tistih korenjakov pa ga je samo on dobil do vratu in trikrat poljubil, preden ga je med široko razkoračenimi nogami spustil spet v kameni prah na ležišče. In hvala, ki so mu jo šteli sovaščani onega dne pred končnim vzhodom, mu je zdaj zvenela v ušesih glasno, kakor da še plove po zraku.

Zamomljaj je in vstal s klopi. Odvrgel je palec in šel h kamnu sključen. Tako brez palice ga je močno zanašalo, pa se le ni domislil, kaj počne. Oči so mu srepele in žarele blazno. Prišel je do kamna in pogled povešen vanj, se je okrepil in ustopil pokonec. Nesel je roke k ustom, pljunil v dlani in jih pomel. Dihnil je iz sebe kar moči sápe in se stresel. Potem je začel z nogami grebsti po tleh, da je zadobil držo. Široko se je razkoračil in se v kolenih nagnil malce naprej. Sprehajal ga je močan drget, toda tega mu ni bilo mar. Pripognil se je nad kamen.

Položil je nanj roke in zlagoma pribiral moči. Sapa mu je prihajala iz ust neredno po duških in žvižgala od nadihe. Nato je počasi podrseval s dlani po kamnu, da najde prijem. Toda kamen je bil tako gladek, da ni bilo tega nikjer dobiti. Obseči ga je bilo treba vsega. Zato se je stavec sklonil niže in segel podenj. Toda starost mu je ude tako usušila, da ga ni mogel okleniti in zadobiti prijema. Godrnjaje in stogoten od nemoči svojih rok je motovilil in grabil po kamnu. Kolena so se mu čedalje bolj upogibala. Začel je stokati. Nato je pokleknil pred čok in se nagibal, dokler ni bil s prsmi na njem. Sprostrl je čezenj lakti. Z rokami se je pritaknil tal. Končno je uspel in dobil kamen v prijem. Mučil se je z njim in spet odjenjal. Od napora so se mu pljuča izčrpala. Jezik mu je molel iz ust. Hlupal je. Oči so se mu začele stekliti.

Potem se je znova začutil na kamnu, ki je bil že vroč od žgočega sonca. Vsevdilj ga je razburjal in blaznil. Pred očmi mu je vstal velik rdeč mozolj. Stavec je združenel, in grlo mu je zagatilo vozlu podoben svaljak. Kri mu je navrela v glavo. Žile na čelu so se mu nabrekli. Povlekel je ustne vaze in zastokal, hrečeče globoko zajel sapo in se loteval kamna. Ta pa je bil skozi negiben. Zdajci je stavec slabotno zakrilil z rokami, mlahavo padel čezenj in udaril vanj z brado. Po hrbtu ga je spreletel srh. Potlej je otrpnil, od glave do nog močno strepetal, zdrknil s kamna in padel na levi bok. Noge so se mu zlekile. Poskusil je dvigniti glavo, ki pa je omahnila na levo ramo in se ni več zganila, da mu je obraz strmel v nebo. Spodnja čeljust se mu je povesila. Preko nje je prislozilo iz ust malo rumene vlage. Še nekaj trenutkov ga je stresalo, nato pa je široko odprti oči in povešene spodnje čeljusti obstal strašno pri miru.

Pribrenčale so muhe in ga začele obletavati. Ena njih je kmalu sedla na rumeni curek, ki mu je polzel iz ust. Prignezdila se je druga in v dvoje sta na moč hiteli prepripati se in bzikati okoli njegovih ust. On je negiben dolgo ležal

Murillo: Dva — ki jima tekne

tako. Slišati je bilo le mušje brenčanje. Drugače je bilo vse tiho ko v grobu.

Nato so v tihoto udarili človeški glasovi. Pri-kazali so se ljudje iz vasi, ki so iskaje in oziraje se klicali in si zasenečevali oči. Prišli so v skalovino, kjer je oni ležal in se mu približavali. Niso ga pa zagledali prej ko na deset metrov. Tedaj so zavpili in stekli k njemu. Ko so se sklonili čezenj, sta se oba moža odkrila in se pokržižala. Zenske so na glas zatarnale. Stari mož je bil mrtev.

Moški srednjih let in sivih las, ki je klečal ob truplu, je na glas dejal:

»Zadnji teden ga nismo mogli udrti doma. Vselej se je izmuznil iz hiše. Ali vidite? Kamen je hotel vzdigniti. Pa mu je počilo srce.«

Ta je bil umrlega starca sin.

Drugi, neki sosed, je spoštljivo menil:

»Nekdaj ga je mogel visoko vzdigniti. Hvaljen bodi Bog! V vsem stvarstvu nobena reč ne traja dlje kakor človek.«

Dvignili so truplo in ga odnesli na sklenjenih rokah. Neka ženska je pljunila v kamen in se prekrižala.

»Napuh je tisti hudič, ki je prvi spravil greh na svet,« je dejala.

Odhajali so med glasnim govorjenjem in tožbami.

Kasneje, ko se je zvečerilo, so ljudje od radovednosti hodili gledat kamen, da vidijo, kje je stari mož umrl. In pripovedovali so si o njegovi mladosti in sili pa o svatbeni noči, ko ga je držal vstric vratu in trikrat poljubil. In nato so se navzočni fantje začeli izzivati na preskušnjo moči. Slekli so si suknjič in se začeli otepati s kamnom. (Angleško: Liam O'Flaherty.)

Humozna zemlja

ne potrebuje preveč obdelave in jo lahko takoj uporabljamo. Le včasih se zgodi, da manjka apna, ki ga dodamo. Letno moramo humozni svet prekopati in po potrebi gnojiti.

Nekoliko drugače pa ravnamo s težko ilovnato zemljo,

ki se sestoji iz gline, ilovice, laporja in drugih težjih zemlja. Tak svet potrebuje temeljitega zrahljanja in primešanja drugih, lažjih in bolj humoznih prsti. Dosti pa tudi pomagamo, če svet do dobra pregnojimo in globoko prekopljemo (rigolamo).

Težko zemljo z rigolanjem izboljšamo, prerahljamo in preobrnemo, tako da pridejo spodnje še ne izrabljene plasti zemlje na površje. To navadno že zadostuje. Pri prekopavanju (rigolanju) pa moramo paziti, da ne spravimo na površje zemeljskih plasti, ki nimajo zemeljskih bakterij in so mrtve. Na taki zemlji je nemogoče vsako življenje kulturnih rastlin.

Manjše površine po vrtovih in poljih, kjer je zemlja še kolikor toliko dobra, ne rigolamo pre-globoko, pač pa pustimo, da zemeljska plast pozimi do dobra premrzne, nato jo z navadno kopačo zgrebemo na brazde, da premrzne tudi spodnja plast. To lahko ponavljamo večkrat.

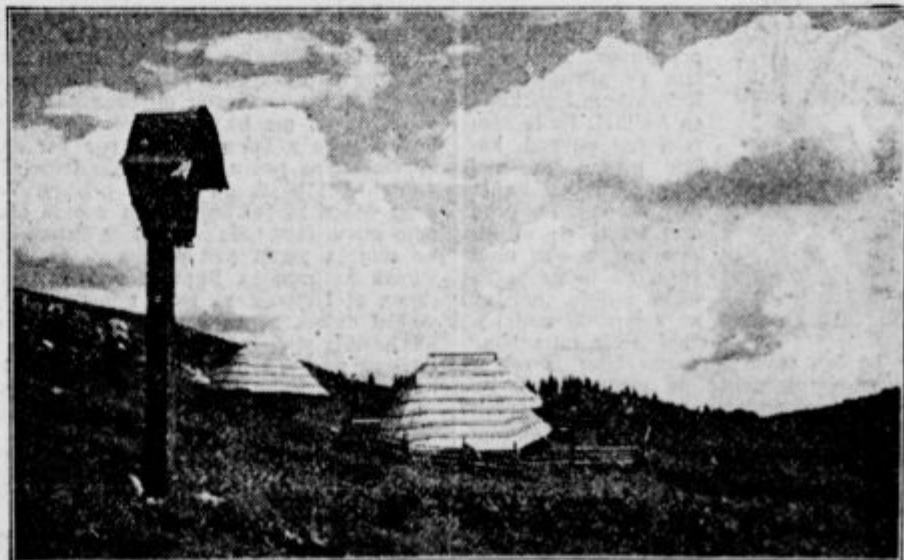
Spomladi razgrebemo zemljo, ki je zaradi mraza razrahljana in zdrobljena in tako pripravljena za saditev. Lahko pa tudi vrt še enkrat prelopatimo, da se zmešajo prsti. Pri rigolanju pa vrt tudi gnojimo. Takrat dodamo zemlji po potrebi snovi, ki jo delajo lahke, kot: lesni pepel, mivka, apnenec, hlevski gnoj, kompost in humozno zemljo.

Za vsako težko zemljo je neobhodno potreben apnenec, ki ga takole dodamo: sežgano in še ne gašeno apno razvozimo v samokolnicah na majhne kupčke po zemlji. Ena samokolnica zadostuje za 50—60 kvad. metrov. Vse te kupčke pa pokrijemo z zemljo, da apno razpade v prah. To se zgodi navadno že v nekaj tednih, nato pa apno raztresemo po zemlji. Pri tem delu pa moramo biti zelo previdni. Raztrestiti smemo apno le, ko je suho in mirno vreme s popolnoma suhimi rokami, ker apno žge kožo.

ker je zemlje le malo, na dnu pa se nahajajo pesek, grušč in ilovica. Če to spravimo na površje zemljo le poslabšamo.

Rigolanje je delo, ki ga lahko s pridom opravimo le v jeseni ali pozimi: kajti zemlje, ki jih spravimo z rigolanjem na površje, so grobe in se drže skupaj. Tekom zime pa zemlja zmrzne in razpade ter je tako plodonosna.

Delo pričenemo na najvišjem ali najnižjem koncu vrta, da tako z rigolanjem tudi vrt vzravnamo. Na najvišjem koncu vrta izkopljemo podolžni jarek, iz katerega izvozimo zemljo na nižje ležeči del, med rigolanjem pa jarek zasujemo in tako svet izravnamo. Če pa pričenemo prekopavati na nižjem delu vrta, pa mečemo zemljo precej višje in puščamo širok jarek.

O počitnicah na Veliki Planini

Oglasni oddenek ameriških časopisov.

V oddaljenih mestih Severne Amerike je več majhnih časnikov, ki si pomagajo na neverjetnejši način, da bi si pridobili več naročnikov. Tako smo brali v nekem takem li-

stiču: »Če se bo tisti mladenič, ki smo ga v soboto zvečer videli, kako je v parku poljubil mlado gospodično, do konca tega tedna naročil na naš list, ne bomo te zadeve v listu nič več omenjali. (Oglasnik z Mississippija.)«

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-65, Ned Dienst; Luksemburg: št. 5067, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

V Karlobagu

Ze dolgo popoldne se mučiva v vroči samoti na cesti. Zgubil sem vsako misel in hrepenenje. Vdajam se podobam, ki jih vrste okrog mene kilometri, vdajam se soncu, trudnosti, mehaničnim gibom svojega telesa in ubijajočemu molku. Tudi moj tovariš je tih. Zdi se, da sva pozabila drug na drugega.

Ko se cesta prevesi proti morju v zaliv, se spomniva, da imava cilj pred seboj. Počasi zaživiva v veselih besedah. Govoriva o zelenju, o drevesih in rožah, o sencih in vodi. Mesta so oaze življenja v tem kamenju.

Sele za nekaj dolgimi ovinki sva v Karlobagu. V pristanišču je nekaj čolnov, ki jih huda burja meče sem in tja. Čez veličastni kamniti breg udarja morje. Nekajkrat pljusne še v naju na cesto, ki jo mogočne hiše potiskajo čisto k obali.

Od samega veselja voziva kar naprej, dokler nama kmalu mesta ne zmanjka. Vračava se proti pristanišču. Treba si bo poiskati dom, čeden kotiček, da se spočijeva in zbereva.

Ko voziva nazaj po isti poti, imam občutek, da naju že vse mesto pozna. Zpomniš si so si najina obraza, obleko, številki najinih koles... In ko spregovoriva z nekaj ljudmi, so nama že prvi trenutek domači, precej razumejo najin položaj in načrt. Z veseljem doživljata, da tukaj nisi samo enota tujkega prometa, marveč naravnost gost in tovariš. Morebiti si boš sam pri sebi očitil, da si zaprt in posloven in da se moraš šele pri teh ljudeh učiti prave sproščenosti. Videz nedeljnega življenja je pri njih popoln.

S pomočjo radovednega fanta, ki nama kar na poti začne ogledovati kolesa, preskušati gume in na glas brati številke (njegovo strokovnjaško je bilo razumljivo, ko je povedal, da se uči za soferja tovornega avtomobila), najdeva sobo pri neki gospe. V lepi hiši še malo za mestom živi sama s siroto Marijo, ki jo je vzela za svojo. Otroci so se ji razšli na vse kraje sveta.

Sprejeta sva kot gosta. Kmalu sediva v temni sobi zapletena v domač pogovor o Karlobagu in tujkem prometu, o najinih doživljajih in načrtih. Razgovorila sva se na dolgo in na široko. Trudnost naju je že zdaj minila! V poznem popoldnevu, ko sonce že izgubi vse moč, je tako lepo postopanje po senčnatih mestnih ulicah.

Mimo novega kopališča, iz katerega je veter pregnal že vse kopalce, greva proti župni cerkvi, ki je prava zidana trdnjava. Nikjer blestevitih oken ali zavrtih zidnih okrasov, samo trdna siva stena. Tudi znotraj je cerkev za naše oči, ki so vajene polnega baroka, prazna.

Glavni oltar je posvečen svetemu Karlu, po katerem se tudi mesto sedaj imenuje. Prej se je namreč imenovalo samo Bag. Meščani so še sedaj Karlobažani ali Bažani. Vse to nama razlaga učeni fantič, bodoči sofer, ki se še sedaj ne more ločiti od naju.

V cerkvi in okrog nje se vrste kamni s starih plemiških grobnic, tako da je prostor pred cerkvijo kar tlakovan z njimi. Ti stari napisi so priče življenja, ki je tu kipel pred stoletji. Karlobag je blestel s svojimi liškimi in krbavskimi gospodi, s svojimi turškimi vojskami in morskimi roparji. S težkimi besedami pripovedujejo napisi o slavni gospodi, ki so tu pokopavali svoje družine. Hoc monumentum proli dilectae... fieri fecit... Ta spomenik je ljubljani hčerki dal postaviti... Kar ostal bi pri teh pričah razgibanega življenja, ki se je izklopilo v teh nekaj besedah in okrasilo ubijajoče kamenje s svojo krasoto.

Težko se poslavljam od preteklosti. Iz pristanišča greva naravnost v ozke ulice. Mesto se vzpenja v breg. Nekaj ulic drži strmo navzgor po kamnitih stopnicah. Precej za glavno vrsto hiš ob obali se začne pisani nered sredozemskih obmorskih mest. V teh krivih in samovoljno oblikovanih ulicah je nastala najbrž tudi tieta atmosfera domčnosti. Za vsakega človeka, za vsak značaj je dovolj prostora, da se izrazi in uveljavi, da se izkriči. Edini red in pravilo je tvoj temperament, tvoja dobra ali slaba volja. Vsak pričakuje od tebe, da se mu daš, kakršen si. Težko bi živel v takem kričnem ozračju: navajen si večkrat na brezosebnost in zunanjo pravilnost.

Med hišami je skrit kapuinski samostan. Cerkev je navzkriž poslikana in okrašena dvoranica, velike toplejša ko župna. Zvezana je z majhnim

samostanom, ki hrani imenitne slike in lepo knjižnico. Vsi domačini ti vedo to povedati in ti cenijo vrednost slik na milijone in milijone.

Pozvoniva na samostanskih vratih. Bledi vrtar nama s čudnim naglasom pove skozi lino: »Gospod gvardijan so bolni.«

Kolikor dalj sva od morskega brega, toliko manj ljudi srečujeva. Nazadnje zajdeva v pravo puščobo. Gori v bregu so hiše prazne, nekatere že razdirte. Kamenje se razsipa z visokih zidov, vztrajno zelenje zaseda pragove in okna. Bršljan prerasta cele stene in zakriva revščino.

Iz Karlobaga so ljudje bežali in še beže. Mesto je bilo ogoljufano za vso bodočnost, ko je bilo odrezano od celinskih notranjih žil. Smeri so se zmedle. Karlobag ne bo nikdar več važno trgovsko pristanišče, kakor je nekdanj bilo. Razviti se hoče v letoviški kraj.

Zalostna je pot med zapuščenimi hišami na Kalvarijo, k cerkvi na griču. Okrog nje je razmetano in s kamni posuto pokopališče. Noben beraški grob ni pri nas tako samotni, kakor so ti kamni.

Ko sedeva pred cerkev, v katero sva skozi gosto zamrežena okna mogla komaj malo videti, na kamnitno klopco, se nama odpre pogled na sivi Pag, ob katerega butajo valovi. Silen veter piha skozi zapuščene zidove.

Mestece je sedaj pred nama. Boren košček življenja, ki kljubuje zmagovalnemu kamenju. Ta kraj je res kakor en sam samostan, od vseh strani zaprt, obdaren s samoto, zbranstvom, samostanskim vonjem in barvo. Car umiranja je razprostrti nad temi neurejenimi hiškami.

Tesno je tu gori. Kmalu se vrneva k bregu v tako imenovano Plantažo, karlobaški park. To je proga zelenja ob morsk obali, s nekaj stezami preprežena in malo urejena. Barve borovcev, bri-

nja, kamariš in fig so raj za oči. Tukaj si varno zapri pred težko sivino kamenja.

Ko se vračava, srečava dva, tri ljudi, ki ne strpno hite skozi park. Nama se nikamor ne mudi. Ogledava vsak kamen in za naslodo šolarja, ki se je pravkar naučil brati, prebirava napise, ki jih je tu vse polno. Na vsakem vodnjaku, na vsakem križu in spominku bereš, kdo ga je postavil.

V pristanišču malo posediva na molu, ki je zavarovan proti vetru in valovom, in skušava urejevati zbegane vtise. Kmalu se nama pridruži prijazni fant. Nagovori naju kot stara znanca, katerih misli in načrte pozna. Toda skoraj nič ni razočaran, ko zve, da nisva brezposelna delavca, kakor si je mislil. Takoj se vživi in začne razkladati zanimivosti od blizu in daleč.

Razigrana nad tem novim doživljem se vračava v svojo domačijo k dobri gospe. V mraku sva tam.

Po večerji sedimo za mizo v zmedeni starinski sobi. Sredi vestnih fotografij v okrašenih okvirih, med aristokratskimi stoli, kitajskimi čašicami in stariimi časopisi poslušava gospejino pripoved.

Imela je sina, ki je bil kapitan na veliki ladji. Pred leti pa je izginil z ladjo na poti v Ameriko. Nikjer ni mogla dobiti vesti o njem. Vsi so verjeli, da se je ladja potopila. Deset in še več let po tem pa jo je pred cerkvijo nagovoril mlad gospod. Povedal je samo, da je kapitan na največji ruski ladji. »Prišel sem v Karlobag, da vidim Vas.« Nato se je poslovil. Gospa je bila tako zmedena, da ni niti spregovorila. Pozneje ni mogla nič več zvedeti o čudnem tujcu. Ali je bil njen sin? Njegov tovariš? Popotnik na zgubljeni ladji?

Tako se plete skrivnostna zgodba, ki so že na pol sanje. Ta osamelna gospa je simbol zapuščenega mesta, ki mu je bodočnost utonila nekje v daljnem sivem morju in živi samo še v veseli tolažbi legend. Saj je v njih ranično upanje.

Ko leževa spat, slišiva mlade deklice peti obrabljene napeve z navdušenim, divjim glasom.

(J. R.)

Doma narejeno cvetlično pokrivalo

Tako pokrivalo, ki je po svetu za večerne prireditve jako v modi, moreš narediti doma. Potrebujes kos naškrobljenega platna, elastiko (da s njo pritrdiš pokrivalo na glavo), dalje iglo in sukanec, nekaj bučic in veliko umetnih cvetlic. Potem cvetice kar prišiješ na platno — pa je pokrivalo narejeno, kakor razvidiš s slike.

Ali veš, kaj so drobci vlijudnosti?

Vlijudnost kakoga oblika ima svoje meje. Če je pretilana, postanemo razdraženi. Kdo bi se že ne bil po tistem jeziku, če je na vsako vprašanje, na vsak predlog za kako zabavo, dobil zmeraj eden in isti odgovor: »Kakor želite...«

Ali bi šla v kino? — Kakor hočeš!... Ali bi šli na izlet? — Ne vem, kakor vam je všeč!...

Ali hočemo biti vlijudni? — Brez dvoma! Torej bodimo vlijudni. Ravnamo se po navodilih majhnih obzirnosti, ki jih je napisal Francos J. H. Lefebvre. Ta svetuje med drugim:

Za ženske

Če se znanec javiš, tedaj ne povej samo ure svojega prihoda, marveč tudi čas svojega odhoda. Spoustaj najljubši stol svoje gostiteljice. Če kadliš, tedaj pokadi zdaj pa zdaj tudi kako svojo cigareto. Če se zjutraj kopiješ, ne porabi zase vse vroče vode, kolikor je je. Daj knjigo, ki si si jo vzela e police, spet na prejšnje mesto nazaj.

Če si v družbi z mojim svojo gostiteljico... Ne primerjaj njegove matere v slabem smislu s svojo materjo. Če predlaga, da bi šli vsi v kino, ne smeš reči, da bi lahko tudi doma ostali. Nikar ne imej dolgočasnega obraza, kadar pripoveduje kako anekdoto, ki se ji ves svet smeje, pa čeprav bi jo bila že stokrat slišala. Ne prosí ga denarja!

Za moške

Ne nastavi radia tako, da bi bilo slišati le poročila o nogometu in politiki. Ne reci: Jaz si bom kupil to in to — ampak: Mi bomo kupili... Ne začni svoji ženi pripovedovati svoje poslovne zadeve, če je zvečer vprav zadremala. V restavraciji se ne pričakaj glasno z natakarnjem zaradi računa, če je tvoja žena zraven. Ne položi obutih nog na zolo. Navadi se, da se obriješ, preden zajrkuješ. Ne reci svoji ženi, da se ji nos svetli, prav takrat, ko jo začne kak gost opazovati. Ne išči pri ženskah več napak kakor si jih sam pripoznaš. To bi bil višek vlijudnosti!

Krompirjeva sladka jed

Mešaj, da se peni, 4 rumenjake in 15 kg sladkorja in primešaj 20 kg skuhanega, prelajčenega krompirja, naribanega limonovega lupino, štiri dkg na drobno sesekljanih mandeljinov in sneg iz 4 beljakov. Daš v pečico in pečš, da zarumeni; zraven daš na mizo sadje ali vanilijevo ali čokoladno polivko.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom bolezní srea, ledvic, žilcev, želodca, notranjih žlez.

Julij, avgust penzion 10 dni Din 750.—. Vračunano: stanovanje (izvzemši sobe Terapije), hrana, zdraviliške takse, sobna postrežba ter pitna kura. — Zdravnik ter zdravilne kopelji je plačati posebej.

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali pa naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Otroške obleke za počitniške in šolske dni

Za počitniške in vroče dneve sešijemo za deklice lahno oblečko brez rokavov, kakršna je videti zgoraj na levi. Robovi so okrašeni z barvastimi zobci. Spodaj je deklet, ki ima svetlo modro ali belo platneno obleko. Poleg nje je deklica v lični obleki iz svile. Žepki so okroglo urožani, za okras so našiti zeleni listi. Klečči deklet je oblečen v praktične hlačke za igranje iz črtastega platna ali kretona. Večja deklica zraven je jako lična v svoji platneni obleki.

Kako krpaš perilo

Perilo iz trikoja, ki se tu in tam raztrga, zagatiš tako, da pri šivanju uporabiš žipke, tako da je luknjica lepo zadelana s kosci žipk. Vbodi morajo biti dolgi, da se triko ne zveže skupaj.

Doma spleteno perilo se navadno najprej raztrga zgoraj na vzorčni progi, ali, kjer je elastika. Progo razdereš in napleteš novo. Prav tako razdereš rob za elastiko in narediš novega iz dvojne prejice.

Svileno perilo zakrpaš s svilenimi, počez vzorčnimi krpicami ali s žipkami.

Tega še ne veš

— Da si kuhalnice in druge leseno orodje dalj ohraniš, če jih koj po uporabi daš v lonec z vodo, ki stoji na kraju štedilnika;

— da leseno desko (za sekanje mesa in podobno) pred uporabo zmočiš z vodo, da se meso, mast ali barvilo zelenjave (peteršilja, špinata) ne varkajo v les;

— da pekača ne varjavi, če jo osnažiš samo s soljo in časopisnim papirjem, in na noben način ne s peskom!

Frtaučku Gustl ma beseda

Kene, sej se prou gvišen še spuminate, ke sem vam zadenč prpoudvou, de sem tam pr »Prumet« Križanskem trgu kupu en bečikel. Pa tu sem vam tud puvetu, kašen pasjon sa mel drug bečeklisti na ta moj bečikel. Se prou cele tri tedne se nisem jest z nim ukul vozu, pa m ga je že eden pufotu. Sej nč na rečem, ta moj bečikel je bitu res prima,

ampak de bo šou zavle tega tku hiter iz rok u roke, b s pa člouk nekol na mogu miselt. Še več koker deset gspudaru je mou kar u enmu mesce. Sej tu ni nč čudenga, ke en fajb bečikel dubi kmal kašenga prijatla.

Hvala Bogu! Dons vam pa še lohka puvem vesela nuvica, de je ta bečikel že spet u ta praveh rukah. No, tu sem pa jest, ke sem ga pušten plaču. Pa na smete miselt, de je ta bečikel še gvišen tak, koker je bitu tekat, ke sem ga kupu. Prou gvišen še nou ni blu tku lep, koker je zdej. Jest b ga še puznou na blu več, če b na bla še zmeri moja numara na nem. Tu je pa tku: kene, kdur ga je ukradu, se je bavu, de b ga kašen pulcaj na spuznou, de je moj, pa b nega in pa še moj bečikel na aretiru. Seveda, ga je raj pustu kar hiter z ena drgačna farba prelakirat. Ta drug tat je bitu pa glih tku u skrbah, ga je pustu pa frišem puhromat. No, in tu je šlu tulk časa na-

prej, de je bečikel spet nazaj u moje ruke prvan-dru. Zdej je res tku lep, de se kar bujim, de b se spet kašen tat vajnga na zalubu. Nn tat je blu še člu tku prsmojen, de mu je nova lampa kupu. En drug pa nova pneumatika. S tem bečiklam sem mou jest res ena prou pusebna sreča. Če b jest vedu, de se me bo taka sreča še naprej držala, b jest prec nakupu še ene par bečiklu tam pr »Promete«, pa pustu, de b m jih tatovi še bi fajb zrihtat. Pol b jih pa naprej predau. Vem, de b prou dobre kšefte delu. Prou use je blu zdej na nem nuvu, sam tista numara je še zmeri na nem, ke sem ja pustu jest najnga pr pulci tekat naštimat, ke sem ga kupu. Seveda, tatovem se je škoda zdel gnarja za nova numara, ke je bla še ta čist dobra, pa sa s misel: zakau b se en let ud bečikla dvkarat taksa plačevala, ke treba ni. Rajš ga pestim frišem prelakirat, pa ga tud na bo nubeden spuznou. Seveda, tu pa pr takeh rečeh na drži, ke morja bit numarirane. Numara je holt le numara.

Noja, pa pestima zdej za enkrat tu. Puvetu sem že tku use, kuku se je gjudil mojm bečikle, udkar se je brez mene ukul pu svet putepu. De sem ga dubu le spet nazaj, pa sem veselu.

Koker veste, pa nubeden na kepuje bečikla zatu, de b gaka sam gledu in ubčudvou, pa že je še tku lep, ampak zatu, de se lohka z nim ukul fura. Zato sem se pa tud jest kar prec usedu najnga in se udpuke de preke Rudenke. H Sau se tku tist dan nistem mogu pelat, ke je bla glih nedela in pa tista alaunast Kristusa Krala gor na Stidione. Ldi je blu tulk tam ukul, koker listja in trave. Člouk ja še stopet ni mogu več kam, kuku b se pa mogu pol eden z bečiklem pelat? Ubrnu sem se rajš dol preko Dulejsnk cest, ke je bla tku

lepu prazna, koker de b lde vedel, de se bo tist dan vozu Frtaučku Gustl z bečiklem tam dol.

Sej se nisem prpelo še prou čist du Rakounka, pa že zaslišem ena muska, ke je, če se na motem, špilata tist marš: »Mi sma vujaki kurenakie. Sej veste, če jest zaslišem kašna muska, sem pa prec vse u luft. Kar z bečikla sem dol skoču, pa začeu ukul gledat, kuku je tu, de je dons u tem konce muska, ke ni neker nubenga človeka za videt? Ke sem se tku ukul ubraču, pa zagledam kar naenkrat tam za enem plankam ena strašen velika fana. Še mal viši je bla, koker je Goluc. Ke sem blu ferbčen, se mpa stopu ke preke plankam, de b vidu, kua se prouzprou godi za plankam. Po kua sem vidu? Nč druga, koker enga gspuda, ke je sedou pr en miz, pa zdehal se mu je. Tam dol na drugme konc pa meskontarje. Druza človeka pa ni blu za videt neker tam ukul. Ke se m je tu čuden zdel, zakau muska špila, sem pa stopu h tistmu gspude, ke je pr miz dremu, ga mal za rama putresu, de se je zbudu, in ga prašu, če bo juter negou gud, ke mu kar cela banda ufrehit dela.

»Kašen gud?« je zarežu prou grubu nad mana. Sej mu nistem nč zameru, ke sem vedu, de ga jezi, ke sem ga zbudu. »Al na veste, de se ufrehit delaja zvečer, če je ud kerga gud, ne pa zdejla pupoudne. Vitezi maja dona tiela ena veselica. Če šte jiti noter, morte pa plačat deset dinarju ustupnine.«

»Viteze b pa res raz vidu.« sem mu udgovuru. »Ki pa so, de jih ni nč za videt? Al se sam tistem prkažeja, ke plača deset dinarju ustupnine? Ene dva dinarčka b že še ofru, sam de b jih enkat vidu, ke jih nistem še nekol. Deset dinarju je pa useglih mal preveč pr teh teških časeh. Al se na daste prou nč zgihlat?« En čas sem čaku na udgovor, pa ni blu nč. Ke se m je čuden zdel, de kar mouči, sem mu pa punudu kar tri dinarčke. Udgovora pa useglih nistem dubu nubenga. Kar

naenkrat pa zaslišem, de že spet tku smrči, koker de b eden drva žagu. Ke se m je smilu, ga pa nisem tou budet. Skubacou sem se raj spet na bečikel. Seveda sem tistmu gspude, ke je spet nazaj zaspu, raj vošu »lohka nuč«, pa sem naprej udfuru ke preke Jelačine. Ke pa mene pred usaka štarja začne prec žeja nadlegvat, sem pa stopu not na vrt na en špricar. Seveda, bečikel sem pa raj uzeu kar s sabo not na vrt, ke sem se bavu, de b m ga spet kdu na puštesu. Jest b mogu pa spet nazaj kar k nogam coklat, koker tekat ud Urbančka.

Ke sem spiu ene tri al šter špricarje, sem se pa skubacou spet nazaj na bečikel in ja ubrau spet nazaj pu Dulejsnk cest preke Iblan. Veste, pu držauneh cestah se jest z bečiklam že zatu rad vozem, ke sa tku urihane, de člouk misel, de jaha kašenga še mladga žebca. Tku pa fajb pusakuješ, de se moreš še prou dober držat, de te bečikel dol na strese. Jest pa rad jaahm, ampak kdu s bo pa dondons kojna kepvou, ke sa tku dragi. Pa še futrat jih moreš, če žeš, de t na krepve. Ud bečikla pa plačš usak let tisteh par kuvacu, pa maš na našeh držauneh cestah glih tak užitek, koker če b kojna jaah, če prou se z bečiklam vozeš. Kene tela naše iblanske ulce in pa ceste sa pa tku gladke, de člouk res na ve, al se voz z bečiklem, al sedi duma pr miz in douhšes predaja. Kua maš pol ud take vožne? Jest sem se že namenu, de bom enkat prou gspuda župana, de b pustil še pu mestnih ulicah in pa cestah take lukne skopat, koker jih mama pu držauneh cestah. Jest mislem, de b m ustregel, če že ne za družga, pa saj zatu, de b pršu še neki brezposelnih srnakdu du kruha. Sej gspud župan sa doberga srea, zatu tud upam, de b moj prošon prou gvišen ustregel. Puskusu bom na usaka viza, pa nej bo že pol, koker če. Krona m zavle tega menda na bo z glave padla. F.G.

Med lutkami

Za dvakrat je gospa pomohla glavo skozi vrata, da bi Dolij čim strože zabavala, da ne sme preveč govoriti, se ne razburjati, aler bo vročina spet bujla: »Zmeraj govoriš samo ti... le ti govoriš!« Dolij je sedela na postelji s kupom blazin za hrbtom in v družbi svojih prekrasnih lutk. In dvakrat je odgovorila materi:

»Ne samo jaz, Tudi Nina se igra...«
Nina je bila hčerka bivše dojlje.
Toda Nina, odkrito povedano, ni dostej niti um, odprla. Zakaj, že dve uri ji je bilo oko v sanjah in vsa je bila razdvojena, saj niti ni mogla verjeti, ali je vse to resnica, kar je videla in občutila.

Svetlozelena, dve leti stara oblekica jo je rezala krog vratu in pod pazduho, jo tiščala v ramenih in v prekratkih in pretesnih rokavih so ji bile roke ko klobase. A krasota otroške sobe, ki je bila vse obložena s modrim atlasom, jo je tako očarala in prevzela, da ni ničesar čutila in ničesar zapazila. Nalaho in podzavestno je s svojimi zabrekliimi, nerodnimi ročicami božala gladko, mehko odejo posteljice, medtem ko je strmo očij odprti ust gledala neprestanemu, hlastno rftolajočemu brbljanju male, boine gospodičnice.

Dolij se je zavedala, da se prav za prav igra Nina, čeprav se ni niti ust odprla. S svojim pozornim in nemim občudovanjem je Nina vsaki izmed sedmih lutk, ki so ko gospe na obisku sedele na postelji, dala novo dušo in novo zabavo. Saj se Dolij že zdavnaj ni hotela več igrati z njimi. To so bila lesena telesa brez življenja, ki so imela voščene ali porcelanaste glave; oči so bile steklene, lasje pa iz prediva. Dolij jih sploh ni več marala. A zdaj, vpricho Nino, so imele mahoma spet dušo in so zaživele v novem, tudi zanjo čudovitem življenju, česar si doslej ni mogla nikoli misliti. Zato je tako napravila, da so ji bile lutke ko gospe iz velikega sveta in so klepetale in bile muhaste, prav takšne ko mamine prijateljice.

To je bila kontesa Lulu, ki je sama šofirala, kadila cigarete z zlatim ustnikom in ki je, dvigaje kazalec, zmeraj kričala: »Moringi, Moringi, če mi uideš, te ujamem!«

Kdo je bil Moringi? Čarovnik? Kdo ve! Mo-goče je bil tudi kak mamim prijatelj ali prijatelj maminih prijateljic! Toda to, kar tako izrečeno ime, je zvenelo v Nininih ušesih ko ime kakega čarovnika, ker je Dolij dejala, da je bil zlasti prijatelj one druge lutke, gospe Betsij. »All right, thank you!«

Ne, ne, temu se ni smejati! Gospa Betsij je zmeraj angleško govorila. Z mamo, z vsemi! In je bila zmeraj na konju. — »Hop — hop!« — pa ni sedela, marveč zares jahala ko moški! In večkrat je padla s konja. A nikoli se ji ni ničesar zgodilo, tej grdi Amerikanki! Če je ona komu stisnila roko, je kar zbolelo. »All right! Thank you!«

Pa tale? Tudi tale — za počiti! Zares bi čovek od smeha počil! Dona Mariu. Zmeraj bolna! »Moj Bog sem, moj Bog tja...« — »Moja uboga glava! Moje ubogo srce!« — »Ah, prosim vas, Moringi, dajte, bodite dobri! Moringi, ne želite me vendar! Moringi, saj se ne morem več smejati, Moringi! Moja uboga glava! Moje ubogo srce! Zares — za počiti!«

Nima ni ničesar razumela. Njej se je zdelo čisto razumljivo, da je ta lutka kadila in da je ona druga jezila. Če so že imele celo spodnje hlačke s čipkami in svilenimi pentljami, žametaste podveznice z zlatimi zaponkami in lakaste šolčke, ni bilo nič čudnega, če so tudi resnično kadile in jezile in se pogovarjale v tistem nerazumljivem jeziku. V tej sobi se more uresničiti pač vsakršen čudež! Tudi resnični, živi konjički bi mogli zdaj zdaj nastati in zdreviti po daljnih poljanah modre, mehke preproge, noseč na sebi te drobne damice, ki so bile okrašene z vihrajočimi pajčolani...

Ta privid je Nino tako prevzel, da si mogla prav verjeti, ali ne do dobra doumeti, da ji je hotela Dolij, utrjena od igranja, podariti neko lutko, a ni se vedela katere.

»Ne, te le ti ne dam, je rekla Dolij, »ta ima bolno roko in mora ležati pri meni v postelji. Dam ti... Dam ti tole, gospe Betsij... Ne, ta je tako hudobna! Nedostojna! In pa, zmeraj govori po angleško in ti je ne bi nič razumela. Tole ti bom dala. Ime ji je Mimi. A reči ji moraš zmeraj Markezina. Markezina Mimi. Je jako zahtevna, ah, tako zahtevna! Vsako jutro mora biti zanj ko kopalnica pripravljena in za zajtrk mora dobiti čokolado in kekse in... No je pa ničesar, da veš? Je samo srebrne kroglice, ki jih dobiš v lekarni, tam nasproti cerkve. Res, tole ti dam... Za zmeraj... Saj ti pravim, da ti jo dam, no, vzemi jo...! Čakaj, je poljubček ji dam... No, zdaj jo pa kar s seboj vzemi...«

Nina se je zmedeno in plašno ozirala krog sebe. Ko je Dolij tako silila, je vstala, a obstala je, ne da bi mogla dvigniti roko in skoraj ji je šlo na jok.

Tedaj je vstopila Dolijina mati, ki jo je sledila dojlja, katere je bila zdaj postrežnica v hiši. Tudi njena mati se je zdelo zdaj Nini vsa predrugačena v sijaju te hiše, saj je imela belo avbico na glavi in čipkast, bel predpasnik. Zdelo se ji je, kakor da tudi njena mati plava nekje v daljnem, sinjem ozračju.

Kaj je rekla? Prepovedala je Dolij, da bi ji podarila lutko. Da ji je na sme podariti, ker je bila lutka prelepo in preposposko obložena in še v teh čevljkah in rokavicah in klobučku... Da bi tako fino lutko podarila Nini? Nina je vendar zdaj gospodična, mora streči očetu in nima časa, da bi se igrala! Zakaj, gorjé, če pride oče zvečer domov in ni vse v redu!

Oče? Kje pa je? Nini je bil tako oddaljen ta hudi oče, ki je prihajal zmeraj pijan in nezadovoljen domov in jo je brez vzroka pretepaj in jo lasal ali ji zmetaj v glavo, karkoli je dobil v roko. In jo je še nahrulil: »Bolje bi bilo, da bi bila mrtva!«

Ona, da, namesto brata, ki ga je bila mati odstavila, da je šla v službo za dojljo! Neke so-veda se je ponudila, da bo za liro na mesec oskrbovala brata. Nina pa naj bi mu bila za mater. A bratec ji je nekega dne umrl v naročju. Umrl je, pa ga je še nekaj časa v naročju nosila okoli: ves mrzel je bil, ves bel, tih in trd, saj Nina ni vedela... Odljé je bil oče hud, tako je bil hud, da mati ni mogla nič več živeti pri njem in je ostala v tej hiši in je služila dalje, ali kakor je oče rekel in kakor se je zdaj tudi Nini dozdevalo,

»se je šla gospe...« Zares, mati je zdaj govorila in gledala, se smejala in se vedla ko resnična gospa, natančno tako ko Dolijina mama in Nini se je zdelo, da to ni več njena mati.

»Ne, ne, gospodična! Kaj si le mislite! Niti v sanjah ne! Tako lepo lutko moji ubogi Nini!«
A Dolijina mama je prišla Nino za roko in ji položila lutko, Markezino Mimi, na prsi in je pri-tilnila nato roko nanjo, da bi jo dobro držala.

»Ali se ne boš zahvalila? No, kako boš rekla?«
Nič. Nina ni mogla ničesar reči. Tudi se ni upala pogledati lutke, Markezine, ki ji je ležala na prsih in jo je tiščala s roko k sebi.

Ko omamljena je široko razprti očij in odprti ust odšla iz sobe. Stopala je po stopnicah nizdol, šla po mnogih cestah in je dospela do razpadle hišice, kjer je bivala z očetom, in ni ničesar videla niti slišala; bila je daleč nekje izven življenja.

Na njenih prsih je živeła z roko podprta, čudovita lutka. Nerazumljivo življenje je živeła ta lutka, kakršno ji je v njenih možganih še lebdelo od nekoliko mrzličnega brbljanja njene male, boine gospodičnice. Moj Bog, če bo lutka govorila samo v takem jeziku, kakršnega ji je Dolij polagala na jezik, kako jo bo pa razumela?

»Moringi, Moringi, če mi uideš, te ujamem!«

Polejšje go h kmetu

»Ah, Moringi brez dvoma ne bi prišel v to bajto, da bi obiskal Markezino Mimi, in tudi prijateljice ne bi prišle! Pa cigarete s zlatim ustnikom? In odišavljenе kroglice? In konjički, živi konjički, tako majceni?«

Niti za hip ni mislila tega, da bi se mogla igrati v tej borni hišici s to lutko. Da bi ji strgala, to jo, strgala ji pač bo. A kako neki, ko ne bo mogla govoriti z njo? Ko ni ničesar vedela o življenju, ki ga je bila lutka vajena?

Ko je stopila v temo kamrico, kjer je ostalo njeno ležišče in je bil zraven stol s razstavljenim, elamnatim sedalom in še majhna klopa, ki jo je imela za mizo, ko je bodila še v šolo, se je obupano in potrto ozrla krog sebe, ne zaradi sebe, a zaradi male gospe, ki jo je imela v naročju. Še zmeraj se je ni upala pogledati.

Spomnila se je, da je bil v mali skrinji pod ležiščem moder predpasnik, ki ga je nosila nekoč Dolij in ga je Dolijina mama podarila dojlji za Nino. Večkrat je bil že opran in je bil že ves prebledel in na več krajih raztrgan. Vendar je bil od ondi doma; bil je nekoč last Dolij, morda ga bo tudi Markezina spoznala?

Ne da bi odložila lutke, se je Nina sklonila, vzela iz skrinje predpasnik, ga pogrnila ko preprogo po klopi, skrbno pazé, da bi skrla vse luknje, vsaj najpveje, da ne bi bile vidne. No, za zdaj jo bo posadila na stari, a gosposki predpasnik.

Počasi, z drhtečimi rokami jo je posečila nanj in je skrbno pazila, da ji ne bi povzročila kakšne bolečine ali ji pomečkala obleke. In zdaj se je slednjič le upala ozreti se vanjo. Pokleknila je in ji pogledala v oči. Čudovito življenje, ki ga ji je Dolij v svoji sobi vdihnila, je tu ugasnilo. Lutka je sedela pred njo, ko da ničesar ne vidi, ko da čaka, da Nina kaj stori zanj, da ji povrne ono življenje, izgubljeno življenje velike gospe. Toda,

kako? Kaj? Saj ni ničesar imela! Dožij ji je bila dejala, da so njene lutke vajene, da se večkrat na dan preoblečejo in da je imela Markezina Mimi nebroj domačih halj, ki je bila druga lepša od druge; bile so rdeče, rumene, vijoličaste, rožaste, z japonskimi senčniki... Ali je bilo mogoče, da bo morala biti zmeraj takole, zmeraj v klobuku in v čevljkah in v zaplesti in a to verižico krog vratu, ki je pahljajka visela na njej?

Ondi, kjer je bivala Dolij, ondij bi bila srečna, če bi mogla služiti lutki. A tu? Kako, da se ni Dolij domislila, da bi ji bila dala s seboj vsaj posteljico in nekaj njenih oblek? Ne zato, da bi ji bila več podarila, marveč zato, da bi imela Nina priliko postreči ji. Kako ji bo postregla, če ničesar nima? Kvečjemu ji bo mogla s njo ali prstom ali s končkom roba očistiti čevljičke. Drugega pa niš ne.

Dolg, globok vzdih se je izvil Nini iz prsi, ko je čepela pred klopo. Okrenila je glavo in je hipoma zagledala v umazanem kotu kamre malo sobo Markezine Mimi. Majhno sobo? Bila je velika sobana in na tleh je bila mehka modra preproga in še bela posteljica s sinjim, svilenim baldahinom in omarica z ogledalom in pozlačeni stoli in zrcalo nad umivalnikom. In samo sebe je zagledala ondij, v lepi obleki je bila ko njena mati. In kako se je trudila, da bi ustregla svoji razvajan, zahtevni, mali gospodičici in bi ji izpolnila vse želje, da bi ne bila okregana! Saj bi Markezina Mimi gotovo ne bila zadovoljna, čeprav bi bila v vsej krasoti in dasti bi si Nina pri-

Pleteno zgibano krilo

Tako zgibano krilo si utegneš sama splesti, posebno še, ko je delo jako zanimivo. Potrebujes precej trdo prejico, in najbolje je, če pleteš prav preprosto, na primer, 6 pental desno, 3 levo. — Ko krilo opereš, ga položiš na suho blago in ga daš v obliko ko je krilo napol suho. Gube urediš prav na koncu. (Glej sliko!)

Zagreb je v tem mesecu žarišče jugoslovanskega šaha. Amaterski turnir z 32 udeleženci in damski turnir z 8 udeleženkami je nekaj novega in dokaz, da jugoslovanski šah zelo lepo napreduje. Napredek pa kažeja bolj Belgrad in Zagreb kot Ljubljana, ki proti novim mladim igralcem ne more postaviti nič novega enakovrednega. Ta zaostanek bo težko popraviti.

Na amaterskem turnirju se Gabrovšek, Šiška in Šorli dobro drže in imaj ovisi trije izgleda na kvalifikacijo za finale. Sorazmerno uspešno igra tudi mladi Slokan, dočim je Mlinar nekoliko slabši.

Iz tega turnirja prinašamo danes tipično amatersko partijo, polno napak in dobrih potez, v kateri je slovenski amater iz Ljubljane premagal slovenskega amaterja iz Zagreba.

Šiška Jože : Jerman Ivo

1. e2—e4, c7—c5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. d2—d4, c5×d4; 4. Sf3×d4, d7—d6 (teorija priporoča tu Sg8—f6, kar izsili Sb1—c3); 5. e2—c4! (s tem dobi beli solidno pozicijsko prednost, ker je črneh osvobodilna poteza d6—d5. preprečena.) g7—g6; 6. Sb1—c3, Lf8—g7; 7. Sd4—c2! (beli doledeno pritiska na točko d5. Konj stremi iz c2 preko c3 na d5.) Sg8—f6; 8. Lf1—c2, 0—0; 9. 0—0, Lc8—e6 (črni ni našel pravega načrta. Potrebno je bilo Lc8—d7, Ta8—c8, a7—a6 in po možnosti b7—b5.) 10. Ta1—b1, Sf6—d7 (ideja druga f7—f5 ni zdrava, ker preveč slabši pozicijo). 11. Le1—e3, f7—f5; 12. Sc2—d4, Sc6×d4; 13. Le7×f4, Dd4×d4, Dd8—b6 (še najbolje, ker je črna pozicija izpostavljena napadom). 15. Sc3—b5 (grozi D×b6 in Sb5—c7) 0a8—c8; 16. b2—b3, f5×f4; 17. f2—f3! (odpira linije, da bo mogel izkoristiti slabosti črne pozicije.) Le6—f5; 18. Tb1—c1 (to je slabo. Bolje bi bilo Tb1—d1.) Sd7—e5; 19. Le2—d1, e4×f3; 20. Ld1×f3, Te8—c5 (črni si je zelo popravil pozicijo, toda si s tem zopet vse pokvari. Grožnja T×c5 je evidentna in bi bilo bolje preiti v ugodno končnico s Se5×f3+, T×f3 D×d4) 21. Sb5—c3, Se5×f3+ 22. Tf1×f3, c7—e5; Dd4—f2, Te5—c6; 24. Df2×b6, Te6×b6; 25. Sc—d5, Tb6—a6; 26. Te1—f1, Tf8—f7; 27. a2—a4, kg8—g7; 28. g2—g4, Lf5—e6; 29. Sd5—f6, g6—g5; 30. Sf6—c8+, kg7—g8 (edino. Na kf8 dobi beli s Se8—c7 kvaliteto, na kg6 je po črni v dveh potezah mat.) 31. Se8—f6+, kg8—g7; 32. h2—h3, Ta6—c6; 33. Sf6—e8+ (beli je bil v časovni stiski in skuša pridobiti čas.) Kg7—g8 (tu je bilo potrebno kg7—f8); 34. Se8—f6+, kg8—h8 (po tej napaki je čuni izgubljen). 35. Tf3—d3!, h7—h6; 36. Tf1—f2!, Le6—d7; 37. Sf6—e4, Tf1×f2; 38. kg1×f2, kh8—g7; 39. Td3×d6, Te6×d6; 40. Se4×d6 (beli je končno dobil kmeta nazaj in ima zaradi majoritete kmetov na damskem krilu boljše končnico.) Ld7—c6; 41. b2—b4 (napaka, ki zopet pokvari izgleda belega. Potrebno je bilo a4—a5.) kg7—f6 (z Le6×a4 bi imel črni najmanj remisa); 42. a4—a5, kf6—e6; 43. Sd6—f5, Le6—c4; 44. Sf5×h6, Le4—d4; 45. c4—c5, e5—e4; 46. Sh6—f5, ke6—d5; 47. kf2—e3, kd5—c4; 48. Sf5—d6+, ke4×b4; 49. Sd6×b7, kb4—b5; 50. Sb7—d6+, kb5×a5; 51. Sd6×e1 Ld3—f1; 52. Se4×g5, ka5—b5; 53. ke3—d4 in beli je hitro zmagal.

Mlini na veter, ki so nekaj take poživljali pokrajino v francoski Provenci, večinoma zapuščeni razpadajo. V novjšem času jih spet obnavljajo in s velikimi narodnimi slavnostmi praznujejo njihovo oživljenje.

TEHNIKA

Gledanje v daljavo

Gledanje v daljavo (televizija) je izum, ki obeta prineseti človeštvu podoben preobrat kakor ga je prinesel radio. Gledanje v daljavo, iznajdba, na katero si je človeški um nekdanj komaj upal pomisliti, izgleda, da bo kmalu dostopno ljudem, kakor je dostopen današnji radio. Preden se nova iznajdba izroči človeštvu, da bi mu služila, je potrebno seveda mnogo skrbnih priprav. Predvsem je treba izdelati omrežje oddajnih postaj in pripraviti za sprejemne aparate za prodajo takzi cenj, da bodo dostopni čim širšemu krogu naročnikov.

Sprejemni aparat za gledanje v daljavo, daje na primernem motnem steklu slike, Slično kakor na filmskem platnu se podobe premikajo. Praktično dosežemo premikanje podob na podoben način kot v kinu. Podoba zažari na zaslonu in ugasne. Takoj nato se posveti nova, ki kaže prejšnji prizor nekoliko premaknjen. Da človeško oko ne opazi trepetanja slik in dobi vtis gibajočega se predmeta, se mora na zaslonu slika prikazati in ugasniti vsako sekundo najmanj šestnajstkrat. Ker se pri izmeničnem toku, ki ima 50 nihajev v sekundi, kakor je dandanes splošno v uporabi, motnje najlažje paralizirajo, če se slika

Nekaj o črnem korenu

Zelenjava, ki je kakor beluš in čist kri

Črni koren ima skoraj tak okus kakor beluš in je vendar mnogo cenejši. Njegov sok jako zdravilno vpliva na razne ledvične, jetrne bolezni in bolezni v mehurju in tudi trganje se poleže.

Črni koren pripraviš kakor beluš. Paziti moraš na to, da ga daš olupljenega takoj v jesihovo vodo, kjer je malo moke, zato da ne počrni.

Grobnice in spomenike
kamnosečko stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Naš domači zdravnik

Tehnik. Stari ste 23 let. 13 let imate kronično bolezen nosu-ozaeno. Bili ste že pri mnogih zdravnikih. Zdravili ste se z različnimi tinkturami, vendar pa brez zadovoljivih uspehov. V nosu se vam napravljajo hraste, ki razširjajo neprijeten duh. Sami ga ne zaznavate. Brali ste, da je vzrok tej bolezni slaba hrana. Stojite pred uganjko, kako to? Saj ste imeli vedno dobro hrano. Telesno ste krepki, razvijate se. Prejnjaja leta se vam je po izpiranju s slano vodo za dva do tri dni zboljšalo. Zadnji čas pa se vam je bolezen poslabšala. Če prav vas ta nadloga neprestano mori, vendar niste obupali, ampak z vso vztrajnostjo iščete sredstev in vzroka bolezni. Opažate, da se vam s prehladom bolezen vedno poslabša. Dela vam velike preglavice zlasti na potovanju, kjer nimate prilike, da bi si redno izpirali nos. Sicer vam bolezen ne povzroča nobenih bolečin. Ubija vas le misel in občutek manjvrednosti. Nihče se vam zaradi neprijetnega duha ne upa približati.

Ozaeno je bolezen nosne sluznice, ki se pojavlja čisto familiarno, včasih pri več otrocih, zlasti pri nežnem spolu, in to v različnih stopnjah. Pri nekaterih samo kot kronično vnetje z gnojnim izcedkom brez posebnega duha. Pravega vzroka ne poznamo. Nekateri menijo, da jo povzročajo bacili, drugi pa menijo, da obstoji konstitucionalna nagnjenost. Bolezen pa sproži druge bolezni, kakor n. pr. difterija v nosu. Bolezen se veča skozi leta. Često pri najhujših primerih čez leta izcedek preneha, hraste odpadejo, ostanke le lažje težave. Značilno za njo je res, da bolniku samemu ne povzroča nobenih posebnih bolečin. Mori ga le misel in neprijeten občutek, da se ga zaradi neprijetnega duha vse izogiba. V obrambi proti tej bolezni pa smo še brez moči. Zdravila, ki bi z njo bolezen premagali, ne poznamo. Boriti se moramo zaradi tega samo proti glavnim znakom, t. j. neznošni in zoperni duhu in hrastu. Zdravimo jo med drugim tudi z operacijo, ki se v posameznih primerih pravi dobro obnese. Svetujem vam, da greste na kliniko v Zagreb.

F. Z. S. B. p. V. Tri tedne občutite pekoče bolečine, če greste na vodo. Opažate tudi gnojen izcedek.

Prav majhna je verjetnost, da bi bilo kaj drugega, kakor kar že sami mislite. Če si boste vest bolj točno izprašali, boste našli, da je res tako. Nič ne odlašajte. Vi spadate v zdravniško oskrbo. Če se zanemarite, boste večni revež. Onesrečite pa lahko še druge.

M. Z. C. Vaša vroča želja je, da bi se zredili. Vedno ste tako suhi. Kadar vidite kako dekle, ki ima močno postavo, ji kar zavirate. Taka nimate. Naj bo še tako dobra jed, vzamete malenkost, pa imate že dosti. Tu pa tam spijete kozarec vina. Gibljete se skoro nič. Mleka ne marate. Počutite se sicer zdravi. Stari ste 24 let, neporočeni.

Navadno so razne žlečnice in črevesne bolezni vzrok hujšanju in pomanjkanju teka. Vi se sicer počutite zdravi, vendar pa bi vam svetloval, da se daste preiskati. Poleg teh zunanjih vzrokov pa so tudi notranji vzroki, ki povzročajo hujšanje: n. pr. premočno izločanje žleznice ali možganske žleze hipofize. So pa tudi posebne vrste ljudje, ki so po svoji konstituciji nagnjeni k suhosti. Pri teh ljudeh navadno prebavila ne izpolnjujejo svoje naloge tako, kakor bi jo morala. Najti moramo pravi vzrok hujšanju. Z dijetlo dosežemo uspehe le pri hujšanju, ki so ga povzročili zunanji vzroki.

Pravni nasveti

Kupna pogodba. A. Z. L. Z. ženo sta kupila posestvo tako, da ste Vi prispevali dve tretjini kupnine, žena pa eno tretjino. Na dan kupne pogodbe ste bili zadržani in ste poslali ženo, da naj kupno pogodbo za vas podpiše. Žena tega ni storila, pač pa je podpisala kupno pogodbo sama v svojem imenu kot kupec. Vprašate, kakšne posledice bo to imelo, če žena umre. — Ker je žena sama navedena kot kupovalka, bo posestvo na njo prepisano in bo ona edina zemljišna lastnica ter bo smela sama z njim razpolagati. Če bi umrla brez oporoke, bi polovica posestva pripadala vam, ker nimate nič otrok, druga polovica pa bi dedovali bratje in sestre pokojne žene kot zakoniti dediči. Če pa napravi žena oporoko, lahko celo posestvo zapusti svoji žlahti.

Kmetijstvo. J. K. Dekla, ki je imela pogojeno plačo za celo leto, je dolžna, da celo leto tudi odsluži. Ker Vas je v največjem delu brez utemeljenega vzroka zapustila, lahko zahtevate, da zopet pride v službo in vam povrne škodo ali pa da plača odškodnino. Škodo imate v tem, da morate namesto nje najemati delavke, ki so sedaj dražje kot pa letna dekla. Svetujemo vam, da še neizplačano letno mezo pravilno poračunate z vam nastalo škodo, ostanek pa dekli izplačate. Ta obračun napravite z deklom na občini.

Zgorela drvarska kočja. J. U. S. Najeli ste drvarje in jih poslali v planino z naročilom, da nočijo v vaši drvarski koči. Drvarjem pa je bila sosedova bolj všeč in so spali v sosedovi. V noči od sobote na nedeljo, ko ni bilo nobenega drvarja v planini, pa je sosedova kočja zgorela. Sosed zahteva, da mu postavite novo kočjo, češ da so Vaši drvarji napravili škodo. — Drvarji niso šli po Vašem nalogu v sosedovo kočjo, pač pa samovoljno in zato vi zanje, tudi če bi zaradi malomarnosti povzročili požig, ne odgovarjate. Za škodo so pač odgovorni drvarji sami, seveda pa jim mora sosed dokazati, da so res oni povzročili požar, ne pa kak drugi ljudje. Kljub temu vam pa svetujemo, da s sosedom vsak do polovice prispevata za postavitev nove kočje, ker bo to za mirno sožitje obeh gospodarstev najbolje.

Nedoletna nevesta. M. K. V. S tem, da ste dobili kot nedoletna dovoljenje varuha za poroko, še niste postala polnoletna. Z vašo imovino boste mogli svobodno razpolagati šele, ko dopolnite 21 leto.

Zvestoba rodi srečo. P. S. Z. Z dekletem ste se pred leti spoznali in sta sklenila se poročiti, čim bi vam to službeno razmerje omogočilo. Znanje ni ostalo brez posledic. Za poroko niste dobili dovoljenja. Plačevali ste od sodišča določeno preživnino za dva otroke. Sedaj se hočete z drugo

Jejte večkrat in po malem. Kozarec dobrega vina vam ne more škodovati. Iz krajev ste pač, kjer imate dobro vino pa slabo vodo. Bodite čim več na prostem. Tule jedilni list bi vam pripomnil: Zjutraj: skodelico bele kave z smetano, kosček belega kruha s surovim maslom, medom ali marmelado. Za predjuznik: dve mehko kuhani jajci, skodelico čaja ali mleka in kosček kruha s surovim maslom. Kosilo: krožnik gosto zakuhane juhe, dva obroka lahke prikuhe (repa, špinata, koleraba, krompir, ohrovt, zelena salata), en obrok riža, rezancev, cmokov in skodelico pretlačenega kompota. Južina: kakor zjutraj. Za večerjo pa krožnik gosto zakuhane juhe (zelenjavno, postno), kompot in pecivo.

J. F. M. P. 25. V grlu se vam nabira sluz. Zjutraj pa imate grlo suho, tako da komaj požirate slino. Pri govorjenju vas vedno draži grlo, da morate kašljati. To trpi že eno leto. Opažate, da hujšate. Stari ste 40 let. Pokadite do 15 cigaret dnevno.

Nadloga, ki jo opisujete je lahko samo katar v žrelu, sapniku in dihalnih organih, kar zelo pogosto srečujemo pri tobakarjih. Dejstvo pa, da hujšate, govori zato, da tiči za tem kaj bolj resnega. Svetujem vam, da si čimprej poiščete zdravnika.

D. F. Sk. Stari ste 36 let, samski, uradnik. Letos ste zboleli na pljučih. Rentgenološko in klinično so vam ugotovili vnetje pljučnih vrškov. Počutite se dokaj dobro. Temperatura, ki je bila še prejšnji mesec povečana, je sedaj normalna. Ker mislite na dopust za en mesec v Slovenijo, vprašujete kam bi šli?

Predno greste na dopust, svetujem, da greste še k zdravniku, ki pozna razvoj in sedanje stanje bolezni. Po vašem opisu vam svetujem kraje, ki leže do 1200 m visoko. Lahko greste na Pohorje. Kraj, kjer ste v službi, je za naše ljudi zaradi klime kaj malo ugoden. Priporočam vam, da se čimprej vrnete nazaj v naše kraje.

D. M. G. O. 6: Pred dvema letoma ste zboleli v Ljubljani za tuberkulozo. Odšli ste takoj domov, da se pozdravite. V juniju letos ste bili zadnjikrat pregledani. Klinična in rentgenološka preiskava je dognala, da so pljuča popolnoma zdrava. V začetku tega meseca pa se je zopet pojavila subfebrilna temperatura, ki jo imate redno zvečer. Vprašujete, če je mogoče, da bi psihični momenti vplivali na temperaturo. Veliko namreč samevate.

Menim, da prav storite, če greste k zdravniku na pregled. Morda se je proces ponovil. Odvisno je seveda tudi od tega, kdaj merite temperaturo. Po prehodu, po jedi je vedno za nekaj desetink višja. Tudi psihični momenti lahko vplivajo nato. Najbolje zdravilo za znižanje temperature v takih primerih je ležanje. Pijete pa lahko tudi pyramidon ali pyretan.

B. K. G. Suha usta imate čez dan, posebno pa zjutraj, ko se zbudite. Stari ste 60 let. Kaj je temu vzrok?

V starosti opešajo žleze slinovke in ne izločajo več toliko sline. To bo, menim, tudi pri vas deloma vzrok. Deloma pa je vzrok to, ker dihaite skozi usta. Rentgenovi žarki tudi lahko uplivajo kvarno na žleze slinovke. Tudi pri tistih, ki jemljejo zdravila, v katerih je atropin, se slina zmanjša, oziroma posuši. Včasih se napravijo v izvodilih žleze kamenčki, ki ovirajo odtok sline. So pa tudi ljudje, ki si samo domišljujejo, da imajo suha usta. Z zdravili, ki vsebujejo pilocarpin, pospešujemo izločanje sline. Tuji v ustih tudi pospešujejo izločanje sline. Zvečite gumijevе bombe, jejte mnogo sadja, zlasti grozdja.

Poročiti, pa vprašate, če bi prvo dekle moglo od Vas zahtevati kakšno odškodnino. — Vaša služba ne daje takih dohodkov, da boste mogli vzdržati kar dve družini. Kajti za oba nezakonska otroka boste morali plačevati toliko časa, dokler se ne bosta mogla sama preživljati. Računati pa morate tudi z zakonskimi otroci v lastnem zakonu. Po vaših navedbah bo mogoča nezakonska mati od vas zahtevati odškodnino, ker se vam je udala le zaradi obljube zakona, ki jo sedaj nečete izpolniti. Svetujemo vam, da se zopet sprijaznite s prvim dekletem in bo vam, materi in otrokom življenje znosnejše.

Zaradi plaza odtrgana zemlja. Z. A. M. Po deževju je plaz odtrgal zemljo in z njo zasul deloma občinsko pot. Nasuta zemlja je ostala še vedno last posestnika, čigar hrib je oškodoval plaz. Občina mora poskrbeti, da je občinska pot čim prej zopet uporabna. Če se lastnik zemlje ni pobrigal za to, kam z zemljo, ki je obležala na poti, jo je lahko dala občina občanom na razpolago, da so jo razvozili s ceste. Odškodninska vožnja za odvoženo zemljo v vašem primeru ne bi mogla biti uspešna.

Negotuje meje. Z. A. M. Skrbnik ete posestva varovanja, ki pa ima sivnega mejaša, ki stalno leze v varovane svet. Ker tudi občina temu njejaš ni kos, vprašate, kako bi najcenejše zavarovali sedanje meje. — Svetujemo vam, da se z mejašom domenite in postavite, kjer jih še ni, nove, jasne mejnike po meji, ki jo mejaš sedaj priznava. Če mejaš na sporazumno postavljanje mejnikov ne bi pristal, mejniki pa bi bili potrebni, potem predlagajte pri sodišču zamejčenje vseh že nevidnih in spornih mej. Oba mejaša bosta pa skupno trpela le sodnijske stroške poslovanja na kraju samem, kolke za predlog boste pa sami plačali.

Gadbenik. M. K. R. Poizkusite in prosite in prosite za podporo pri domači občini, na banovini (prosvetni oddelek) in Glasbeno Matico v Ljubljani. Uspehi ni izključen.

Odškodnina za srno. A. M. K. Zakupnik lovišča ima pravico zahtevati odškodnino od lastnika psa, ki mu je uničil mlado srno. Če orožnik zahteva odškodnino, verjetno tega ne zahteva v svojem imenu, pač pa za lovškega zakupnika. Delavca, ki sta odšla že od psa uničeno srno, po našem mnenju nista zagrešila lovške tatvine. Izkoristila sta je mrhovino, ki bi se sicer popolnoma zgubila. Če sta psa dveh različnih lastnikov gonila srno in jo z združenimi močmi ugonobila, odgovarjata za škodo oba gospodarja solidarno.

Obljube tujega potnika. A. M. U. Ne boste mogli dokazati, da Vas je potnik tujega vozača prelepil, ko Vas je pridobil za pristop v varovalni krožek. Saj ste kot inteligentni mogli pred podpisom proučiti pravila, ki so dovolj jasna. Po tem imate pravico po določenem času prositi za posojilo, odvzato zavoda pa si pridrži pravico, tako posojilo podeliti ali pa odkloniti! To je jasno napisano. Če prenehate z nadaljnjimi vplačili, boste dobili že vplačane zneske ob določenem roku vrnjene brezobrestno, poleg tega vam pa bodo še odbili 3% od tiste vsote, ki bi jo morali končno privarčevati, če ne bi bili prenehali z rednimi tedenskimi vplačili. Povračilo že vplačanih zne-

skov bi mogli takoj zahtevati le, če bi se varovalna pogodba proglasila za neveljavno, kar vam po našem mnenju ne bo uspelo. K nadaljnjemu vplačevanju prispevkov vas hranilnica ne more siliti; pač pa si lahko izračunate, koliko bo znašal po 10 letih odbitek za upravne stroške od končnega prihranka. Takrat bi se sicer mogli temu upreti in verjetno tudi pred sodiščem dokazati nemoralnost take zahteve; seveda je vsaka pravda negotova in ne vemo, kako bi sodili o tem tamonjši sodniki.

Sadje ob meji. A. M. H. Ni nobenega zakonskega predpisa, kako daleč od meje se sme saditi sadno drevje. Mejaš ima le pravico, da sme izravnati korenine, ki segajo v njegov svet in obsekati veje, ki segajo v njegov zračni prostor.

Vojaški rok. M. J. V. — Vprašate, ali ima četrti sin, ki je potrjen za polni 18 mesečni rok vojaške službe, pravico do skrajšanega roka. Tretji je stalno neposoben, prvi in drugi sta pa odeluzila polni rok. — Četrti sin v gornjem primeru nima pravice do skrajšanega roka. Če bi bila drugi in tretji sin odslužila polni rok, bi imel četrti pravico do skrajšanega.

Zdravljenje kmečkih poslov v bolnišnici. M. M. Kmečki posel se je pri delu poškodoval in je moral v bolnišnico. Bolnišnica zahteva plačilo stroškov za posla in ali jih sme odtegniti od plače. — Gospodar je dolžan dati kmečkemu poslu v bolnišnici, ki ni povzročena ne namenoma, ne z veliko nemarnostjo, poleg denarnih prejemkov potrebna oskrbo in zdravniško zdravljenje in potrebna zdravila do 14 dni, ako je službeno razmerje trajalo že 14 dni, in do štirih tednov, ako je službeno razmerje trajalo že pol leta. Če je potrebno plačati za navedeni čas bolnišnice stroške. Izdatki v gotovini za zdravljenje in nabavo potrebnih zdravil kakor stroški za negovanje v bolnišnici ali pri drugih ljudeh, se smejo zaračunati na polovico denarne prejemke, pripadajoče mu za čas obolenja.

Potni list. Z. F. V inozemstvo morete potovati, če dobite potni list in vizum konzula dotične države, kamor bi radi potovali. Za potni list zaprosite pri domačem okrajnem načelniku. Koliko stane, boste zvedeli tam, glede vizuma in bivanja v inozemstvu pa vprašajte pri konzulatu.

Lastnik kmetijskih strojev. I. C. Lastnik ete kmetijskih strojev in delate z njimi v 17 vaseh, tako, da ste tem vsem neobhodno potrebni. Radi bi zvedeli, če bi v primeru mobilizacije ali vojake, mogli doseči oprostitve vojaške službe. — Zakon ne dopušča v takem primeru oprostitve. Zato bi bilo vlaganje prošnje brezuspešno.

Študij v Beogradu. I. N. Radi bi dobili informacije o študiju, stanovanju itd. v Beogradu, kamor nameravate jeseni. Vprašate, kam bi se obrnili. — Obrnite se na »Klub slov. kat. akademikov

Davčni nasveti

Kmetijski delavci. Po pravilniku k čl. 90. zakona o neposrednih davkih je dohodek gozdnih delavcev zavezan uslužbenckemu davku, če presega minimum, ki je določen v istem členu pod točko 6. zakona, ker gozdnega gospodarstva ni smatrati za kmetijstvo.

Pritožba. Vložili ste pritožbo zaradi odmere pridobnine. Sedaj bi radi znali za naše mnenje o tem, ali boste s pritožbo uspeli ali ne. — Odgovor. Proučili smo vaš prepis pritožbe. Po našem mnenju je pritožba preobširna, prešporna in premalo prepričevalna. Zato vam v sledečem pojasnimo, kako da bi se morala glasiti vaša pritožba.

Predvsem bi morali povprašati pri davčni upravi, od česa da se vam je odmerila pridobnina, t. j. od katerega prometa, od katerih kosmatih dohodkov, kakšno režižo da so vam priznali, in koliko da znaša končno obdavčljivi čisti dobiček. Dokler teh podrobnih odmeritvenih podatkov ne poznate, vam ni mogoče sestaviti dobre pritožbe. Čim pa imate pravkar omenjene davčne podrobnosti, vam ne bo težko preiskusiti pravilnost obdavčbe, oziroma uspešno izpodbijati odmero davka.

Ugovarjate je odmeri pridobnine le v onih točkah, glede katerih davčni podatki niso bili pravilni, torej glede višine prometa, glede višine kosmatga dobička odnosno glede višine režijskih izdatkov. Seveda morate glede teh biti na jasnem, ali oziroma kateri režijski izdatki, da so po obstoječih davčnih zakonih odbitni ali neodbitni. Zato bi bilo umestno, da pred sestavo pritožbe proučite zadevne člene (t. j. člene 53, 54 in 55) zakona o neposrednih davkih.

Ne zadošča pa, da samo osporavate odmero osnovno, treba je tudi, da pravilnost vaših ugovorov dokažete, n. pr.: potom izvedencev, katerih zaslišanje je hkrati predlagati, dalje s tem, da predložite pogodbe, račune ali druga prepričevalna dokazila.

Če v tem smislu preiskusite vašo pritožbo, morate sami priznati, da ne odgovarja zgoraj navedenim zahtevam in da zaradi tega ne morete pričakovati, da se ji bo moralo ugoditi.

P. M. v Lj. Prizivni (pritožbeni) rok se šteje šele izza dne, ki sledi dnevu vročbe one davčne odločbe, katero nameravate osporovati. Torej morete od 25. avg. t. l. vložiti pritožbo. Pritožbo lahko oddaste zadnji dan priporočeno na pošto. Receptis shranite za vsak primer!

T. J. v K. Člen 129. zakona o neposrednih davkih pravi: Če se davčni zavezanec ne zmeni za poziv davčnega oblastva in ne preda ne davčne prijave ne zahtevanih podatkov, mu je odmeriti po cenitvi davčnega odbora na podstavi podatkov, s katerimi davčno oblastvo razpolaga, davek kakor tudi kazen po členu 137. Zato vam svetujemo, da v lastnem interesu ugodite pozivu davčne uprave.

S. A. iz P. Obresti dolgov se pri odmeri pridobnine smejo upoštevati samo v toliko, kolikor te obresti obremenjujejo obdavčljivi obrt ali podjetje. Člen 54. t. 4. zakona o neposrednih davkih. Ker posojilo v vašem primeru ni v zvezi z vašim pridobninskim obrtom, se plačane obresti ne bodo izločile iz osnove za odmero vaše pridobnine.

Ivan R. v P. V stvarih, v katerih in kolikor so upravna oblastva po pozitivnem pravu upravičena odločati po prostem preudarku, tožba na upravno sodišče in na državni svet ni dopustna. Glej člen 19. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. Zato v vašem primeru nima smisla, da bi šli na upravno sodišče.

Rentnina. Res je, da zakon o proračunskih dvanajstinah za leto 1935-36 v § 46. odreja odložitve odmere in odložitve terjatve je odmerje rentnina, toda vse to le po posebnih pogoji. Navadna zakonska določba pravi namreč: »Kljub veljavnim zakonskim določbam se vzamejo zavezanec davka na rente, ki (vsako leto) redno prijavljajo davčni upravi svoje terjatve in dogovorjene koristi od njih, ter dokažejo, da zaradi dolžnikove plačilne nezmoglosti ali zaradi veljavnih zakonskih predpisov ne morejo dogovorjene korist ostvariti, v posebno evidenco, davek na rente se jim pa naknadno odmeri, vsakokrat od tistega dela koristi, ki se in kadar se ostvari. Vsako korist, preieto od takih terjatev, mora

v Beogradu, Vojvode Milenka 46. — Pred kratkim je naš list pisal tudi o sprejemnih pogojih v »Studentovski dom«, kjer so dijaki za razmeroma majhen denar dobro preskrbljeni. Prosite za spremembo v navedeni dom.

Odpoved stanovanja. B. I. M. Vaše navedbe niso popolne, ker ne poveste, v kakšnem svojstvu ste nastopili službo in kda je vaš službojalec. — Če pri najemu stanovanja ni bilo kaj posebnega dogovorjeno, velja 14 dnevna odpoved.

Obremenjeno posestvo. V. P. B. Po preteku več kot 3 let se ne da razveljaviti pogodba, čeprav je posestnik posestva dobil premlenkostno odškodnino za odstopljeno pravico kopanja peska na posestvu. Ker je vključena pravica kopanja peska omejena in so izvzeti gozd in kultiviran evet, lahko posestnik odprda gozdne parcele in kultivirane parcele brez te vključbe. Če bi se temu lastnik vključbe pravice protivil in ne bi hotel dati izjave za bremen proti odpis posameznih parcel, ga boste morali pač tožiti. V pravi se bo moralo razčistiti, kaj sta pred leti oba pogodnika smatrala kot »kultiviran evet«; ali samo vrt in obdelane njive, ali pa tudi travnike. V pravi se bo moralo tudi ugotoviti, kaj so odprane parcele v naravi; ali spadajo med izvzete gozdne parcele in kultiviran evet ali ne. Za tako ugotovitev, če ne bo neporna med strankama — bo sodišče moralo zaslišati izvedence na kraju samem.

Pravica stanovanja. S. M. B. Ob prevzemu posestva ste se zavezali dajati izročitelju poleg drugega prevžitka tudi izključno pravico stanovanja v dveh prostorih hiše. Žena izročitelja je sedaj umrla, izročitelj pa se je odelil v drugo vas in ima oba stanovanjska prostora v vaši hiši zaklenjena. Kljub temu, da teh prostorov ne uporablja, vam jih noče pustiti v uporabo. — Dvomljivo je, kako bi pravda iztekla. Kajti izročitelj ima domrtno pravico uporabe obeh stanovanjskih prostorov. Dokler ima v teh svoje pohištvo upravičeno, vrši s tem svojo uporabno pravico. Če zlepa ne dosežete, potrpite. Saj vam je lažje gledati zaprte prostore v hiši, kakor pa če bi imeli stalno pred vami vtičkarja. — Premičnine, ki si jih je izročitelj z notarske pogodbe pridržal, so ostale njegova lastnina. Ko vam je po notarski pogodbi obljubil, da bo te premičnine po svoji smrti vam dal, je to darilna obljuba, ki pa je neizpolnljiva, ker ni napravljena v predpisani obliki notarskega zapisa.

Dedna pravica nezakonskega otroka. P. H. — Nezakonski otrok ima zakonito dedno pravico le po svoji materi in njenih starših, ne pa po svojem nezakonskem očetu. Čeprav vam je premožni nezakonski oče obljubil, da vam bo kaj zapustil, pa je sedaj umrl brez oporoke, nimate nobene zakonite pravice do njegove zapuščine. Morda se zmenite s svojimi posestniki, da vam protovoljno kaj priznajo, prisiliti pa dedičev k temu ne morete.

Naš živinozdravnik

Izpadanje dlake pri angora zajcih. Z. K. S. Imate 50 angora zajcev, katerim je začela dlaka na debelo izpadati. Začelo se je pri petih zajcih in v kratkem je nesreča zajla vse zajce. Na koži ni opaziti drugih sprememb razen malo priljaja. Dasi imajo zajci izvrsten tek, so zelo shušali, tako da jih je sama kost in koža. Vi ste pojav izpadanja dlake smatrali za znak kožne bolezni, pa ste uporabljali najrazličnejša zdravila za kožne bolezni, a vse zaman. Dlaka izpada še naprej in zajci so vsak dan še bolj mršavi, dasi jim dajete najboljšo hrano in v veliki količini. Ker zajci predstavljajo za vas že kar imetje, vam je veliko za to, da zajce ozdravite. Kako bi to dosegli? — Izpadanje dlake je sicer res najpogostejši znak kožne bolezni, toda lahko ga povzroča tudi druge notranje in v prvi vrsti kronične bolezni kakor tudi črevesni zajedalci. V vašem primeru govorijo vsi znaki za črevesne zajedalce, ker pri bolezni kože nastopajo razen izpadanja dlake še drugi znaki, pri kroničnih notranjih boleznih pa navadno živali nimajo tako dobrega teka, kakor ga imajo vaše živalce. Najboljše storite, če zajca, ki je najbolj in najdelj bolan, nesete k veterinarju ali pa na drž. veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani, kjer bodo zajca vsestransko preiskali, če bo treba tudi secirali, če že ne bodo mogli v blatu samem najti jajčkov parazitov. Zdravljenje se bo pač ravnalo po diagnozi.

Gole glave in vratovi pri kokoših. S. H. T. Zadnje čase opažate, da so nekatere kokoši izgubile perje na glavi in vratu, da se čisto s kljunom obrirajo po perju, so nemirne ter naglo hujšajo. Pred dnevi vam je tudi poginila ena kokoš prav naglo. Po opisanih znakih sodeč, imajo vaše kokoši grinje. Najboljše storite, če eno kokoš, na kateri opažate omenjene znake, daste v preiskavo strokovnjaku, da se izključi ostale bolezni. Grinje napadajo svoje žrtve predvsem po noči, jim pijejo kri ter jih vznemirjajo. Po dnevi se skrivajo v razpokah ali pa na živalih pod perotni in pa v kljunih. Grinje je treba zatirati v njihovih skrivališčih in pa na živalih samih. Kurnice je treba dobro očistiti, oprati z vrelim lugom, posebno je treba paziti, da se zalijejo vse razpoke in špranje, kjer grinje najraje bivajo. Nato je treba še vse skupaj premazati z 2% raztopino kreolina ali pa z petroleom ter kurnice pustiti osem dni prazne in šele potem se živali lahko vselijo. Živali same pa je priporočljivo posipati z perzijskim prahom proti mrčesu ali pa jih namočiti v raztopini lizoformi in sicer 2%. Zatiranje grinjivosti pri perutnini je predvsem važno zato, ker grinje pri sesanju krvi lahko prenesejo, oziroma razširjajo, kužne bolezni, kot n. pr. kokošjo kolero itd.

Vrtnarski nasveti

L. M. V. Na vašem vrtu se je razpredlo drevo, ki žene vedno nove odganjke iz korenin in ga je težko uničiti. Pravite mu »oleantus«. Latinsko se pravi »Ailantus glandulosa« Dsf, nemško »Götterbaum«, po slovensko pa mu pravijo »božje drevo«.

Z izsekavanjem ne boste uspeli, ker rastlina žene vedno nove veje iz korenin. Pod vsakim kolonom se nahajajo speča očesa, ki kmalu požene. Najbolje napravite, če sproti izpodkopavate vse odganjke čim globlje. Delo je sicer težko in dolgotrajno, a sigurno. Druga sredstva nil

ODREZITE

»SLOVENE SVETOVALE«

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 20. avgusta 1939

Odkod današnji nesrečni zakoni

Do sedaj je bil simbol pravičnosti ženska podoba z zavezanimi očmi. Danes pa bi morala biti simbol prenekanterih modernih zakonov podoba moškega in ženske, ki imata oba ali vsaj eden izmed njih zavezane oči. In prav to, da jih stopa v zakon toliko z zavezanimi očmi, more razložiti številne razporeke (po državah, kjer jih civilna oblast dovoljuje) in veliko število ločenih zakonov, ki se trudijo z besedo, pismom in organiziranim delom, izsiliti postavbo o razporoki tam, kjer še ni uvedena. Poročili so se z zavezanimi očmi. V zakonu pa takemu paru pade obveza izpred oči in tedaj spoznata, da nista drug za drugega, zato prož iz tega ali sploh vsakega drugega zakona. Zato: V zakon z jasnimi očmi!

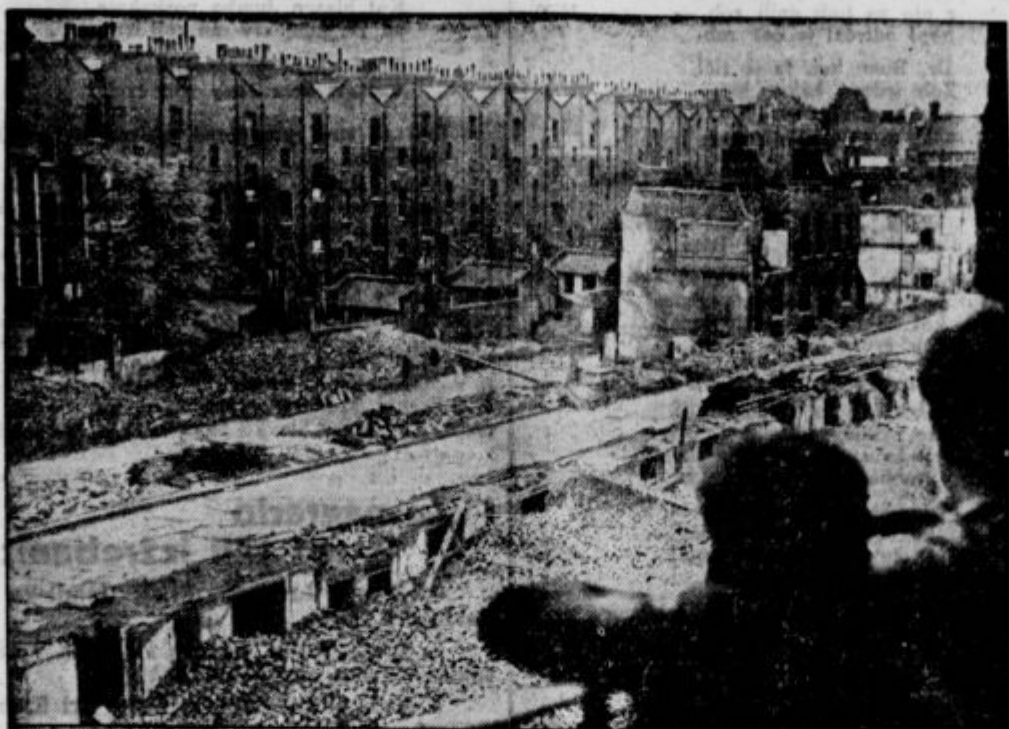
Najprej jasne oči gledé zakona samega! Če ženin in nevesta nista kristjana samo zato, ker sta nekje vpisana v krstno knjigo, ampak če sta Kristusova vernika tudi po Kristusovih načelih, potem si morata biti v vesti in na jasnem, da z zakonom stopata v zvezo, ki je po vsej svoji naravi in božji naredbi nerazdružna, dosmrtna. V vesti si morata biti, da, če gresta narazen, to ni samo zoper neke sitne družabne navade in spono, za katere je treba samo nekaj poguma, da se jih človek brezobzirno otrese; v vesti, da s škandalizacijo, ki bi z njuno razporoko nekaj časa razburjal večji ali manjši krog sorodnikov in znancev, še nikakor ne bi bilo vse opravljeno — ne, razporoka je še veliko več. Razporoka je dejanje, s katerim se z drzno in uporno voljo prekrši ena temeljnih postav, na katere je Stvarnik postavil človeško družbo. Razporoka je izpodkopavanje temeljnih kamnov človeškega občestva. Vsak poskus, raztrgati zakonsko zvezo, je en najbolj nemoralnih dejanj in drzen upor proti eni najvažnejših božjih zapovedi.

Jasnih oči pa tudi pri izbiranju zakonskega druga! Tu ne sme odločevati ta ali ona slepa in slepeča strast, ampak samo jasna pamet. Gledati samo na prijetno telesno zunanost (lepota, zdravje, moč itd.), na zgolj naravne vrline (izobraženost, neka zgolj naravna uglašenost značaja itd.), na bogato nevestino doto ali na ugodni ekonomski položaj bodočega moža — ne pa gledati predvsem na dušno, duhovno lepoto, moč, zdravje in bogastvo: to, to se pravi stopati v zakon z zavezanimi očmi. Podlaga tisti medsebojni ljubezni, ki se žrtvuje in ki vse prenaša, niso tiste zunanji naravni darovi — danes so in že jutri bodo izginiti za vedno —, ampak tista duhovna lepota, tista dušna moč, ki jo dajejo človeku kreposti in plemenitost značaja, lastnosti, ki z leti ne venejo, ampak celo rastejo. Zaradi teh se zakonec drug drugega spoštujejo in ljubijo — to in pa milosti zakramenta je pravo in najmočnejše vezivo njih zakonske nerazdružnosti.

Jasne oči pa tudi za veliko resnico, da zakon ni plesišče z godbo in zabavo, ni koncertna dvorana z uživanjem harmonij, ni s kraljevsko gostijo pokrita miza, ni čim komedonejše uživanje zemeljskih dobrin, ampak da je zakon predvsem dolg, dolg delovni dan. Jasne oči za dejstvo, da se z zakonom sprejemajo na rame dolžnosti, da bo treba v zakonu prispevati k skupni sreči tudi z lastno-ročnim, koristnim, včasih celo napornim delom. Žena ne more zahtevati, da ji zakon nudi vse komednosti, po katerih se ji bi zahotelo v njenem ženskem srcu, pa tudi mož ne, da mu mora zakon dajati za vsako ceno sredstev za vsako žmoškok uživanje, zlasti alkohola. Redkokje se samogoltnost tako zelo maščuje kot v zakonu. Ne emeta misliti, da je zakon v prvi vrsti za nju dva, marveč da je

bil zakon upoštevan od Stvarnika tudi in predvsem za njuno potomstvo. Torej delo za otroke, zlasti pa veliko dela, napora in skrbi za vzgojo otrok.

In potem zavest, da v zakonu ne bo samo rožic, ampak tudi veliko trnja; zavest, da zakonski sodrug ni angel brez napak, ampak človek s človeškimi slabostmi, ki jih bo treba — ne pomaga nič — večkrat prav potrpežljivo prenašati. Sploh je treba za zakon tiste nesebične ljubezni, bodisi med zakonoma, bodisi obeh od otrok, ki se žrtvuje, ki daje, ki pozabi nase, da osrečuje druge.

V Londonu gradijo zavetišče protiletalskim napadom za 8000 oseb.

Muhe in komarji — nadloga poletnih dni

Muhe in komarji spadajo k najbolj neprijetnim nadlogam poletja. Borba zoper muhe je ena najvažnejših nalog gospodinjice poleti, saj muhe ne prenašajo samo bacilov, njih ličinke kvarijo tudi živila, če jih skrbno ne zavarujemo, spričo muh.

Muhe najbolj privlači huda vonj. Zatorej ni kar tako, da jih je največ v hlevih, mesarjih in trgovinah z živilom. Da jih prepodiš iz ahrambe, si nabaviš tenčico za čez okno, ali pa, če je dovolj prostora, daš vsakršno živilo pod tenčico svedra tako, da muhe ne morejo zlesti spodaj na živila.

Muhe so tudi sicer zoprna nadloga. Res je grd pogled na muholovke, nalepljen papir, ki visi s stropa, vendar se te še najbolj obnesejo. Ena sama muha, ki venomer brenči okrog tebe, ti

Če je pa zakon delovni dan, pa vendar ni težka tlaka brez utehe in veselja. Vsako delo prinaša delavcu tudi nagrado, uteho in srečo; človeka tepe samo lenoba. Četudi zakonsko nebo ni vedno lepo višnjevo, četudi je zakonski križ včasih od site težak, je pa vendar tudi res, da je zakon, ki se v njem živi krščansko, vir velike sreče in zadovoljnosti. Medsebojna družinska ljubezen, zavest in nagrada izpolnjenih dolžnosti, sadovi dobre vzgoje otrok in pa Bog sam — odtod zakonska sreča, ki lajša vse križe. Samo ene stvari je treba, pa ne bo ne razporok ne nesrečnih zakonov — zakon je treba gledati s krščanskimi očmi, živeti v njem s krščanskim srcem, vse tako, kakor ga nam je dal On, ki je Odrešenik tudi zakona.

Kako si žejo pogasiš v vročih dneh

(Hladilne pijače iz sadja in evkaliptnih sokov s mlekom in sodavico.)

V vročini si človek ničesar tako ne poži, ko da bi dobil kaj hladilnega v usta. Tu sledi nekaj navodil za take osvežujoče pizirke:

Rdeča mlečna smet.

Operi lepe maline in ribez, pusti, da se ocedijo, napolni z njimi v plasteh, a sladkornim poprom, porcelanast lonec in pusti pokritega stati čez noč v hladnem prostoru. Drug dan naj to prevre, in iztisni sok. Soku primešaj sok polovice limone in mrzlega mleka, premešaj, osladi in kani vanj likerja. Daj na mizo s kosci ledu.

Pijača iz lipovega cvetja

Očisti lepo razcvetelo, pravkar odrgano lipovo cvetje, daj ga v lonec in ga polij z dvema steklenicama vina. Pokrij lonec in pusti ga stati 6 do 8 ur. Nato vino precediš, osladiš in daš na mrzlo. Preden daš na mizo, izlij vanj četrt litra mrzle slatine.

Breskova pena.

Vzemi koščice iz pol kg zrelih breskev; oluplj jih in jih malce prekuhaj na razgretem sladkorju in daj na sito. Breskov sok na ognju pomešaj s pol litra mleka in 2 rumenjaki, da nastane redka krema. Odstavi in mešaj dalje, dokler se ne shladi, nakar primešaj sneg iz 2 beljakov. V vsak kozarec položi polovico breskve in napolni kozarec s peno. Dobro ohlajeno daj na mizo. (Po okusu lahko priliješ kanec konjaka ali maraskina.)

Borovnično mleko.

Borovnice močno potresi s sladkorjem; čez 2 uri jih pretlači in razvrkljaj sok z dvema deloma mleka in 1 delom sodavice. Daj na mizo jako mrzlo, če mogoče z ledenimi kosci.

Nadevani paradižniki v solati

Prava kuharica se zmeraj zanima za različne solate. Tu se utesne izkazati njena iznajdljivost in kuharska brihlost.

Za nadevane paradižnike so potrebni veliki, trdi paradižniki, ki niso le zreli, marveč tudi popolnoma brez napak. Z ostrim, koničastim nožem odrežeš vsakemu paradižniku precej debelo kapico, nato izdolbeš vsebino, in izdolbino precej dobro osoliš. Potem postaviš izdolbene paradižnike, z volitno navzdol, na sito, tako da izteče ves sok. To, kar vzameš iz paradižnikov, uporabiš za paradižnikovo omako ali juho.

Romunska solata. Za vsak izdolben paradižnik zajameš polno žlico riža, ki ga skuhaš na mleku in ga pomešaš s sesekljano čebulo, z zelenjavo, z gobicami, ki so skuhane na presnem maslu, z nastrganim sirom. V to mešanico vliješ malo paradižnikove meze in potem nadevaš to goščo v izdolbene paradižnike, ki jih pečeš pičle pol ure v srednje topli pečici.

Jajca in čebula. Lahko pa daš izdolbene paradižnike najprej za pol ure v pečico, nato jih vzameš ven in napolniš z jajcem, pomešanim s čebulo.

Orehi in jabolka. Izdolbene, surove paradižnike pa lahko napolniš tudi z majonezo, v katero primešaš na kocke razrezana jabolka in krompir in sesekljane orehe. Taki paradižniki se izborno priliježijo k pečenki.

Obkoljevanje v Afriki.

Širite katoliško časopisje!

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16					17					18				
19				20				21			22			
23			24				25	26			27			
28		29	30	31	32				33	34	35	36		37
38	39			40							41			42
43			44				45	46					47	
48		49	50				51	52			53	54		
55				56				57			58			
59	60			61							62			63
64		65	66	67	68		69		70	71	72	73		74
75				76			77	78			79			
80					81					82				
83				84							85			

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehalo pri debelejših črticah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. bivši albanski vladar, 5. obsevaljevalna priprava, 12. tuja beseda za modrina, 16. igra s petjem in godbo, 17. domač roko-delec, 18. železniška postaja na Gorenjskem, 19. naslov Ibsenove drame, 20. druga beseda za vinsko trto, 21. tatarski poglavar, 22. druga beseda za opis, 23. mesto v zahodnem delu Romunije, 24. arabski naslov, 26. tuja beseda za časovno razdobje, 27. kraj pri Višnji gori na Dolenjskem, 28. vrh v Karavankah, 31. pogorje na Balkanskem polotoku, 35. del sode, 38. otok v Jadranskem morju, 40. druga beseda za okoliš, 41. najvišji vrh v zahodnih Karavankah, 43. del dneva, 44. vrsta zraka, 46. umrli slovenski književnik in cerkveni govornik, 47. naslov Ganglove naturalistične drame, 48. važen del glave, 50. tuja beseda za top, 52. tuja beseda za predmestnega hudo-delca, 54. pokrajina v Švici, 55. del noge, 56. druga beseda za nihče, 58. belokranjska beseda za očeta, 59. druga beseda za kosilo, 61. zemeljski kontinent, 62. voda na Štajerskem, 64. pritok reke Drine, 67. starogrški bog vetrov, 69. kraj jugo-

vzhodno od Kočevja, 72. druga beseda za steber, 75. trdnjava v severnem delu Španije, 76. skrajšana beseda za trdenje, 78. druga beseda za plug, 79. del sobnega pohištva, 80. trdnjava v severovzhodnem delu Francije, 81. naslov Feitenove duhovne igre, 82. prijatelj tuje lastnine, 83. možka oseba iz svetopisemskih zgodb, 84. tuja beseda za podleeno vetrnico, 85. leseno mlinsko korito.

Navpično: 1. tuja beseda za podnebni pas, 2. druga beseda za pomoč, 3. mesto v srednjem delu Nemčije, 4. druga beseda za pisarno, 5. del ljubljanskega pokopališča, 6. najmanjši del vsake snovi, 7. priprava za rezanje, 8. strupena žuželka, 9. poljska evkalipta, 10. tuja beseda za državno blagajno, 11. večja utežna enota, 12. grška sveta gora na polotoku Halkidiki, 13. slovenski nabožni pisatelj, 14. druga beseda za učni pripomoček, 15. del klasu, 25. planina v srednjem delu Bol-garije, 26. tuja beseda za moštvo, ki je sestavljeno v določen namen, 28. tržaški škof v Trubar-jevih časih, 29. voznikova potrebščina, 30. pristanjsko mesto na zahodnem obrežju Finske, 31. ju-dovski vzklík, 32. tuja beseda za upravitelja, 33. druga beseda za oklešček, 34. druga beseda za

namero, 35. stara utežna enota, 36. božanstvo starih Slovanov, 37. naziv svetle zvezde, 39. kraj pri Trbovljah, 42. vrsta krompirjevih jedi, 45. švedski industrijalec in kulturni meren, 49. poglavar družine, 50. velika lesena posoda, 51. rimski cesar, hud preganjalec kristjanov, 53. skupina skupaj rastoče trave, 54. poletna vrtna hišica, 57. električna naprava, 60. vrsta listnatega drevja, 63. ukrajinski vojak, 64. levji pritok Donave v Jugoslaviji, 65. del zemeljskega bogastva, 66. državnica v vzhodnem delu Znanje Indije, 67. ognje-niška gora na Siciliji, 68. trdnjavo mesto v severnem delu Afrike, 70. tuja beseda za zagon, 71. usnjarska potrebščina, 72. črta, ki jo pokaže magnetna igla, 73. vrsta listnatega drevja, 74. manjša jugoslovanska denarna enota, 77. možka oseba iz Vomergerjeve komedije »Vodač, 78. prestolno mesto italijanskega imperija.

Rešitev križanke z dne 13. avgusta 1939

Vodoravno: 1. Prežek, 7. okov, 11. obala, 16. Regen, 17. apatija, 18. Cer, 19. Aden, 20. oče, 21. meter, 22. ave, 23. barit, 24. ura, 26. pero, 29. vos, 31. Irena, 33. raka, 35. zob, 36. Tatar, 41. vrata, 44. Borut, 46. klina, 47. zadeva, 49. lopa, 50. reka, 51. Modena, 52. Bonet, 53. Imeno, 55. romar, 56. oseka, 58. bat, 59. Ada, 61. Riga, 74. požar, 67. Una, 68. Sava, 70. kor, 71. opora, 73. zid, 76. etapa, 79. Lot, 80. Iber, 81. Eva, 82. polinom, 83. ocena, 84. Tarim, 85. Ahab, 86. aparat.

Navpično: 1. prabit, 2. redar, 3. Eger, 4. ženin, 5. enota, 6. Kačur, 7. opera, 8. Kam, 9. otep, 10. vitez, 11. oje, 12. bar, 13. Aca, 14. lev, 15. arest, 25. akademik, 27. Rob, 28. obolov, 29. Voro-než, 30. olupek, 32. etiketa, 34. Atena, 38. Ale-man, 39. ananas, 40. Ram, 41. vzor, 42. Rador, 43. Avar, 45. tat, 46. kri, 48. Abo, 54. oda, 57. Ararat, 58. Buzet, 60. Avala, 62. golob, 63. aroma, 64. Potop, 65. opica, 66. arena, 69. Apih, 72. Ober, 74. iva, 75. dar, 76. epi, 77. tom, 78. Ana.

Rešitev zlogovnice

1. sonata, 2. poroka, 3. podboj, 4. smreka, 5. paznik, 6. starac, 7. zlodej, 8. panoga, 9. po-strv, 10. vpijat, 11. petek, 12. stelja, 13. grobar, 14. sirena, 15. rezkač, 16. Prosek, 17. Litija. — Narod brez narodnosti je telo brez kosti.

Rešitev besednice

Vojna in mir.

Rešitev številnice

1. grb, 2. Jud, 3. tek, 4. Vis, 5. Man, 6. Lož. — Dolzan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan! Na delo tedaj, ker resnobi so dnovi, a delo in trud nam nebo blagoslovil!

Zlogovnica

Iz sledečih 24 zlogov: a — br — bre — ca — ce — do — e — gam — hi — lap — li — lu — maj — mo — na — na — o — o — o — sku — sli — ta — va — ži — sestavi osem trizlož-nih besed z naslednjim pomenom:

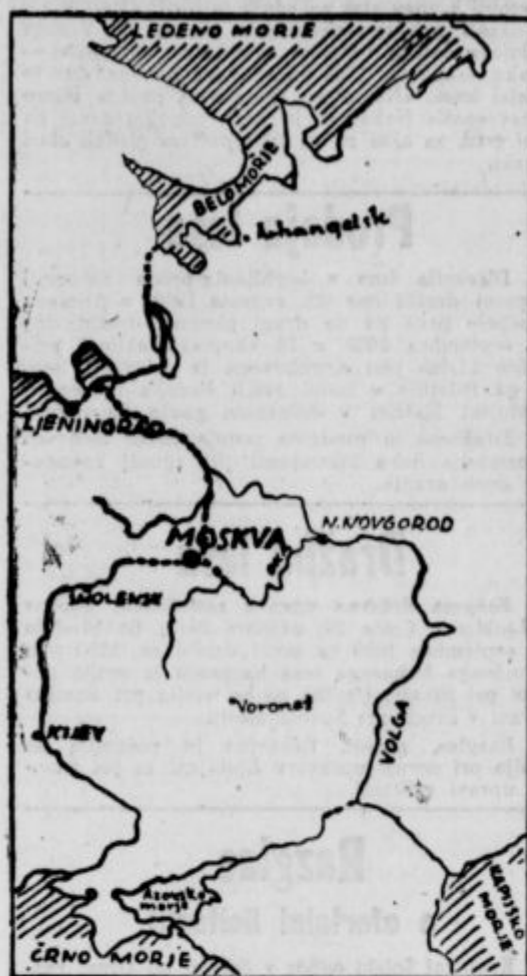
1. štajersko zdravilišče, 2. obsavski kraj, 3. žival, 4. starogrški zdravnik, 5. zlitina živega srebra s kovino, 6. ameriška država, 7. veljava denarja, 8. južno sadje.

Prvi dve črki iz vsake besede, brani od zgoraj navzdol, ti povesta slovenski pregovor.

Nove vodne poti po sovjetski Rusiji

Moskva največje pristanišče v Rusiji

Prosta, tujemu nadzorstvu odmaknjena zveza med Ledenim in Črnim morjem

Zemljevid novih vodnih poti po evropski Rusiji.

Vsa Evropa je bila v zadnjih letih s najboljimi močmi zapletena v vprašanja raznih meja in ozemelj, v vprašanja, ki se majoje in premikajo semintja in jim ni videti konca. V tej dobi pa je komunistična urejena sovjetska Rusija s sto tisoči sužnjem in s sredstvi državnega preračuna, v katerega se stekajo milijoni milijonov, izvajala svoje epitelike, ki prav te dni kažejo svoje sadove. Poleg elektrifikacije in industrializacije sicer agrarne države je bila glavna misel teh petletk, razprsti po sovjetski Rusiji v njenem evropskem delu mrežo vodnih poti, ki bi omogočale nemoten promet med vsemi morji, ki obdajajo sovjetsko Rusijo, za hrblom evropskih vele-sil — da sovjetsko trgovsko in vodno brodogradnjo ne bi bilo nikdar prisiljeno pokazati se v ožinah Skagerraka in Kategata, v ozkem Rokavskem prelivu in pred, s topovi posule, v belon in jeklo zakopanem Gibraltarju in v Sredozemskem morju, kjer se ljubosumno zasledujejo brodogradne velesil. In komunisti v 22 letih svojega obstoja iz milijonov svojih državljanov, ki jih je najprej brezobzirno prisilil k moči in k topi korščini, izšel delno ureditve te drzne zamisli, katere daljni namen je: obvladati in ukrotiti vso Evropo, jo ukleniti v kolhoze in ji vailiti svojo vero v žida Ljenua.

Moskva — pomorsko pristanišče sredi evropske Rusije

Spomladi l. 1937 se je pred Moskvo razlilo jezero, ki po površini meri 327 kvad. kilometrov. (Bohinjsko jezero ima površine 3,2 kvad. km.) Meste Korčovo in številno vasi se neme utonile v novih valovih

kot v pravičnem prokletstvu. Nekje pred mestom je nastala strašna eksplozija, zadnji prag suhe ravnine je šel v dimu in prahu v zrak in vode zgornjega toka Volge so se združile z vodami Moskve — vodna pot iz Severnega Ledenega morja do Moskve je bila odprta. S tem je bila Moskva, daleč od meja, zvezana s Baltijskim, Ledenim in Kaspijskim morjem. Moskva, svetišče nekdanjega ruskega pravoslavlja in pravični biser ruskega carstva, današnje središče sovjetske oblasti in kominterne, je postalo največje pomorsko pristanišče evropske Rusije! Nova petletka s letom 1940 predvideva nove eksplozije, ki naj podro suhe pragove med Črnim in Azovskim morjem in odpro vodam prosto pot do Moskve, ki bi tako bila dostopna tudi iz teh morij. Spet bodo v načrtu kominterne tonile goste vasi in rodovina polja, za boleznimi in izčrpanostjo bodo umirali tisoči in tisoči — toda posameznik v komunizmu ni nič, vse je le kominterne in svetovna revolucija, zato se je treba tako pripraviti, da bi edina komunistična država na svetu po tolikih porazih zmogla vse zamere.

Iz Ledenega morja v Vzhodno morje

Prvi načrt novih vodnih poti je imel namen, izogniti se dolge vožnje krog Skandinavije in iz Severnega Ledenega morja priti v Baltijsko ali Vzhodno morje daleč za finsko mejo. V tem območju leži že neizrabljena Karelija, ki je bila dolej je po skromni železnici zvezana s ostalo Rusijo. Je pa zelo bogata na žito, rudninah in neizčrpana v lesnih bogastvih, v Belem morju pa so klicala bogastva rib po pripravnejši zvezi s notranjostjo. Pod temi vidiki se je rodila — ali bolje: vnovič iz zgodovine vstala — misel na »Stalinov prekop«, ki danes že veže te pokrajine. Armada političnih kaznjencev in kmetov, počasnih za razumevanje zaplomb in brezverstva, je dvajset mesecev delala in trpela in v pomankanju vega kopala med jeziri Vig, Onega in Ladokim jezerom, dokler se ni strnjena voda razlila od Belega do Vzhodnega morja. Stalinovo ime je bilo ovekovečeno po 227 km dolgem prekopu, ki za dvajsetkrat skrajša pot okrog Skandinavije, ki je bila prej dolga 5.500 km.

Misel Petra Velikega

Ze Peter Veliki, ki je iskal Rusiji okno v svet, se je veliko ukvarjal s mislijo, kako bi Moskvo približal morju, oziroma morje napeljal do Moskve. L. 1700 je napravil veliko potovanje ob rekah Dubna, Sestra in Jakhoma in iskal možnost zveze med temi vodami. L. 1715 je še dal izdelati načrt o zvezi med Sestro in Istro. L. 1722 pa načrt o zvezi med Moskvo in Jauzo. Toda šele Nikolaj I. je v skromni meri uresničil te sanje, ko je po prekoku zvezal reko Ružo, pritok Moskve s Sestro in Dubno. Toda prekop je bil plitev in se je kmalu zamočviril, plovec je bil samo za manjše ladje.

Sovjetska petletka je šla po teh poteh, ki jih je izboljšala in poglobila. V Kremli je

Petrolejski vrlici ob mestu Baku ob Kaspijskem morju.

vstala zamisel Petra Velikega in so jo brezobzirno izpeljali. V maju l. 1937 je bil dograjen prekop med Volgo in Moskvo, ki teče skozi Moskvo; začeli pa so ga l. 1933. Prekop je 128 km dolg, 85 m širok in 5,5 m globok (Sueški prekop je globok 10,50, Korintski 8 m, Panama 12,5). Izkazalo pa se je, da je preplitev, zato ga sedaj z največjo naglico in ob največjem pritisku na vse delovne moči poglobljajo. Izkopali so 135 milijonov kubičnih metrov zemlje in so pri tem rabili 3 milijone kubičnih metrov lesa. Daleč na severu teče mimo Moskve Volga, ki izvira pod Valdajsko planino, na jugu pa Oka. Obe reki so zvezali in jima dodali vode Moskve, ki teče skozi Moskvo. Pravi prekop se začne pri Ivankovi na Volgi, kjer so veliki jezovi, ki dvignejo vodno gladino 124 m nad morsk gladino in obenem dajejo pogonsko moč elektrarnam. Pri mestu Gorki Oka spet pride v svojo naravno strugo. Tako je Moskva danes od vseh strani obdana od voda in leži pravzaprav ob velikanskem umetnem jezeru.

Iz Črnega morja v Moskvo

Novi načrti potiskajo vodno pot dalje proti jugu, da bi se Moskva približala Azovskemu in Črnemu morju. Tu so velike vode Dnjepr in Volga, ki se počasi plazijo po samih mehkih ravninah, kjer je prekop samo vprašanje delovnih moči, lopat in lesa, pa nobena tehnična uganika. Delovnih moči pa ima komunizem toliko, kolikor jih potrebuje. Pri mestu Kalaš nameravajo zgraditi velike jezove, ki naj bi dvignili vode Dona in jih združili s vodami Volge. Tako bi med obema veletokoma nastalo veliko jezero, ki bi bilo plovno. Pri uresnitvi te zamisli bi utonilo v umetnem jezeru 15 mest in okrog 1000 vasi, prebivalstvo bodo — nepokorno razgnali po taboriščih, kjer bodo kopali nove prekope in uresničevali sanje Kremlija, pokorne pa nastavili kot odbornike sovjetov in paznike, pot iz Črnega in Azovskega morja pa bi bila po Volgi odprta do Moskve in po prekoku dalje do Leningrada in po Stalinovem prekoku do Ledenega morja. Zvezano pa bi bilo tudi Črno morje s Kaspijskim morjem in vaa evropska Rusija razpolovljena s vodno potjo, ki odpira prost prehod iz Sredozemskega — v kolikor so Dardanele za sovjetsko brodogradnjo proste — v Arktično morje na visokem severu! Toda to so načrti, ki ne računajo ne s človekom ne s naravo. Komunizem je za brezobziren in kakor je izpeljal vodno pot iz severnih morij do Moskve, bi mogel izpeljati tudi vodno pot iz Moskve v morja na jugu. Človek, zlasti nedoumljivi ruski človek, se zakopije v mučeniško trmo, v veri in praznoverji in vaskih

preoklih 30. mesija, ki bi ga rešil, doktor ga ne popade ala po uničevanju; takrat uničuje delo Petra Velikega in vseh carjev in tudi sanje sovjetoj nimajo nič močnejšega pečata. Bolj kljubovalna pa je narava, ki si ne dovoli takih velikopoteznih popravil in takoj prvi hip mašuje brezobzirni poseg v njene zakone, o čemur govorimo v naslednjem članku.

Kakor so egiptovski faraoni s armadami sužnjem v piramidah ustvarjali velika dela, ki jih še danes svet občuduje, tako Kremelj iz Moskve vodi množice svojih državljanov k veletokom, kjer morajo uresničevati njegove sanje. Delovna moč, plača, doklada, zavarovanje — vse to ni nobeno vprašanje, saj niti sovjetska propaganda ne taj, da so pri vseh teh delih zaposleni politični kaznjenci, ki jih režim pobira na stotisoče in stotisoče. Naj je bil kdo ob revoluciji še bolj priden, naj je še bolj vneto podiral cerkve in požigal, za eno zamero pred vaškim sovjetom pade v kader političnih kaznjencev in že ne odide v večnost zna blag svetih, odide k prekoku, kjer je golo življenje vsa plača in skupen kotel ves dom. Prekop pa je daljši in daljši, eni umirajo, drugi prihajajo, opričniki novih faraonov skrbje, da ne zmanjka delovne sile...

Nemški zemljevid k drugemu načrtu, ki naj bi po drugi poti odprl prosto plobo iz Črnega morja v Vzhodno morje. Prekop naj bi se poslužil voda Visle in Pruta in bi v ustju Donave prišel v Črno morje. Kakor je iz zemljevida razvidno, bi tekli po poljskem in romunskem ozemlju.

Narava se maščuje:

Kaspijsko morje se suši

Kaspijsko morje je največje celinsko jezero na zemlji, ki pa je s svojimi 436.000 kvad. kilometri površine bolj podobno morju, zato mu zemljepisje kratkoma pravi »morje«. Ima tudi slano vodo, po njem plovejo parniki kot po morju, ob južnih bregovih so velika pristanišča — pravo morje, ki ga je mati zemlja ohranila do naših dni med Kavkazom, Elbrusom in ruskimi nižinami.

Da Kaspijsko morje močnejše izhlapeva kot pa dobiva novih voda po pritokih Volgi in Uralu, je bilo znano že prej. Njegova gladina se je vztrajno nižala, toda to usihanje je bilo tako malenkostno, da se ni bilo bati za življenje, ki ga to morje daje. Toda v zadnjih letih je to vprašanje dobilo resnejšo obliko. Komisija moskovske znanstvene akademije, ki ima uraden naslov »Odssek za raziskavanje kompleksa Kaspijskega morja«, je pred kratkim ugotovila, da je tu na hitri poti velika naravna tragedija, ki je ni mogoče več zamažati. Kaspijsko morje se je začelo mnogo hitreje sušiti, izginevanje voda je od leta do leta bolj vidno. V južnem delu, pod Elbrusom in Kavkazom, morje še sega v globino 972 m, na severu, ob ustjih Volge in Urala, pa je bilo vedno plitvo, do 50 m, vendar pa je še omogočalo plovbo in ribištvo. Ves Astrahan, ki leži v ustju Volge, je zrastle iz Kaspijskega morja in od tod je tudi prišel prvi kile po pomoči. Brodarji in ribiči so s strahom in ektrbo opazovali zadnja leta, kako se jim voda odmika. Kakor daleč nesejo oči, danes vidijo le bifevje in blato — pred leti so tu še svobodno brodarili. Jutra se vedno bolj odmikajo od Astrahana in vsa okolica se je s strahom zavedla, da se Kaspijsko morje suši in da je v nevarnosti kruh tisočev in tisočev. Njegova površina je bila sicer tudi prej precej odvisna od padavin, toda mokro leto je popravilo primanjkljaj suhega in brodarstvo ni bilo v ektrbeh, kaj bo za naprej; zadnja tri leta pa se gladina morja tako izdatno niža, da je vsa plovba v zgornjem delu že v resni nevarnosti.

Tako je Astrahan čimdalje bolj na suhem, s ladkami ni mogoče več priti do njega. Na jugu pod Kavkazom pa je na polotoku Apšeron mesto Baku, odkoder so ladje leta in leta vozile proti Astrahanu petrolej, od tu pa je šel po Volgi in železnici dalje v notranost Rusije. Velik del življenja teh pokrajin je bil usmerjen v ta prevoz,

ki pa se je danes ustavil. Ladje se ne morejo več približati Astrahanu, drugih sredstev pa še ni, ker je izprememba v Kaspijskem morju prišla preveč nenadoma. Izdelani so že načrti za pomoč, ker je treba resno računati, da bodo prej ali slej v obročnem blatu obtičale tudi najlažje ladje.

Tako se daleč od Moskve maščujejo velike izpremembe, ki so jih v sistemu ruskih voda povzročili novozgrajeni prekop, zlasti pa ropanje gozdov, ki jih je bilo treba za gradnjo posekati. Za velikansko jezero pred Moskvo in vse zvezne prekope je bilo pač treba od nekod vzeti vodo — vzeli so jo iz gornjega toka Volge, ki sedaj pritoka v Kaspijsko morje zelo oslabiljena. Se huji udarec v naravo pa je bilo brezobzirno izsekavanje gozdov na obeh straneh prekopov, kar je vzelo pokrajinam naravni rezervoar vode in vlage. Čim pa se v naravi začne proces sušenja, ga je težko ustaviti. V Kremli danes to napaka, s katero v svoji vni niso računali, odkrito priznavajo in že l. 1936 je izšel za Rusijo nenavaden zakon, ki prepoveduje nadaljnje izsekavanje lesa iz gozdov ob veletokih in rekah, da planota ne bi preveč izsuševala rek. Ker vse to najbrž izsuševanja Kaspijskega morja ne bo ustavilo, se pečajo tudi z načrti, kako bi Volgi v spodnjem toku nadomestili vodo, ki so ji jo vzeli v zgornjem toku, s tem, da bi ji jo po jarkih in prekopih dovajali iz ostalih rek. S takimi popravili bi radi dvignili ustje Volge vsaj za toliko, da bi bilo plovno, kot je bil pred l. 1930. Veliko vprašanje pa je, ali se bo sovjetom posrečilo z vsemi temi ukrepi dobiti naravo, ker silna poletna vročina teh pokrajin vpija velike množine vode. Tako so preveč velikopotezni načrti omajali ravnotežje narave in spet bo treba velikih žrtv in stroškov, da se vzpostavi.

Brez težav

deluje DARMOL. K temu prijetnosti pri uporabi: nobenega kuhanja, čaja, niti poliranja krogljic in ne grenkih soli. DARMOL je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z neprijetnimi pripravami, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

DARMOL 30 LET

Tudi ptiči imajo svoje počitnice

Morda niti opaziti nismo, da je ptičji koncert utihnil. Nič več samci ne prepevajo podoknic samicam, stari se ne zabavajo z mladimi in vselelega gostoljenja ni več, čeprav so vsi ptiči še tu. Še v juliju je slavček brnel v meji na svojo skrito flauto, kosci so hoteli čvrčati po sadovnjakih, drozgi so razposajeno vpili po gozdu, v avgustu pa se vsi neutrudni pevci svojega petja naveličajo, vsi za drugim utihnejo, kot da so pospali. Le tuintam se še kdo oglasi, pa kmalu osamljen utihne. Najbolj pogumni so še vrabci, ki pa jih motijo vabeči plodovi jeseni.

Res, čas gnezdev in mladitev je prešel. Toda to ni glavni razlog. Ptiči se golijo! Preoblaščajo se za zimo. Če bi poleti kakega ptiča pogledali od blizu, bi res videli, kako reвно je oblečen. Mladici, dolgo čepenje v gnezdu, neprestano krmiljenje nenasnih mladih kljunov, ki so bolj široki kot dolgi, vse to je izdelalo perje, da je bila obleka ptičev v resnici že zgolj delovna. Preden pa

se odpravijo na pot in preden tiste, ki ostanejo pri nas, zaloti zima, se mora obleka popraviti, zarasti, sicer bi ne zmogli daljnih poletov in zima bi bila še strašnejša. Zato sedaj vsi ptiči, ko ni treba skrbeti ne za hrano ne za mladice, skrbje za novo, močnejšo in gostejšo obleko.

Goljenje pa je pri ptičih kot nekaka bolezen, ki prevzame ves organizem, saj mora z novimi snovmi napolniti vse peresje. Ni čuda, da jim ob tem presnavljanju upade veselje do petja. Sicer pa je narava v svoji globokoumnosti dobro poskrbela tudi za ta usodni čas. Zleze sedaj močnejše izločajo hranilne sokove in jih pošiljajo v krvni obtok, kar korenine peres vzpodbuja k novi in močnejši rasti. Pa tudi v vrsti goljenja vlada dobro premišljen red. V tej dobi je ptič skoraj nesposoben za letanje in bi bil na milost in nemilost prepuščen številnim zalezovalcem, ako bi naenkrat izgubil vse perje. Pingvin, ki v svoji arktični domovini na jugu skoro nima sovražnika, pač prenese, da vse perje izgubi naenkrat. Sredi svojega šopa perja, ki mu je v nekaj dneh odpadlo, stoji in čaka, da mu počene novo, s katerim se spet skobaca v vodo. Vsi ostali ptiči pa se golijo polagoma, da nikdar niso popolnoma onesposobljeni za kratke polete. Le race in čerjavi se golijo zelo na hitro in so takrat za nekaj tednov res privezani samo na zemljo. Vsekakor ve, kako se race v tej dobi ali skrivajo v kakem gostem bifevju ali pa mirno čepa daleč zunaj na širokih vodah ali jezerih, kjer komaj najbistrejše oko more opaziti majhno glavo, ki štrli iznad vode. Zelo lepo je narava preskrbela n. pr. za žolno, ki se mora tudi v tej dobi oprati s repom na debla, da se preživi. Pri tem sta najvažnejši obe najdaljši srednji peresi — in kakor nalašč ti dve peresi izpadeta nazadnje, ko se vsa ostala nova peresa v repu že toliko velika, da ji morejo služiti pri plezanju.

Zato se ptiči sedaj spreletavajo le toliko, kolikor je za preživljanje potrebno, da bi pa peli, jim pa sploh redkokdaj pride na misel, ker bi s tem zalezovalce le opozarjali na sebe. Tudi tako skromen pojav kot je goljenje ptičev, ki vsako leto skoro neopazno gre mimo naših oči, skriva veliko modrost narave in stvarnika, ki je za vse poskrbel, da obstane v svetu in živi svojemu namenu.

Goljenje jugoslovanske pomorske akademije so na naši šolski ladji »Jadrano« tudi Anglijo. Slika jih kaže, kako so se nabrali v roje po jaborih, ko so pozdravljali angleško pristanišče Portsmouth.

Dva vlaka povozila dva senena voza

Čudna nesreča se je pripetila nekemu kmetu na železniškem prelazu pri mestu Wahrburger Mühle na progi Stendal—Witterberge. Dva vlaka sta mu povozila dva polna voza sena, njemu in konjem pa se k sreči ni nič zgodilo.

Kmet je po cesti mirno peljal svoje seno na dveh vozih, ki sta bila zvezana drug za drugim z verigo. Ko je vozil čez železniški prelaz dvotirne proge, je progovni čuvaj iz precej oddaljene čuvajnice spustil zatvornice tako, da ga je ujel na progo. Konja sta bila še onstran zatvornice, oba voza pa še na progi. Kmet je hitro skočil z voza in odprel konje, v naslednjem hipu je že pridrvel osební vlak, ki je pograbil prvi voz, ga potegnil kakih 100 metrov za seboj in ga vsega razdrobil. Nato je po drugem tiru, na katerem je še nepokškodovan stal drugi voz sena, privozil tovorni vlak iz Wittenberga, ki je pograbil še ta voz in ga razdrobil. Strojevodja je sicer opazil oviro na progi, toda vlaka ni mogel več pravočasno ustaviti. Tako se je kmet rešil sam s konji, vse ostalo pa je bilo v nekaj trenutkih uničeno.

Po slovenski domovini

Murska Sobota

Desetletnico prve mature na gimnaziji v Murski Soboti so naši prvi maturanti obhajali 17. avgusta t. l. v Murski Soboti. Slavnost se je začela s ev. mašo v župnijski cerkvi. Slavnostni govor je imel na čelu dr. Alojzij, profesor verouka v Murski Soboti in dr. Hajdinjak Jožef, banovinski zdravnik v Ljutomeru.

Sv. Jurij ob Ščavnici

50 letni jubilej go. Frančiška Pergerjeva. Prav tisto je preteklo dni obhajala 50 letnico svojega življenja priljubljena gostilničarka in trgovka ga. Frančiška Pergerjeva, znana dobrotnica naših organizacij in revežev. Kdor je kdaj bil pri Sv. Juriju, mu je poštena in dobra gostilna go. Pergerjeva gotovo ostala v lepem spominu, saj je pri njej doma prava slovenska in pešaka gostoljubnost. Šentjurjevcem ji sicer nekoliko zamermimo, da je svoj jubilej tako skrila, vendar ji želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let ter še lepših jubilejev, ki jih bomo slovesno proslavili.

Zagorje ob Savi

Vpisovanje v dr. meščansko šolo bo t. l. 2. in 3. septembra 1939 vsak dan od 8 do 12. V I. razred se smejo vpisati učenci, ki so dovršili 4. razred ljudske šole brez slabe ocene, ali učenci, ki so dovršili kak razred višje ljudske šole. Njihova starost 1. januarja 1939 ne sme presegati 14. leta. K vpisovanju naj prinese vsak učenec zadnje šolsko spričevalo, krstni list ter davčno potrdilo. K vpisovanju v II., III. in IV. razred naj prinese vsak učenec zadnje spričevalo o uspešnem dovršenem predhodnem razredu meščanske šole in davčno potrdilo. Brez davčnega potrdila ne bo vpisan noben učenec, zato si ga pravočasno preskrbite. Popravni izpiti bodo 27. avgusta 1939 ob 8. Vsa ostala navodila so razvidna na oglasni šolski deski, s katerimi naj se seznanijo učenci pravočasno še pred vpisovanjem.

Hrastnik

Vpisovanje v strokovno (obitno) nadaljevalno šolo bo v nedeljo, dne 27. avgusta 1939 v deski šoli v Hrastniku, in sicer za vajence ob 8. uri, za vajenke ob 9. uri. V smislu čl. 37 uredbe o strokovnih nadaljevalnih šolah je dolžan službodajalec, da osebnost pripelje svojega vajenca-novince k vpisovanju in predloži: 1. krstni list, 2. izpričevalo o zadnjem šolanju in 3. učno pogodbo. — Reden pouk se začne v ponedeljek dne 4. septembra t. l. Učniki, za katerega se naj zanimajo vsi vajenci in vajenke, bo pa razglašen v nedeljo dne 3. septembra 1939.

Marenberg

Preteklo nedeljo, 13. t. m. smo v Marenbergu obhajali slovesnost srebrne maše g. dekana Ivana Messnerja. Že na predvečer so g. jubilarntu zapeli podoknikni pevci in je zaigrala gasilska godba. Slovesnost je še povzdignilo streljanje in rakete. Ko je v nedeljo g. srebrnomašnik šel iz župnišča, ga je z lepo deklamacijo pozdravila šolarica iz mu izročila krasen šopek. Da se je tudi vsa župnija izkazala hvaležno svojemu pastirju, mu je dal cerkveni ključar v imenu župljanov brevir. Sledili so še drugi pozdravi in čestitke. Tako so čestitali v imenu občine g. župan, v imenu Prosvetnega društva g. sodnik, v imenu Marijine družbe prednica, v imenu javnih delavcev g. poslanec. Po končanih pozdravih se je razvil lep sprevod v cerkev, kjer je g. jubilarnt daroval sveto mašo. Želimo g. jubilarntu še zlat venec!

Kamnik

Nenadna smrt go. Miljutine, žene kamniškega odvetnika g. dr. Trampuža, je globoko pretresla vse mesto. V četrtek popoldne se je še veselo razpoložena peljala s kolesom na sprehod, po vožnji pa jo je zadela možganska kap, kateri je podlegla v petek jutraj. Pokojnica je zelo vneto in poštvalno delovala v narodnoobrambni in humanitarni organizaciji v Kamniku. Odlikovalo jo je izredno blago srce in globoko sočutje do vseh trpečih. Na zadnji poti jo bomo spremlili danes popoldne na kamniško pokopališče na Zale. Hudo prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

Obletnica smrti dr. Sameca. Pred 50 leti je umrl v Kamniku zaslužni župan zdravnik dr. Makso Samec. Pod njegovim županovanjem je Kamnik dobil sedanje prikupno obliko, saj je dr. Samec uredil kanalizacijo v mestu, odpravil zloglasni klanec in sezidal kot predsednik Meščanske korporacije na glavnem trgu najlepše nopolje — osnovno šolo. Pri svojem delu za napredek mesta se ni ustrašil nobenih težav, ampak je šel po ravni poti naprej. Samo na ta način je lahko v zastarelih kamniških purgarskih razmerah izvršil toliko novih del in povzdignil Kamnik med naša najlepša mesta. Prekop klanca je za napredek mesta vnetemu županu nudil največ težav, ker je moral podreti dve hiši in prezidati sedanjo Grčarjevo in Skaloovo hišo. Kamničani so takrat ostro nasprotovali njegovemu delu, ko je bilo pa izvršeno, so mu bili vsi hvaležni. Ob 50 letnici njegove smrti se nahaja Kamnik spet pred velikimi deli, ki prav tako vzbujajo odpor pri delu meščanstva. Ali ni prav, da se ob tem ogledamo za svetlim vzgledom, ki nam ga je dal s svojim delom zaslužni župan dr. Samec in gremo brez ozira na levo in desno naprej po poti napredka? Ob spominu na najboljšega kamniškega župana obujajo meščani tudi spomin na tega izredno šloveljubnega zdravnika, ki je siromašnemu ljudstvu storil toliko dobrega.

Kranj

Osebnost vest. S koncem avgusta bo na lastno prošnjo upokojen g. Tavčar Ivan, državni cestni nadzornik v Kranju. Naš zvesti in dolgoletni naročnik se je rodil leta 1870 v Kranju, ter je po dovršeni šoli vstopil leta 1892 v vojaško službo, ki jo je zaključil šele po skoro 13 letih, to je maja 1905 kot narednik pri kranjskih Janeževih v Ljubljani in v Celovcu. Že takrat je bil odlikovan za vestno službovanje. V prvem zakonu z gospo Jožefino rojeno Letmajer, je imel troje otrok, od katerih živa Ana, poročena Caler, kot učiteljica meščanske šole v Škofji Loki in sin Emerik kot narednik vodnik pri avtomobilu v Belgradu. V drugem zakonu z gospo Ivanko, rojeno Bizjak pa ima zopet dva še šoloobvezna otroka. V skoro 35 letni službeni dobi, ko je imel akreditet za red

na državnih cestah kranjskega okraja, je sgradil nekaj škarp na hribčasti cesti, ki velja za najstrebnejšo avtocesto Evrope. V službi vedno večten in korekten je bil odlikovan z zlato kolajno za vestno opravljanje službe in z redom Sv. Save V. stopnje. V Kranju na Colzovi cesti si je z nemalim naporom zgradil lastno hišo. Našemu zvestemu in vespovsod spoštovanemu naročniku, ki je še krepak in vedno dobrovoljen, želimo še dokaj zdravih in zadovoljnih let. Tej želji se pridružuje tudi prosvetno društvo, kjer je dolgoletni član. Bog ga živi!

Na državni realni gimnaziji v Kranju bodo popravni izpiti dne 24. in 25. avgusta. Natančen raspored je razviden na oglasni deski gimnazije.

Is rim.-kat. Cerkve je izstopila Marija Burja, babica na Britofu pri Kranju.

Udarec s lopato po glavi. V Čirčičah pri Kranju je pri gradnji banovinske mlekarne brez povoda udaril delavec P. svojega sodelavca Ivana P., doma iz Voklega št. 8. Ponesrečenca so nezvestnega prepeljali na okrožni urad, kjer mu je dožurni zdravnik nudil prvo pomoč. Divjaka so aretirali in ga pridržali v zaporu.

Leskovec pri Krškem

Pretekli torek smo doživeli na našem odru dve igri, ki sta nas globoko prevzele in prepričali, da je najhvalejše delo naših odrh igranje te vrste. Igrata sta moderni, a z globoko katoliško mislijo uplivata na gledalce blažljivo, očističujoče. V igri »Anima« doživljamo vso moralno bedo izgubljenega delavca, ki ga z velikimi žrtvami reši s propasti njegova sestra Anima. Druga igra »Sultanova hči in dobri vrtnar« pa nadvse poudarja resni problem duše, ki iskreno išče rešitve. Škocijanskim dijakom, ki so nas kot gostje na našem odru obiskali, smo hvaležni za jim želimo enakih uspehov tudi drugod. — Kot novi naš kaplan je prišel iz Radeč v našo župnijo g. Jožef Pokorn. Želimo mu mnoge uspehov in božjega blagoslova pri delu za našo župnijo, ki že dolgo časa pogreša enega delavca.

Novo mesto

Strokovno nadaljevalna šola v Novem mestu javlja, da bo vpisovanje vajencev in vajenk za šolsko leto 1939-40 v nedeljo 27. avgusta 1939 od 9 do 12 popoldne v pisarni strokovno nadaljevalne šole. Po čl. 37 uredbe je dolžan vsak mojster privedi svojega vajenca ali vajenke k vpisu ter istočasno predložiti vse potrebne listine: krstni list, izpričevalo o zadnjem šolanju vajenca in učno pogodbo. Od tega pouka po obrtnem zakonu niso izvzeti niti oni vajenci, ki so dovršili nižjo srednjo ali meščansko šolo. Redni pouk se prične po uredbi o organizaciji teh šol v petek 1. septembra 1939. Ta dan imajo pouk tisti razredi, ki so tudi v preteklem letu v petek obiskovali šolo. Dolžnost obiskovanja te šole veže vse vajence iz sledečih krajev: iz Novega mesta, Zanje vasi, Gotne vasi, Regrče vasi, Šmihela, Drške, Broda, Irče vasi, Briljina, Ločne in Cegelnice. Pri vpisovanju bodo zvedeli vajenci tudi vse potrebno glede popravnih izpitov.

Žrebanje efektne loterije

Gasilske zajednice dravske banovine v Ljubljani

Žrebanje se je pričelo dne 16. avgusta t. l. ob 21 in je trajalo brez odmora do 9.15 dne 17. avgusta t. l. Žrebanje se je izvršilo v prostorih imenovane Galiske zajednice javno ob navzočnosti občinstva in pod stalnim nadzorom javnega notarja in kontrolnega organa finančnega oblastva.

Izžrebane so bile te številke srečk in so zadele:

29.215 (dobitek št. 1 — avto), 3.488 (dobitek št. 2 — avto), 44.611, 41.889, 43.393, 44.635 (dobitek št. 3 — 6 — motorna kolesa), 39.867, 22.466 (dobitek št. 7 in 8 — šivalna stroja), 45.012, 18.133, 24.707, 23.852, 28.358, 48.108, 4.096, 25.952, 45.216, 4.350 (dobitek št. 9 — 18 — moška dvokolesa), 30.949, 40.504, 40.086, 14.030, 10.984, 8.473, 35.617, 12.274, 29.367, 11.762 (dobitek št. 19 — 28 — ženska dvokolesa), 37.365, 25.576, 25.652, 8.524, 17.575, 8.184, 14.750, 28.745, 31.359, 17.379, 10.098, 18.640, 26.137, 9.398, 45.031 (dobitek št. 29 — 43 — moška dvokolesa), 33.284, 24.777, 37.361, 15.046, 8.762, 32.586, 47.999, 46.076, 35.988, 27.872, 8.200, 8.565, 29.690, 26.420, 22.308 (dobitek št. 44 — 58 — ženska dvokolesa).

Dobitki št. 59 — 1.000 so zadele:

20, 231, 232, 299, 355, 453, 756, 834, 862, 1.018, 1.060, 1.099, 1.133, 1.214, 1.325, 1.459, 1.461, 1.485, 1.523, 1.745, 1.751, 1.756, 1.911, 1.984, 2.019, 2.197, 2.274, 2.310, 2.353, 2.460, 2.498, 2.558, 2.639, 2.902, 2.987, 3.043, 3.176, 3.224, 3.500, 3.501, 3.512, 3.517, 3.709, 3.871, 3.906, 3.933, 3.934, 4.018, 4.167, 4.197, 4.221, 4.229, 4.277, 4.298, 4.298, 4.316, 4.352, 4.356, 4.402, 4.425, 4.450, 4.480, 4.488, 4.572, 4.667, 4.735, 4.801, 4.961, 5.042, 5.063, 5.068, 5.120, 5.232, 5.251, 5.279, 5.322, 5.328, 5.343, 5.396, 5.426, 5.439, 5.569, 5.647, 5.650, 5.728, 5.758, 5.771, 5.803, 5.826, 5.940, 6.007, 6.025, 6.116, 6.131, 6.167, 6.190, 6.222, 6.252, 6.302, 6.436, 6.474, 6.537, 6.568, 6.593, 6.611, 6.622, 6.629, 6.665, 6.659, 6.730, 6.736, 6.769, 6.967, 6.973, 7.045, 7.208, 7.327, 7.371, 7.449, 7.505, 7.543, 7.604, 7.681, 7.819, 7.852, 7.864, 7.882, 7.888, 8.050, 8.132, 8.210, 8.378, 8.458, 8.484, 8.525, 8.605, 8.625, 8.658, 8.686, 8.774, 8.869, 8.876, 8.908, 8.988, 8.955, 9.046, 9.099, 9.172, 9.239, 9.313, 9.325, 9.343, 9.414, 9.429, 9.440, 9.505, 9.595, 9.648, 9.608, 9.695, 9.697, 9.760, 9.960, 9.958, 9.988, 10.015, 10.042, 10.016, 10.170, 10.225, 10.245, 10.267, 10.333, 10.348, 10.381, 10.418, 10.441, 10.451, 10.474, 10.545, 10.663, 10.724, 10.818, 10.849, 10.878, 10.909, 10.960, 10.960, 10.996, 11.016, 11.020, 11.052, 11.067, 11.070, 11.078, 11.158, 11.302, 11.305, 11.390, 11.418, 11.459, 11.460, 11.466, 11.519, 11.588, 11.617, 11.645, 11.728, 11.800, 11.874, 11.904, 11.978, 11.993, 12.072, 12.121, 12.181, 12.281, 12.304, 12.436, 12.579, 12.636, 12.723, 12.748, 12.862, 12.971, 13.068, 13.118, 13.129, 13.164, 13.192, 13.224, 13.228, 13.260, 13.592, 13.690, 13.700, 13.737, 13.777, 13.842, 13.887, 13.917, 13.936, 13.968, 14.016, 14.038, 14.049, 14.058, 14.070, 14.120, 14.139, 14.174, 14.205, 14.243, 14.264, 14.342, 14.361, 14.371, 14.405, 14.997, 15.009, 15.011, 15.012, 15.037, 15.066, 15.104, 15.154, 15.265, 15.376, 15.438, 15.455, 15.464, 15.484, 15.493,

Po državi

* Ponarejen ček na 300 angleških funtov. Nedavno je skupina Splitčanov kupila od nekega kmeta ček v vrednosti 300 angleških funtov, kar predstavlja v našem denarju vrednost 87.000 din. Ko so hoteli ček vnovčiti, je bilo ugotovljeno, da je ponarejen. Kmet, ki je omenjeni skupini prodal ček, je izjavil, da mu ga je dal neki 25 letni Mirko Ciciliani iz Splita z naročilom, da ga proda. Objubil mu je službo in mu dal tudi par čevljev. Ko je Ciciliani dobil denar, je izginil iz Splita, odpotoval najprej v Zagreb, nato pa v Dubrovnik, kjer je bil aretiran. Ko so ga peljali iz Dubrovnika v Split, je pobegnil in sam prišel v Split, kjer se je javil državnemu pravdniku, ki ga je dal zapreti.

* Kavališko dejanje avtomobilista, ki je povozil kravo. Pri vasi Drškovci pri Daruvarju je avto dr. Sime Alkalaja povozil kravo kmeta Vinka Begovića. Avto je kravo tako poškodoval, da so jo morali takoj zaklati. Dr. Alkalaj je kmetu takoj izplačal zahtevanih 1000 din za kravo; meso, ki mu ga je kmet prodal za 700 din, pa je prepustil kmetu, da so si ga razdelili med seboj. To kavališko dejanje avtomobilista so kmetje pozdravili s prisrčnimi ovacijami.

* Roparski napad v Kerestincu. Kerestinec, kjer so pred tremi leti razjarile kmečke množice pobile in razmesarile štiri četnike, je spet doživel razburljiv dogodek. V eni preteklih noči je vdrl neznan storilec v grad bivšega bana senatorja Antona pl. Mihalovića. Ropar je v več sobah premetal predale in slednjih došel do senatorjeve spalnice. Tu je oddal v smeri proti postelji strel iz samokresa. Kroglja je zadela blazino in je ostal senator Mihalovič nepoškodovan. Preden pa je mogel senator uporabiti svoje orožje, je ropar že pobegnil.

* Epilog k drami iz svetovne vojne. Pred okrožnim sodiščem v Knaževcu sta se te dni zagovarjala kmeta Ljubomir Krstič in Gaja Jeremič iz Lokve. Bila sta obtožena umora, ki sta ga izvršila leta 1917. v Bolgariji. Tedaj so Bolgari mnoge srbske kmete, med njimi tudi obtožena ter kmeta Svetozarja Miladinovića, odvedli v Bolgarijo in jih zaprli v koncentracijsko taborišče. Krstiču, Jeremiču in Miladinoviču pa so se posrečilo pobegniti iz taborišča. Nameraval so se vrniti v Srbijo. Na poti so doživeli silne napore, ki so Miladinoviču tako zlomili voljo, da ni maral več naprej. Dejal je, da se bo sam naznanil oblastem in je še svoja tovariša nagovarjal, naj storita isto. Krstič in Jeremič pa se nista zbal, da bi naznanil še njiju, zato sta sklenila, da se ga znebita. V nekem gozdu sta ga do smrti pobila. Sodišče je po večurni obravnavi obsodilo Krstiča na 12. Jeremiča pa na 10 let ječe.

* Dva dečka rešil iz valov, sam pa utonil. 30 letni orožniški podnarednik Postul Cvetkovič iz Velikega Gradišča je v četrtek popoldne opazil v Donavi dva dečka, ki ju je pograbil glavni tok vode in ju nesel naprej. Dečka sta se že potapljala. Plemeniti mož je brez pomisleka skočil v valove, čeprav ni znal plavati. Posrečilo se mu je, da je prišel do dečkov, ju potegnil bliže k bregu, kjer sta lahko brez težav splavala do obrežja. Sam pa je pri tem izgubil dno in ker ni znal plavati, utonil.

Anekdoti

Na Lössenburgu pri Kasselu je bila svojo dni etalno kot posadka stotinja invalidov. Po ustanovitvi kraljevine Vestfalije so se zadovoljili s tem, da so dali invalidom nove uniforme in jih nanovo zapriegli. Drugo je pa vse ostalo pri starem. Ko je knez Viljem I. novembra 1813 prevzel svoje dedne dežele, se je kakor v prejšnjih časih vsak dan peljal na sprehod na Wilhelmshöhe in Lössenburg. Tu so seveda invalidi hitro oblekli zopet stare uniforme. Ko se je knez prvič pripeljal, je etopil k vozu star narednik in javil: »Vaši kralji. Visokosti pokorno naznanjam, da se od Vašega zadnjega obiska tukaj ni zgodilo nič novega.« — »Tako, tako? Od 1806 do 1813 nič novega?« se je smejal knez. »No, otroci, potem pa pjdite mirno zopet epati!« Nakar se je knez odpeljal nazaj na svoj grad, za njim pa so zaprepaščeni gledali stari vojaki.

Prodaja lesa

Direkcija šum v Ljubljani proda na prvi pisemni dražbi dne 29. avgusta 1939, v primeru neuspele prve pa na drugi pisemni dražbi dne 12. septembra 1939 v 18 skupinah skupaj približno 11.445 plm smrekovega in jelovega lesa, ki ga izdeluje v lastni režiji šumska uprava v Bohinjski Bistrici v državnem gozdu Marlinček.

Dražbene in prodajne pogoje kakor tudi vse informacije dobe zainteresirani pri zgoraj navedenih dveh uradih.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24/I., bo prodala 19. septembra 1939 na javni dražbi ca. 2150 plm tehnične bukovega lesa na panju iz svojih gozdov pri Straži. Dražba se bo vršila pri šumski upravi v Straži pri Novem mestu.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri šumski upravi v Straži.

Razglas

o ofertalni licitaciji

Krajevni šolski odbor v Selnici ob Dravi razpisuje pisemno ponudbeno licitacijo za prevzem težakih, sidarskih, železobetonskih, tesarskih, krovskih in kleparških del za novo šolsko poslopje v Selnici ob Dravi.

Započetne ponudbe se morajo oddati do 12. ure dne 2. septembra 1939 v občinski pisarni v Selnici ob Dravi.

Pripomočki se proti odškodnini 200 din dobe v uradnih urah v občinskem uradu v Selnici ob Dravi od 24. avgusta naprej.

Krajevni šolski odbor si pridržuje pravico, oddati razpisana dela po lastnem preudarku brez ozira na ponujeno vsoto.

Krajevni šolski odbor v Selnici ob Dravi, dne 18. avgusta 1939

15.550, 15.575, 15.624, 15.628, 15.655, 15.794, 15.899, 15.919, 16.194, 16.225, 16.226, 16.297, 16.382, 16.466, 16.470, 16.509, 16.669, 16.671, 16.672, 16.834, 16.889, 16.920, 16.947, 16.963, 17.104, 17.129, 17.141, 17.172, 17.201, 17.404, 17.418, 17.426, 17.511, 17.512, 17.520, 17.533, 17.843, 17.909, 17.945, 17.960, 17.993, 18.015, 18.057, 18.101, 18.116, 18.117, 18.131, 18.139, 18.224, 18.256, 18.281, 18.367, 18.373, 18.382, 18.386, 18.418, 18.652, 18.667, 18.674, 18.699, 18.733, 18.740, 18.773, 18.859, 18.862, 19.000, 19.314, 19.344, 19.434, 19.502, 19.518, 19.630, 19.667, 19.722, 19.782, 19.848, 19.908, 20.015, 20.282, 20.511, 20.546, 20.552, 20.554, 20.563, 20.590, 20.624, 20.656, 20.658, 20.667, 20.726, 20.743, 20.757, 20.772, 20.849, 20.861, 20.891, 20.946, 20.951, 20.964, 20.969, 21.047, 21.078, 21.094, 21.110, 21.209, 21.211, 21.252, 21.275, 21.313, 21.316, 21.387, 21.467, 21.503, 21.509, 21.516, 21.533, 21.606, 21.607, 21.645, 21.683, 21.694, 21.713, 21.733, 21.769, 21.868, 21.958, 22.058, 22.134, 22.149, 22.197, 22.205, 22.238, 22.260, 22.284, 22.392, 22.480, 22.488, 22.499, 22.528, 22.556, 22.582, 22.596, 22.628, 22.653, 22.658, 22.733, 22.780, 22.995, 23.041, 23.131, 23.156, 23.198, 23.230, 23.284, 23.296, 23.302, 23.308, 23.408, 23.471, 23.554, 23.582, 23.804, 23.944, 24.032, 24.038, 24.039, 24.220, 24.315, 24.385, 24.393, 24.505, 24.538, 24.562, 24.652, 24.688, 24.734, 24.759, 24.784, 24.799, 24.823, 24.892, 24.844, 24.861, 24.884, 25.038, 25.047, 25.070, 25.077, 25.160, 25.168, 25.183, 25.206, 25.215, 25.223, 25.368, 25.401, 25.433, 25.496, 25.565, 25.587, 25.587, 25.691, 25.730, 25.758, 25.761, 25.800, 25.839, 25.981, 25.998, 26.022, 26.095, 26.101, 26.108, 26.251, 26.263, 26.329, 26.366, 26.372, 26.389, 26.391, 26.414, 26.569, 26.574, 26.590, 26.632, 26.719, 26.754, 26.814, 26.929, 26.966, 27.008, 27.062, 27.103, 27.109, 27.160, 27.223, 27.266, 27.306, 27.498, 27.542, 27.597, 27.632, 27.678, 27.735, 27.797, 27.888, 27.847, 27.924, 27.962, 28.029, 28.110, 28.164, 28.234, 28.349, 28.396, 28.784, 28.785, 28.920, 28.968, 29.026, 29.138, 29.219, 29.277, 29.279, 29.472, 29.486, 29.500, 29.531, 29.574, 29.576, 29.601, 29.721, 29.786, 29.874, 29.879, 29.881, 29.949, 29.955, 30.149, 30.160, 30.168, 30.206, 30.261, 30.308, 30.317, 30.434, 30.500, 30.539, 30.559, 30.684, 30.726, 30.727, 30.788, 30.842, 30.873, 30.972, 30.996, 31.006, 31.010, 31.097, 31.151, 31.275, 31.310, 31.383, 31.489, 31.500, 31.568, 31.611, 31.624, 31.672, 31.674, 31.680, 31.782, 31.833, 31.847, 31.876, 32.021, 32.047, 32.158, 32.173, 32.183, 32.223, 32.254, 32.264, 32.370, 32.391, 32.455, 32.562, 32.576, 32.630, 32.703, 32.713, 32.744, 32.748, 32.788, 32.790, 32.816, 32.817, 32.870, 33.092, 33.230, 33.243, 33.347, 33.373, 33.393, 33.394, 33.434, 33.463, 33.486, 33.654, 33.692, 33.717, 33.849, 3

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; šentovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlineta vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Zasluzek

Dober zaslužek
nučimo vsaki osebi v mestu in na deželi. Pisalo na »Moj dom«, Ljubljana — Dvorčakova ulica št. 8.

Službe iščejo

Sedlarski pomočnik
računski, 18-letna služba. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13446. (a)

15 letna deklica
malo maturo se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13523.

Kmetko dekle
pridno in pošteno, se želi naučiti kuhati v boljši kuhinji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.613. (r)

Sobarica
m znanjem nemščine, stara 22 let, iščem službo, ev. kot pomoč gospodinj. Rus Matilda, Straža, Novo mesto. (a)

Mesarski pomočnik
m deželo, zmožen tudi sekanja in vseh ostalih del, išče stalno službo s septembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13375.

Trgovska pomočnica
dobro izveščana, želi prenesti v trgovino mešanega blaga. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Vestna 1177« št. 13520. (a)

Pekovski pomočnik
želi prenesti službo. — Zmožen vseh pekovskih del kot prva moč. Grem tudi za poslovanje. Podobnikar Anton, Dev. M. v Polju 109. (a)

Trgovska pomočnica
vzajna vseh del, zmožna, želi prenesti službo, najraje v Ljubljani. Cenjen ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Agilna« št. 13538. (a)

1000 din nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi službo ali kaj silnice. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.673. (a)

Fant
vojnašine prost, m malo maturo, ki je pozneje vodil doma obrat, želi zaposliti kot delovodja ali podobno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.675. a

Trgovski pomočnik
izkušen trgovine z meš. blagom, mlad, vojnašine prost, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.633. (a)

Dekle
pridna in poštena, vajena vseh del, išče službo v Ljubljani ali Kranju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.681. (a)

Trgovski pomočnik
zkušen trgovine z meš. blagom, mlad, vojnašine prost, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.633. (a)

17 letna poštena deklica
vajena vseh hišnih del, išče primerno službo pri manjši družini. Informacije pri Nežki Zupančič, prodaja sadja, Cesta v Rožno dolino, nasproti vile Duklić. (a)

Pisarniška moč
veščica slovenskega, francoskega, nemškega, angleškega jezika v govoru in pisavi ter strojeplaja in francoske stenografije išče nameščenja. Izkažem se z diplomami de l'Ecole Supérieure des Soeurs de la Visitation Bourg Leopold (Belgija). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Perfektna« 13678. (a)

Službo dobe

Več pleskarjev
išče za takoj Marjan Jezek, Trzin. (b)

2 čevljarstva pomočnika
dobra, sprejme Luka Zupan, Pristava, Križe — Gorenjsko. (b)

Mlinarski pomočnik
se sprejme za stalno v kmečki mlin pri Asu v Velenju. Pogoji ugodni. b

Samostojna šivilja
se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samo dobre moči« 13725

Pletilje
samo prvovrstne, izurjene takoj sprejmem za stalno delo. Fran Kos, Zidovska ulica 5. (b)

Mesarskega pomočnika
poštenega, sprejem takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priden mesar« št. 13560. (b)

Dva krojaška pomočnika
dobro izveščana, takoj sprejem. Enega za stalno. Brečko Jožef, Brezno Lasko. (b)

Postrežnico
ki zna kuhati in ima veselje s vrtno, sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 13429. (b)

Več prodajalk
in prodajalcev za prodajo knjžice, katero potrebuje vsaka gospodinja, sprejem. Vprašati na »Moj dom«, Ljubljana, Dvorčakova št. 8. (b)

Frizerko
dobro moč, s manjšim vodno ondulacijo, iščem za 1. septemb. proti dobri plači. Salon Adam, Novo mesto. (b)

Kuharico
samostojno, vajeno tudi drugih hišnih del, sprejem takoj v službo trgovske hiše na deželi. Plača 300 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 13549. (b)

Hlapca
mlajšega, sprejem s 1. sept. v službo. Poleg drugih del je za oskrbovati samo 1 konj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 13550. (b)

Trgovskega pomočnika
pomočnico, za samostojno vodstvo trgovine z mešanim blagom, ki je zmožen položiti kavelj ali kako drugo jamstvo, sprejem. Ponudbe s točnimi podatki na upravo »Slovenca« pod »Agilna« št. 13540. (b)

Hotel Slavija v Splitu
sprejme s 1. septembrom 1959 dobro sobarico z znanjem nemškega jezika in dobrega hotelskega sluga. Vse ponudbe poslati na ravnateljstvo hotela Slavija s prepišani sedanjimi spricvali. (b)

Prodajalko
prvovrstno, z večletno prakso v modni trgovini, zmožna slovenskega in nemškega jezika, sprejem. Ponudbe s sliko in s spricvali na upravo »Slovenca« pod »Zmožna« št. 13487. (b)

Vrtnarja
mladega, v stroki sposobnega in pridnega — sprejme večja vrtnarja v Ljubljani. Istotam se sprejme vajenec in kmečko dekle za dela v vrtnarstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vrtnar« št. 13408. (b)

Prodajalko
srednjega let, ki bi vodila samostojno malo trgovino na deželi, sprejem s 25. sept. t. l. Mesto je stalno. Prednost imajo kavelje zmožne ali pa jamstvo. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalnost« 13483. (b)

Čevljarstvo pomočnik
dobri delo. Zglašiti se pri: Rok Jekova, Ziganja vas št. 43, p. Križe, Gorenjsko

Čevljarstva pomočnika
sprejem takoj za stalno. Grile & Komp., čevljarstvo, Novo mesto. (b)

Služkinjo
k gospodinjstvu sprejme Franc Kuhar, št. Vid — Vizmarje. (b)

Mlekarkega pomočnika
iščem. Nastop službe takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mlekar« št. 13500. (b)

Žagarja
za žaganje drv na ekularki sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.604. (b)

Hlapca
h konjem in za kmečka dela sprejem s 1. septembrom. Ljubljana VII. Vodnikova cesta 56. (b)

Viničar
usposobljen, se sprejme s novembrom. — Posvetstvo K. Osojnik, Studenice pri Poljčanah. (b)

2 čevljarstva pomočnika
boljše delo, po možnosti in enega pri krojačevu za neproščene — sprejem. Dopis na naslov: Rade Despot, Knin, Dalmacija.

Viničar
mlad, priden, pošten, v pomoč se sprejme. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Novo mesto« 13.636. (b)

Trgovskega pomočnika
pomočnico, za večjo trgovino na deželi sprejem takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Trgovski pomočnik« št. 13394. (b)

Mizarskega pomočnika
dobro izveščanega za stavbna dela, sprejem takoj. Vsa oskrba v hiši. Drnovšek Franc, strojno mizarstvo, Zagorje ob Savi. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike komade sprejem. Delo stalno. Ostalo po dogovoru. Pismo ne odgovarjam. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

Dekle
sprejem s 2 otrokoma, starima 2 leti in 3/4 leta. Imeti mora dobro prakso iz boljše hiše. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gorenjsko« 13.580. (b)

Trgovskega pomočnika
(in učenca) mešane stroke, samo dobro izveščanega, posebno v manu-fakturni stroki, sprejem takoj ali najkasneje s 1. oktobrom v mestu na deželi. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Izvrsteno« 13.625. (b)

Tkalnega mojstra
z mnogoletno prakso, sposobnega, popolnoma samostojnega vzdrževanja stavov, iščem. Ponudbe s navedbo vseh dosedanjih zaposlitev ter zahtevane plače poslati na Motvoz in platno, Grosuplje. (b)

Vrtnarskega pomočnika
mladega, neozjenega, verzirane v cvetličariki in zelenjadni stroki in 1 vrtnarja-strokovnjaka za oblikovanje sadnega drevoja, išče dvorski vrt v Rakovci. Vsa strokovna izpričevala poslati na naslov: Uprava dvora, Belgrad. (b)

Hlapca
pridnega, za vsa kmet-ska dela takoj sprejem. Ježica 15. (b)

Damskega frizerja
ali frizerko, prvovrstno moč, iščem. Plača 1200 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 13469. (b)

Služkinjo
vajeno vseh hišnih del, kuhe, ki ima veselje do otrok, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.674. (b)

Polir
z dobro prakso dobi službo pri gradbenem podjetju v Ljubljani. Nastop službe takoj ali kasneje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.657. (b)

Čevljarkega pomočnika
za fine damske in moške čevlje sprejem takoj. Stalno delo, hrana, stanovanje v hiši. Cuder-man, čevljarstvo, Zgor. Duplje, p. Križe. (b)

Gospodinja
za gospodinjstvo samca se sprejme. Zahteva se prvovrstna kuharica, ki zna kar najbolje skrbeti tudi za perilo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »K. I.« št. 13.624. (b)

Šoferja
spretnega vozača in večšega vrtnarstva, sprejem takoj ali s 1. sept. 1959. Ponudbe s navedbo zahtevkov poslati upravi »Slovenca« pod »Tresen« št. 13.638. (b)

Tekača
(pomočnika stuge) sprejme denarni zavod v Ljubljani. Prošnje s pravstvenim spricvalom in s prepisom zadnjega šolskega spricvala poslati upravi »Slovenca« pod »Tekaa« št. 13.658. (b)

Dekle
marljivo, pošteno in zdravo, ki je vajeno kuhe in vseh gospodinskih del, takoj sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 13483. (b)

Postrežnico
srednjega let, večšo boljšega pospravljanja in mešanske kuhe, iščem za dopolnilno do 1. ure. Predstaviti se samo med 1. in 2. uro. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.676. (b)

Perfektno kuharico
do 40 let staro, zdravo, snažno, značajno, sprejem s 1. ali 15. septembrom v službo članske družine zdravstva v mestu Slovenj Gradec. Ponudbe na naslov: dr. Picoj Jože, Slovenj Gradec. (b)

Propagandistko
sposobno za obiskovanje strank, s trgovsko izobrazbo, iščem. Prednost imajo osebe s znanjem hrvaškega in nemškega jezika ter že s prakso. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Lep nastop« 13.639. (b)

Urarskega pomočnika
za Zagreb, starejšega, prvovrstno moč, samo za boljše žepne in ročne ure, iščem. Ponudbe s navedbo osebnih podatkov in zahtevno plačo poslati upravi »Slovenca« pod št. 13.631. (b)

Dva urarska pomočnika
za Zagreb, za montiranje novih ročnih in žepnih ur iščem. Ponudbe s navedbo zahtevne plače in kje in kako dolgo je bilo zadnje zaposlenje poslati upravi »Slovenca« pod št. 13.632. (b)

Mizarstvo Petrič, Logatec
sprejme takoj več mizar-skih pomočnikov. (b)

Čevljarstvo šteparico
takoj sprejem. — Vsa oskrba v hiši. — Viktor Jazbec, Sebenje, Križe.

Postrežnico
za dopolnilno ali služkinjo sprejme takoj Puc, Janoščeva 12. (b)

2 mizarstva pomočnika
sprejme za stalno Mizarstvo »Sloga« Božič Jože, Kranj. (b)

Starejšo kuharico
za večjo kuhinjo takoj sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13705.

Prodajalko
sprejem. Trgovina Rebolj, Ljubljana, Miklošičeva c. 18. (b)

Kmečko dekle
vajeno vseh hišnih del, sprejem takoj. Spodnje Hoče 41 pri Mariboru. (b)

Pečarski pomočniki!
Sprejem v tej stroki iz-urnega družabnika in pomočnika. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.691. (b)

Služkinjo
sprejme Borštnar, Podmilišakova 4, Bežigrad.

Vajenka
inteligentna, za šivilsko obrt, se sprejme na Tržaški cesti št. 60. (v)

Čevljarkega vajenka
takoj sprejem. Grile & Komp., čevljarstvo, Novo mesto. (v)

Pekovskega vajenka
zdravega in pridnega, z vso oskrbo v hiši, sprejem. Pekarija Resman — Naklo, Gorenjsko. (v)

Vajenka za trgovino
s mešanim blagom takoj sprejem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.610. (v)

Brivskega vajenka
takoj sprejem. Prednost imajo oni, ki so se že učili. Ziegler, Smar-tinska cesta. (v)

Vajenka
sprejme špecerjskega trgovina v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13712. (v)

Učenko
pošteno in vestno sprejem takoj. Franja Kogovšek, modistinja, Ljubljana, Franciškanska pa-saža. (v)

Dva vajenka
z vso oskrbo v hiši išče pekarna na Dolenjskem. Prednost imajo kmečki sinovi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.673. (v)

Kovaškega vajenka
takoj sprejem. Hrana in stanovanje v hiši, vse drugo po dogovoru. — M. Porovna, Senčur 191 pri Kranju. (v)

Učenec
za trgovino meš. blaga v Ljubljani, ob svoji hrani, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštenost 10« št. 13.666.

Natacarski vajenec
za boljšo restavracijo se takoj sprejme. — Istotam se sprejme značilce jedil-nega pribora. — Pismene ponudbe podružnici »Slovenca« v Mariboru pod »Takojšen nastop« 13.461.

Obrt
Mreže

za postelje najceneje pri Andlovci, zaloga pohištva Komenskega ulica 34. (l)

Že za 10 din
dobite 3 legitimacijske slike na film. Foto Pav-lovič, Poljanska 12. (r)

Izdelujem krasne talne in jubilejne
po najnižjih cenah. — Pro-pričajte se in gotovo boste zadovoljni. Še najviljudneje priporočam

ADOLF VATOVAC
splošno vrtnarstvo, Vrazov trg, pri šentpetrskem mostu. Cvetličarna: Tyrševa (Dunajska) cesta 9.

Pocenil napredaj
zaradi preselitve enonad-atropna stanovanjska hiša ob glavni cesti, z lo-kaalom, velikim senčnatim dvoriščem, na dvorišču se majhna parterna hiša s hlevom, kletjo in shram-bami, poleg velik vrt za zelenjavo, v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13493. (p)

Enonadstropna vila
v Mariboru, z dvema le-pima stanovanjema, do 1943 davka prosta, 10 mi-nut od centra, velik sad-ovnjak, poceni napredaj. Za po-drobna pojasnila sprejme-ma prijave uprava »Slov-enca« pod šifro »Doma-čija« 13708. (p)

Enonadstropna vila
v Mariboru, z dvema le-pima stanovanjema, do 1943 davka prosta, 10 mi-nut od centra, velik sad-ovnjak, poceni napredaj. Za po-drobna pojasnila sprejme-ma prijave uprava »Slov-enca« v Mariboru pod »Takojšnje plačilo« 1203. (p)

Vnajem
ISČEJO:
V najem vzamem

v bližini Ljubljane pose-stvo. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Posvetstvo« 13680. (p)

Lokal ali prostor
na dvorišču iščem za 1. septembra. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lokal« 13.654. (m)

ODDAJO:
Večja skladišča in garaže

izven mitnice se oddajo na Rudniku 24. (n)

Prostor za delavnico
in sobo takoj oddam. — Poljanaka cesta 57. (n)

Prostor
za skladišče, pisarno ali mirno obrt se odda takoj. Kolodvorska ul. 11. (u)

Mlekarino
staro, dobro vpeljano — oddam zaradi selitve. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.670. (n)

Pekarna — trgovina
Brezplačno oddam v na-jem za daljšo dobo pe-karno, pripravno tudi za trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« št. 13.677. (n)

Trgovina
s mešanim blagom, dobro vpeljana, v večjem pro-metnem kraju na deželi se ugodno odda v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sreča te išče« št. 13541. (n)

Pouk
Priden dijak

zelo reven, išče enstruk-cije za nižjo srednjo šolo. Honorar nizki! Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13546. (D)

Dekliški pensionat Nadja
bo odprt 1. septembra. Konverzacija v tujih je-zikih. Ljubljana, Cesta v Rožno dolino št. 14. Go-jenke bodo imele v pen-sionatu stanovanje, hra-no, sobodno vzgojo in pa konverzacijo v angleščini, francoščini in nemščini. Zahtevajte prospekte. Vsak turek in četrtke (iz-vezmi praznike) se go-jenke od 10—11 dopolne lahko vpišejo v zavod in osebno dobe vse zaželen informacije. (u)

Oblastv. koncesionirana
šoferska šola

za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšček
bivši komisar za šofer-ske izpite

Kolodvorska ulica št. 48
Telefon 28-28

Hlapca

pridnega, za vsa kmet-ska dela takoj sprejem. Ježica 15. (b)

Damskega frizerja

ali frizerko, prvovrstno moč, iščem. Plača 1200 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 13469. (b)

Služkinjo

vajeno vseh hišnih del, kuhe, ki ima veselje do otrok, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.674. (b)

Polir

z dobro prakso dobi službo pri gradbenem pod-jetju v Ljubljani. Nastop službe takoj ali kasneje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.657. (b)

Čevljarkega pomočnika

za fine damske in moške čevlje sprejem takoj. Stalno delo, hrana, sta-novanje v hiši. Cuder-man, čevljarstvo, Zgor. Duplje, p. Križe. (b)

Gospodinja

za gospodinjstvo samca se sprejme. Zahteva se prvovrstna kuharica, ki zna kar najbolje skrbeti tudi za perilo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »K. I.« št. 13.624. (b)

Šoferja

spretnega vozača in ve-ščega vrtnarstva, sprejem takoj ali s 1. sept. 1959. Ponudbe s navedbo zahtevkov poslati upravi »Slovenca« pod »Tresen« št. 13.638. (b)

Tekača

(pomočnika stuge) sprej-me denarni zavod v Ljubljani. Prošnje s pravstvenim spricvalom in s prepisom zadnjega šolskega spricvala poslati upravi »Slovenca« pod »Tekaa« št. 13.658. (b)

Dekle

marljivo, pošteno in zdravo, ki je vajeno kuhe in vseh gospodinskih del, takoj sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 13483. (b)

Postrežnico

srednjega let, večšo boljšega pospravljanja in mešanske kuhe, iščem za dopolnilno do 1. ure. Predstaviti se samo med 1. in 2. uro. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.676. (b)

Perfektno kuharico

do 40 let staro, zdravo, snažno, značajno, sprejem s 1. ali 15. septem-brom v službo članske družine zdravstva v me-stu Slovenj Gradec. Ponudbe na

Otroški kotiček.

Pravljica iz gozda

(99) Palčki pa so iz hvaležnosti naklonili kukičnemu glasu čudovito moč. Postala je glasilka pomladi veselih, srečnih in žalostnih dogodkov v življenju. Dekleta so z veseljem prisluskovale pri delu na polju ali v gozdu. Kolikokrat bo zakukala. Saj pomeni število njenih ku-ku-ku-ku — leta, ki jih ločijo od zaželjene sreče — poroke.

(100) Tudi narodna pesem opeva kukico: Dekle paslo je ovce, začelo zvezde štet. Ker bi rada vedela, kedaj bo treba umret,

(101) Zaslišala je ptičko pet, zapela je ku-ku — katera mora neki bit' ki poje tak' lepo Ku-ku-ku-ku — tako je kukala To je gotovo kukavca ki poje tak' lepo.

Konec.

Kam pa kam?

Danes in jutri
vsi na žegnanje v Šmartno ob Savi. — Vabi gostilna Ivan Lovše.

Halo!
Danes, v nedeljo in v ponedeljek vsi v Šmartno ob Savi na žegnanje in veliko zabavo. — Se priporoča gostilna Keber.

Vsi v Šiško!
Na Komarjevo nedeljo, 27. t. m., priredi Gasilska četa Sp. Šiška veliko veselico na znanem Koslerjevem vrtu nasproti pivovarne Union. — Vsi vijudno vabiljeni! (K)

LETUVIŠČA

Obiskovalci Splita
čista prenočišča pri Bokavšek, Papeličeva št. 9.

Denar

Vaši prihranki
so varno in plodonosno naloženi v domačem zavodu »Moj dom«, Ljubljana, Dvorčakova št. 8.

Hranilne knjižice
vrednostne papirje

kupujemo
stalno po najvišjih cenah in takojšnjemu plačilu.

Rudolf Zoré
Ljubljana, Gledališka 12

Posojila
iščite samo pri domačem solidnem zavodu. Pisite ali pridite osebno. »Moj dom«, Ljubljana, Dvorčakova ulica št. 8.

Hranilne knjižice
3% obveznice

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Prodaj
sleden hranilni vlogi:

Ljubljana, kreditna banka 100.000 din, Kmet, hranilnica 100.000 din, Prastedion 150.000 din, Hranilnica in posoj. Moravce 20.000 din. — Eventuelno kupim hišo, plačljivo s vlogami. Točno označene najvišje ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod zn. »Tudi manjše vloge« št. 13.618. (d)

Posojila
različna, preskrbim hitro in brez kakšnega predplačila

Rudolf Zoro
Ljubljana, Gledališka 12
Znamka 3 din

Ureditelj premoženja
Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkaso terjatev, (tudi kmetijskih) nabavo posojil in družbe nikov, dobičkonosno in varno naložitev kapitala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, upravo nepremičnin, nadzorovanje soudeležb, — sploh vse trgovsko-obrtniške zadeve poverite zaupno strokovni pisarni

ZAJO LOJZE
Ljubljana, Gledališka ul. 7

Čitaite in širite
»Slovenca«

Glasba

MEINEL-HEROLD
diz. 20. t. m. priredi Gasilska četa Sp. Šiška veliko veselico na znanem Koslerjevem vrtu nasproti pivovarne Union. — Vsi vijudno vabiljeni! (K)

Kupim
dobro ohranjen harmonij. Ponudbe z opisom in cenno upravi »Slovenca« pod »Tipka, čimprej« št. 13.498.

Gramofonske plošče
slagere, pesne, narodne harmonike in petem samo Dio 30% — Stare vzamem v račun.

Elektrolon
PASAJA NEBOČNIKA

Harmoniko
Meinel & Herold s 30 bas in registrom, prodam za polovično ceno. Kocjančič, Vošnjakova ul. 4.

Klavirje
vijoline

saksofone - trompete - harmonike in druga glasbila od šolskih do prvovrstnih instrumentov - strune in vse potrebščine v veliki izbiri in najceneje kupite pri

WARBINEK
Ljubljana, Miklošičeva 4
telefon 35-59

Harmonije in pianine
z večletno garancijo, moderno izdelane, dobavljiva tudi na obroke trvdka Ivan Kacin, Domžale. Sprejemajo se popravila orgel, uglašanje, prenovljanje, zamenjava. Cene nizke. Zahtevajte cenik!

(Pohišstvo)
Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču). (i)

MODROCE
otomane, kauče itd. dobite poceni in solidno pri

Ivan Habič-u
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmana«

Kauče
otomane, modroce, zavese in vse v to stroko spadajoča dela izvršuje solidno in po zmernih cenah. Pohar Edvard, tapetnik in dekorator, Ljubljana, Wolfova 12, dvorišče. (r)

MODROCE
vrhne in spodnje, mreže, posteljne odeje in perje puh - najceneje v veliki izbiri prodaja

SEVER, Marjini trg 2
nasproti frančiškanskim cerkva.

Pohišstvo
postelje, omare, pisalne mize — vse zelo dobro ohranjeno, lepa izdelava, zaradi pomanjkanja prostora ugodno prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« in v vseh pedružnicah pod št. 13.695. (s)

Specijalne posteljne mreže
»Patent«, in »primissimod« modroce, otomane, in vse tapetniške izdelke nudi solidno in po nizki ceni trvdka

Rud. Radovan
Mestni trg 13.

Kupimo

Ržene rožičke
in hipov evet, kupujemo. Ponudbe na »Salusa«, d. d., Ljubljana. (k)

Vsakovrstna
zlato kupuje
po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo diako (arovo) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Staro zlato,
zlato zobovje

in srebrne kronc kupujem po najvišjih cenah

A. KAJFEŽ
trgovina s krajmi in slatnic prečna delavnica za popravila vsakovrstnih or Ljubljana, Miklošičeva 14

Prodajmo
Ves pletilni obrat

prodajmo po znižani ceni. Nunska 3, Ljubljana. (i)

Košnje otave
prodajmo. Polize se: Vlodovanska cesta 4. (i)

Medičarska peč
zaradi preselitve ugodno naprodam. — Kolodvorska ulica 11. (i)

Kolesa
kupite najceneje

tudi na obroke v trgovini Triglav, Resljeva 16.

Šivalni stroji
»Rast & Gassera«, pogrešljivi, 20 letno jamstvo, po 1850 din prodaja Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva 9.

Stavbni les
v tem razdrta vrtna uta, deska, tramovi, plohi in remeljni, ugodno naprodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.694. (i)

Prodaj fotoaparati
Optika: Ritscher Proh-near 1:1, 9. — Kamera: Mentor-Spiegelrefleksi 6/4x9. Z dvojnim iztegom za plošče in filmpak. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.728. (i)

ISCEJO:
Prazno sobo

185cm. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Snažna in točna« 13.665. (s)

ODDAJO:
Gospodično

sprejem na stanovanje. Ciglerjeva 14, Moste (d)

Soba s štedilnikom
oddajam mirni osebi. Menčingerjeva ulica 29. (s)

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom oddajam. Cesta v Rožno dolino 36. (s)

Sostanovalka
se sprejme. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 13.601. (s)

Opremljeno sobo
oddajam v centru solidne-mu gospodu. Informacije Resljeva 16 od 9—13. (s)

Mirno sončno sobo
oddajam solidnemu gospodu. Mirje, Verstovškova št. 4. Ogled popoldne. (d)

Lepo sobo
opremljeno, sončno, čisto, s posebnim vzhodom, takoj oddajam. — Povšetova ulica 76 a. (s)

Dve sobi
za ordinacijo ali pisarno oddajam v centru mesta s 1. novembrom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.620. (s)

Elegantno sobo
strog center, separirano, couche, kopalnica, mirna lega, oddajam s 1. septembrom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.701. (s)

Razno

Zanesljiva ženska
ki bi vzela v vzgojo do-jenčka za dobro plačilo, se išče. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra vzgojiteljica« 13.677. (r)

Dosmrtno oskrbo
nudim starejši osebi s nekaj kapitala. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Mariboru pod »Mirno življenje« 1202. (D)

Trgovino
na drobno in debelo do-brodoče v večjem mestu Julijske Krajine, zame-njam za enako dobrodočo v mestu Slovenije. Ponu-deb upravi »Slovenca« pod »Sonce« št. 13.559. (r)

Gumbnice, gumbce, plise,
monograme, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica

Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Stanovanja
2 sob in kuhinje, oddajam v Št. Vidu št. 56. (d)

Enosobno stanovanje
vrt, oddajam. Rudnik 70, Dolenska cesta. (d)

Enosobno stanovanje
oddajam. — Prodajam hišo. Savlje 50, p. Jezica. (d)

Petsobno stanovanje
v centru, oddajam. Poizvedbe: dr. Černež, Tavčarjeva ulica 5. (d)

Petsobno stanovanje
s pritliklami oddajam takoj. Poizve se pri hišniku: Stari trg 17. (d)

Enosobno stanovanje
v centru ali poleg trnovske cerkve išče starejša gospa. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Takoje« št. 13.553. (d)

Stanovanje
dvosobno, krasno, vso pritliklino, oddajam. Beogradska 11. Istotam se sprejme poštena deklica, prodajalka za mlekarstvo.

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje, primerno za upokojenca ali kaj sličnega, oddajam po ugodnih pogojih. Klemenc, Rakovnik št. 15, p. Medvoda. (d)

Oddajam
1. Enosobno sončno in suho stanovanje s vsemi pritliklami (vodovod v kuhinji) pod enim ključem takoj ali s 1. septembrom. — 2. Prazno sobo s dopolnjenim soncem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.702. (d)

Dvosobno stanovanje

s pritliklami oddajam s 1. septembrom. Pod je-zamf 17. (d)

Trisobno stanovanje
komfortno, poleg cerkve Rakovnik, oddajam manjši družini. Vprašati: Dolenska c. 62. (d)

Stanovanje
obstoječe iz 4 sob, s kabinetom, kopalnico ter vsemi pritliklami oddajam s 1. novembra. Pieteršnikova 22. (d)

Dva dijaka
sprejem. Vezjak, Maribor, Spilavarska 6. (D)

Dijakinjo ali gospodično
sprejem v vso oskrbo. Naslov v upr. »Slov.« Maribor pod št. 1194. (D)

Dijakinjo
sprejem v lepo, sončno sobo. Plača po dogovoru. Slomškova ul. 7/II., levo.

Dijakinje
sprejem v vso oskrbo. Maribor, Cvetlična ulica 21-II, vrata 3. (D)

Dijakinjo
sprejem v vso oskrbo. Cena 350 din. Gosposvet-ska 13/15. (D)

Dijakinjo
sprejem poceni v lepo sončno sobo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.651. (D)

Višješolki
iščeta sončno sobo s vso oskrbo v centru mesta. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Višješolki« 13.626. (D)

Dijakinjo
začetnico, sprejem s vso oskrbo na stanovanje. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.495. (D)

Nižješolke
marljivo, kršč. staršev, sprejem k sedmošolki v dobro oskrbo. Naslov v podr. »Slovenca« v Celju pod št. 13.732. (D)

Dijakinje ali dijak
se sprejme na stanovanje in dobro domačo hrano v Kočevju. Nemška konverzacija, glasovir. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.724. (D)

Dijakinjo
nižje gimnazije sprejme v vso oskrbo učiteljica v Ljubljani, ki ima hčerko v višji gimnaziji. Nemška konverzacija in pomoč pri učenju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Učiteljica« št. 13.574. (D)

Vestna šestšolka
išče stanovanje s vso oskrbo in uporabo klavirja pri boljši družini ter bi poučevala domačo hčerko ali sina nižjega razreda proti znižani mesečnini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uspeh« 13.715. (D)

Zahvala
Za ljubeznivo in prijazno sočustvovanje ob priliki smrti našega dobrega, nepozabnega očeta, gospoda

Gašparja Bolteta

izrekamo najprišernejšo zahvalo, predvsem preč. g. dr. Romanu Tomincu, pevskega društvu Slavec za ganljivo žalostinske in vsem, ki so s cvetjem obsejali njegov grob, ter vsem prijateljem, ki so ga spremlili k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1939.

Zalujoči hčerki Franja in Rosi

Umrli nam je naša srčno ljubljena soproga, hčerka, snaha, sestra in svakinja, gospa

Vera Milost roj. Letnar

soproga magistratnega uradnika

Na njeni poslednji poti jo sprejmo v ponedeljek, dne 21. avgusta ob pol šestih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1939.

Globoko žalujoči soproga Janke

Rodbine Milost, Letnar, dr. Rohida, ing. Padubsky, Čuk, in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

+

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, hčerka, snaha, sestra in svakinja, gospa

Vera Milost roj. Letnar

soproga magistratnega uradnika

Na njeni poslednji poti jo sprejmo v ponedeljek, dne 21. avgusta ob pol šestih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1939.

Globoko žalujoči soproga Janke

Rodbine Milost, Letnar, dr. Rohida, ing. Padubsky, Čuk, in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

+

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, hčerka, snaha, sestra in svakinja, gospa

Vera Milost roj. Letnar

soproga magistratnega uradnika

Na njeni poslednji poti jo sprejmo v ponedeljek, dne 21. avgusta ob pol šestih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1939.

Globoko žalujoči soproga Janke

Rodbine Milost, Letnar, dr. Rohida, ing. Padubsky, Čuk, in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

+

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, hčerka, snaha, sestra in svakinja, gospa

Autobusno podjetje

Ing. F. Ribi & C. — Gorizia

Autobusni promet Gorica-Trst-Ljubljana-Bled
Otvoritev 19. avgusta 1939

Vozni red:

vsako soboto			vsako nedeljo
odhod	14—	GORIZIA	prihod 23:50
	15—	Trieste	22:50
	16:10	Postumia	21:40
	18:10	Ljubljana (Evang. cerkev)	19:50
prihod	19:30	BLED (Park Hotel)	odhod 18—

CENE:

Bled—Gorizia in nazaj	Din 160—
Bled—Trieste in nazaj	149—
Ljubljana—Gorizia in nazaj	115—
Ljubljana—Trieste in nazaj	103—

Cene za delne proge primerne. — Povratni vozni listki veljajo celo sezono.
Uporaba proge samo med Planino in Bledom ter obratno ni dovoljeno.

MLINARJI!

Vsi mlinarski stroji in umetni mlinarski kamni, za vsako mletje in vsako velikost, najboljše in najcenejše pri

S. Forstnerič

mlinostavsko podjetje
MARIBOR — MELJE

Lipski jesenski sejem 1939

Začetek 27. avgusta

60% popusta na nemških železnih, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpcijskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/I

Začetek 27. avgusta

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33. Tel. 27-62

in

Jos. Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25. Tel. 20-97

Posestvo v najem

Valed boleznj se odda na Hrvaškem pod zelo ugodnimi pogoji v najem gorsko posestvo. Bližina mesta, oddaja mleka po visokih cenah zagotovljena. Nadomestilo ali jamstvo za živ in mrtev inventar predpogoj, event. prodaja ni izključena. Stanje živine okrog 40 glav. Samo resne ponudbe brez posredovalcev v nemščini ali hrvaščini pod K.4797

JADRANSKA PLOVIDBA D.O.

SUSAU

Štiri parobrodski plovci in Benetk in Suseda v Dalmaciji. Odhod iz Suseda vsak dan razen srede in petka ob 14. uri. Turistične proge iz Suseda in Benetk v Dalmaciji ter iz Suseda in Trsta v Grčijo za male pavalne cene. Dnevna večkratna sveža z vsemi kopališči in letovišči jugoslovenske obale. Prospekti in navodila daje Direkcija na Susedu ter val uradi »Futnika« in društva »Wagons-Lits Cooks«.

BREZ PRIHRANKOV — DOBRO GOSPODARIM

OBROKE z vedno najnovejšimi vzorci in ogromno izbiro

NARODNI MAGACIN, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/I

CELJE, Novosela 49 (Mirko Fajš)

JESENICE, Gor., Obrtniška ul. 8 (Anton Cigoj)

MARIBOR, Vetrinjska ul. 18 (Gustav Lipošek)

TRŽIČ, Vilim Polakova ul. 5 (Jože Benčan)

POVSOD SPREJMEMO PRIDNE ZASTOPNIKE!

SLEPEC

Detektivska povest

»In ženska?« je vprašal nazadnje.
Howley je malo pomislil in se, gledajoč dvomljivo v svojo beležnico, podrgnil po oglati bradi.
»Kajpak da sem si jo tudi ogledal,« je dejal, »nisem si pa napravil nobene pismene opazke. Ker je bila v tako razburjenem stanju, mi je težko reči, kakšna je sicer. Celo glede njene velikosti, na primer, gospod — težko je soditi, kako visoka je ženska, če se na pol sklanja na drugo osebo.«
McNab je priklimal.
»Pa zaprite oči ter jo opišite samo, kakor jo v spominu vidite.«
Howley je izpod povešenih vek uprl pogled na palec svojih čevljev.
»Mlada,« je začel govoriti, »bolj visoka, toda vitko postave, na sebi ima mornariški sinji kostim, svetle nogavice in majhen klobuk.«
»In kakšna je?«
»No, bila je — kakor sem že omenil, kakor da je bila zagledala kakšno prikazen.«
»Da, a normalni okus bi jo imel, no, za čedno žensko?«
»Oh, nedvomno je, bila privlačna videti.«
McNab se je pri tem zamejkal.
»To nam kaj malo pove — privlačna videti. Često sem se že radovedno izpraševal, ali je dobila policija to frazo od časnika, ali pa časnika od policije. Povejte mi le, kakšne so bile njene glavne oznake: oči, nos, usta, lasje, glas, vse razlike ali pa svojstvenosti.«
Howley se ni dočlo muditi pri tem.
»Imela je lepe oči. Da, spominjam se tega, ko je tako napeto gledala — rjave oči, ki so bile tisti hip vsekakor zelo velike; in obrvi temne. Prav zaradi tega me je osupnila barva njenih las.«
»Kaj vas je osupnilo?«
»No, gospod, pod takim tesno se prilagajajoč klobukom ne bi mogli videti njenih las. A ko smo

ji pomagali v taksi, ji je bil klobuk odmaknjen, tako da so se ji pokazali lasje. In to so bili lepi lasje, nosila jih je dolge in okoli ušes navite, sicer pa prištržene v pravem kotu, katerega resice so ji padale vse do obrvi.«
»Ste hoteli reči, da so bile to njene najznejše oznake?«
»Barva njenih las in njene oči pač,« je odvrnil Howley s prepričanjem.
»Dobro. To je menda vse, kar potrebujemo.«
McNab je vstal in tudi Howley se je dvignil in si medtem vtaknil beležnico v žep.
»Po mojih mislih menda lahko sklepam, da je nekaj za tem?« je vprašal dvomljivo.
McNab je stopal pred njim proti durim.
»Nekaj zelo resnega bi utegnilo biti za tem,« je odvrnil in ga prijel za ramo. »Če bo tako, tedaj ste lahko prepričani, da vaše delo ne bo ostalo neomejeno in tudi ne nenagrajeno.«
Ko so se duri za Howleyem zaprle, se je McNab spustil v velik pleteni naslanjač. Videti je bil utrujen. Podal sem mu opazko, ki sem si jo bil napisal o doktorju Agatu.
»Oh, to bo držalo,« je rekel in trudno zajehtal. »To nama bi utegnilo koristiti, ampak dvomim, ali ga je tisti taksi sploh kdaj pripeljal na ta naslov. Človek, ki je s tako previdnostjo izvršil umor, bržkone ne bi dal od sebe takega ključa v tako nerodnem trenutku, ko ga je mogel elišati stražnik in je bil Kinloch skoraj tik poleg njega. Dovolite, to bi bil kaj malo podoben trenutek, da bi se tak pretekalec zmotil. A vsekakor — vtaknil si je papir v žep — bom obiskal jutri tistega vozniaka ter se o tem prepričal.«
»In tiste pretnosti — ste že ugotovili?«
»Sem. Tisti, ki sem jih vzel Kinlochu, se ne ujemajo s tistimi, ki so jih našli na steklu.«
Legel je nazaj in si leno položil roko pod glavo. »Čudno, kako se vrednost te ali one stvari menja, če se spremeni položaj. Svoj čas sem bil prepričan, da se bosta obe skupini odseem ujemali. A ko mi ni bilo treba biti prepričanemu, da je Hollins Kinloch, sem upal, da se skupini ne bosta ujemali. Kajti če tisti prstni odtisi, ki jih ima Yard, niso Kinlochovi, tedaj morajo biti

morilčevi, pa bodo sami po sebi zadovoljni za njegov konec na vošalih. Da, najino delo je malone končano. Vsekakor pa ni ničesar več, kar bi mogli nocoj opraviti, mladi prijatelj.«
Videč, kaj je hotel reči, sem vstal ter vzel klobuk v roko.
»In — jutri?« sem vprašal.
»Jutri,« je odvrnil, »se bodo zobje pasti sklenili nad njim.«
Zlobna gotovost, s katero je bil mirno ustil te besede, me je priklenila na mestu. Jasnino mi je bilo, da je McNab jutrišnji dan imel za konec svojega dela na ealingškem umoru. In misli so mi pohitele nazaj k začetku zadeve. Kajti človek, nad katerim se bo jutri sklenila past, bo prejel smirno obsodbo zgolj zato, ker je tale, ki je zdaj s prekrižanimi nogami ležal v svojem naslanjaču, slučajno opazil, da je bil konec neke palice na nenavaden način obrabljen. Mislil na to mi je izpodnašala tla pod nogami. Vse, kar se je za tem zgodilo, in vse tisto, kar se je imelo že drugi dan zgoditi, naj bi bilo posledica obrabljenega konca slepeve palice!
Videč ta čudež eprednega opazovanja, nisem imel niti senice dvoma glede tega, kar se bo jutri zgodilo. Ženska bo, prav kakor je McNab računala, nedvomno prišla nazaj, da bi ročila Kinlocha iz nesrečnega položaja, v katerem ga je bila nepričakovano našla. Kajti Howleyevi podatki so očitno podkrepili McNabovo sklepanje, da je ženska žutila vsaj sožitje, če že ni imela kakšnega toplejšega čustva do slepca, s katerim sta skupaj živela. Vrnila se bo prihodnjič sama. Vse, kar je Howley povedal, je bilo porok za to. Prišla bo. Kinloch je ves čas računal na njen prihod; in prav je imel. In ženska pojde naravnost v nastavljen past. A še neka misel se mi je porodila, ko sem se obrnil, da bi bil šel, pa sem se oglašal za McNabovo glavo.
»Ob kateri uri pa bo izvršena aretacija?«
»To ni v mojih rokah,« je odvrnil. »Ženska si bo nedvomno izbrala primeren čas za svoj prihod v Enderby Garden.« Smeje se je premotnil. »Oh, vidim, kaj hočete reči. Radi bi imeli še

eno »izključno« poročilo za petkov Record, pa bi radi videli, da bi se izvršila aretacija precej pozno ponoči.«
»Če mogoče,« Matheson je imel mnogo stroškov na tej zadevi.
»No, bržkone mi ne bo mogoče za trdno obljubiti kakšne podatke pred jutrišnjim večerom, če vam je to kaj v tolažbo. Tako vsaj večerniki ne bodo ničesar dobili. A pozneje za petkovo številko.«
»V Snargrovijskih rokah?« sem vzkliknil.
»Seveda. Jaz nimam moči, da bi lopova aretiral. Zdaj ko sem obljubil podatke in privedel nadzornika in njegove sodelavce s pooblastilom v žepu do vrat — je moje delo opravljeno.«
»In Snargrove stoli v polnem svitu na pozornice?«
»Da. On mi bo odvzel glasni sloves. Pa saj je za detektiva največja ovira, če ima velik sloves. Skoraj edina prednost, ki jo ima zasebni detektiv nad uradnim je ta, da lahko ostane nepoznan. Toda glede drugih listov se kar pomirite. Noben drug list ne bo pisal o aretaciji več, kakor da jo bo omenil, če jo sploh bo.« Pomahal mi je z roko v slovo. »Oditite tedaj domov ter začnite pisati tiste stolpce za petkovo številko. To bo prineslo Angliji še eno senzacijo.«
In to je tudi bilo delo, ki sem se ga lotil, kakor hitro sem prišel domov. Bilo je že okoli tretje ure zjutraj, ko sem legel v posteljo.

A niti me ni bila volja, da bi bil zamudil polno zanimivo dejansko aretacije. Zato sem bil tisto jutro že ob pol enajstih na McNabovem pragu. Skupaj sva se odpravila proti Enderby Garden. Pri Campden Hill Roadu sva stopila s avto ter se odpravila peš proti trgu, čigar središče je tvoril Garden. McNab je bil samo lahko razigran, medtem ko moja razburjenost bržkone ni bila tako dobro obvladana. Poudarjal je, kako primeren je tisti kraj za najin namen — bil je miren, bolj majhen trg, ki je le ena ozka ulica držala vanj, neka druga pa iz njega na cesto za njim.

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (1)

Orehova jedra

med in vosek dobite najceneje: Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica 4. (1)

Trkač ali vider

za vodo prodam. Juvan Franc, Olševak, p. Prodor. (1)

Poročne prstane

ure, veržice, uhane kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, šutna nasproti farne cerkve. — Jurčičeva 8. (1)

Vinske sode

angleški gramofon in radio »Philips« 4+1 220 Volt, prodam, ali zamenjam za čepilje za žganjekuho ali drva. Lap, Litijska. (1)

Kislo zelje

novi, prvovrstni, v sodčkih, dobavlja po naročilu Gustav Erklavec — Ljubljana — Kodeljevo, Povšetova 47, tel. 25-91. (1)

Koroške brusnice

(Preisbeeren) dobro izbrane, razpošilja po pošti ali brzoizvoznice od 6 kg naprej po dnevni ceni Henrik Zechner, Libelice Koroške. (1)

Trgovina

mešan, blaga in trafika, na prometnem kraju na deželi, se zaradi zdravstvenih in družinskih razmer odda v najem ali prodaj. Ugodna prilika za začetnika. (co.) Naslov: Kurent Josip, Planinska vas, p. Planina pri Sovinici. (n)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI — Ljubljana, nasproti »Nebočičniku«.

VINA

Vam nudi Centralna vinarna — Ljubljana
v svoji posodi najugodnejše
TELEFON ŠTEV. 25-73

Otroške vozičke

v veliki izbiri — kupite najugodnejše pri Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20. (1)

Koroške brusnice

(Preisbeeren) — dnevno sveže brusnice razpošilja po 6—8 din samo Slesnik, Zagreb, Pantovčak 22. (1)

Globoko znižane cene

za vse vrste KOLES. — Izredno ugodna prilika! Banjal, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. (1)

Slive

sveže, za žganje in hranje — kupujete najboljše s posredovanjem tt. Josip Simić, Nova Gradiška. k

Bosanske slive

nudim v vagonskih pošiljkah s postaj Slavonska Rača in Brčko. — Billé, Brčko, Bosna. (1)

Hruške

mastenske in čeplje poceni prodaj na debelo in na drobno P. Lavrič — Langusova ulica 12. (1)

Kislo zelje

novi, prvovrstni, po brezkonkurenčni ceni, vsako množino dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 81, telefon 35-39. (1)

Dalmatinsko grozdje

za vino, fige za žganje — kuhajo dobavlja najceneje ter kupuje fizič. krompir itd. Franc Prelesnik, veletrgovina z dež. pridelki Sušak, Ružičeva 1. (1)

Anker

šivalne stroje

prvovrstna znamka, tudi rabljene stroje, krojaške in čevljiarske od 300 din naprej prodaja Triglav, Realjeva 14. (1)

ŽAGE

original Domicus
Riemsheld
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Po končani razprodaji celotne oprave stare tvornice, bomo sedaj razprodali celotni tehnični inventar nove tvornice kož, in sicer: Razne stroje za izdelavo kož, usnjarske sode (Gerbfässer), poleg tega 2 parna kotla po 150 m³ Babcock Wilcox, 2 Cornwall parna kotla po 80 m³, 1 parni stroj s 350 HP in 1 s 130 HP, elektromotorje istosmernega toka 220 V, sesalke, transmisije, jermene in temu podobno.

Pogledati in vprašati:

Zagrebačka tvornica koža, Nova ves 11., Zagreb.

NAZNANILO!

Naši dosedanjí trgovski zvezí

g. FLORJANCU JOSIPU

trg. zastopniku v Ljubljani, Miklošičeva c. 30

smo predali glavno zastopstvo za vse izdelke naše tovarne čokolade, bonbonov in marmelade za vse področje Slovenije. O tem obveščamo vse naše cenj. odjemalce ter jih prosimo, da predajo g. Florjancu svoja cenjena naročila s popolnim zaupanjem.

Priporočamo se s odličnim spoštovanjem

„GRIČ“

tovarna čokolade, bonbonov in marmelade
ZAGREB, Jurišičeva ul. 16

Vinograd

s krasno lego — v Sloveniji — cca 13 johov skupne površine, od tega 2¹/₂ joha vinograda, 3 joha sadnega vrta, dalje polja in gozd z viničarijo, vse v dobrem stanju, se prodaj. Vprašanja poslati pod »Z avtom dosegljivo« na:

PROPAGANDA d. d., Zagreb, pošt. pret. 472

Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovenske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji štali imamo razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posedel oddelček za izdelovanje drsnih tortil, pasov, denarnic in drugega umjenega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih tiskanih.

Cene strojno natančne.
Poslužite se!

Kolesa Najnovejši otr. vozički

motorji
trickiji
šivalni
strolli

Igrači vozički, skiroji, avtomobilčki, kolesa deli

TRIBUNA F.B.L. LJUBLJANA
Podružnica: MARIBOR

DARUVAR
mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vrelec 38—50° C. Zdravljenje revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta. Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse informacije daje **Uprava kopališča**.

Vsak čitatelj našega lista dobi v spomin na kongresne dneve

barometer zastonj!

krasno izdelan, velik 13 krat 16 cm, zanesljiv, radi opustitve obrata, polje proti povračilu stroškov Din 5— v znamkah. — **Barometer, Ljubljana 1.** poštini predal 18.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

KOLESA

kupite dobro in poceni
tudi na obroke pri

H. SUTTNER **Ljubljana**
Brezobvezen ogled! Aleksandrova 6.

GRADBENO PODJETJE

MARTINEC, d. i. o. z.
LJUBLJANA • PRULE ŠTEV. 8

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela - Cene ugodne - Delo strokovnjakov Tehnični nasveti

Gnojilne črpalke
brzoparilniki
štedilniki

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabl, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

VELEBIT
otroški vozički
ZAGREB,
Ilica št. 56

Najnovejši do sedaj nevideni modeli za 1939 v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino in na odplačilo. Prevoz in omot naračunani. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglaš zaradi naslova.

Za nego lica in rok
rabite

Benkovo pomado in Violette-kremo!

Lekarna pri Sv. Trojici
F. pl. BENKO, ZEMUN

Odobreno S. Br. 8332/1937 i S. Br. 859/1937

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak, lekarnar, Sisak**. Varnost se potvori!

Clayven
Zaščitni znak

IZOLACIJE

proti vlagi in vročini, ploščice za oblaganje sten, mavec, šamot in ves ostali

gradbeni material
dobite pri

MATERIAL
LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 a
Telef. 27-16 Brzjavlj: Material

OD 21-VIII-1939

ZNIZUJEMO CENE

LETNIZOBUTANKA

Roto

149 DIN 99 79
79 DIN 59 29
39 DIN 19

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Dražba
tekstilne tovarne

v Kočevju (dravska banovina) se vrši dne 13. septembra 1939 ob 10. uri dopoldne pri sreskem sodišču v Kočevju.

Tovarniška poslopja, stanovanjske hiše, zemljiške parcele, vse strojne naprave in pritlikline. Tovarna je v obratu.

Cenilna vrednost znaša Din 5.831.315-50, od česar odpade na stroje in pritlikline Din 3.156.297.—.

Najmanjši ponudek znaša Din 3.023.000.—, Vadij 583.132.— dinarjev. Podrobne informacije — tudi glede ogleda tovarne — daje okrajno sodišče v Kočevju, oziroma advokat dr. Oton Fettich v Ljubljani, Dalmatinova ulica 7. (Številka sodnega akta je: J 630/38.)

PRAŠKI MEDNARODNI VELESEJEM
od 3. do 10. septembra 1939 takoj za lipskim velesejmom

50% popust na čeških železnicah, 25—60% popust na inozemskih železnicah, parobrodih in zračnih linijah. Informacije in sejske izkaznice pri zastopniku Praškega vzorčnega velesejma za dravsko banovino

TUJSKOPROMETNA ZVEZA, zastopstvo „PUTNIK“
Ljubljana in Maribor ter njihove podružnice

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Vzajemna posojilnica

LL. LL. LL.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.